

Jaarstukken 2023

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 13 juni 2024

Vereniging voor Christelijk Voortgezet Onderwijs in Noord- en West-Fryslân:

Bestuursverslag 2023

Inhoudsopgave

Bestuursverslag 2023	2
1. Managementsamenvatting	4
2. Visie en besturing	6
2.1 Inleiding	6
2.2 Missie, visie en kernactiviteiten	6
2.3 Besturing	6
2.4 Naleving branchecode	9
2.5 Verslag toezichthoudend orgaan	9
2.6 Omgeving	14
2.6.1 Inleiding	14
2.6.2 CVO Noord- en West-Fryslân	14
2.6.2.1 Beleidsvoornemens 2023 en 2024	14
2.6.2.2 Klachtafhandeling	16
2.6.2.3 Samenwerking en verbonden partijen	17
2.6.3 Verantwoording per school	18
2.6.3.1 CSG Anna Maria van Schurman	18
2.6.3.2 Christelijk Gymnasium Beyers Naudé	21
2.6.3.3 CSG Comenius @Forum	22
2.6.3.4 CSG Comenius Esdoorn	24
2.6.3.5 CSG Comenius Mariënborg	25
2.6.3.5 CSG Comenius Zamenhof	27
2.6.3.7 CSG Ulbe van Houten en Comenius Sint Anne	28
3. Risicomanagement	31
3.1 Risicoanalyse	31
3.2 Belangrijkste risico's Risicomanagement	31
4. Continuïteit en toekomstige ontwikkelingen	34
4.1 Doelstellingen korte en lange termijn	34
4.2 Leerlingen en personeel	35
4.3 Balans	36
4.4 Staat van baten en lasten	37
4.5 Financiële kengetallen	38

4.6 Analyseresultaat ten opzichte van de begroting 2023.....	38
5. Bedrijfsvoering	40
5.1 Inleiding	40
5.1.1 Planning en Control	40
5.1.2 Kwaliteitszorg	40
5.1.3 Huisvesting	40
5.1.4 (Digitale) leermiddelen in het onderwijs.....	40
5.1.5 Arbo- en veiligheidsbeleid.....	40
5.2 Treasurybeleid.....	41
5.3 Personeelsbeleid	41
5.4 Personeelsgegevens	42
6. Maatschappelijke thema's	47
6.1 Allocatie van middelen	47
6.2 Werkdrukmiddelen	47
6.3 Nationaal Programma Onderwijs.....	48
Jaarrekening 2023	49
I. Balans na resultaatbestemming	50
II. Staat van baten en lasten	51
III. Kasstroomoverzicht.....	52
IV. Grondslagen voor de jaarrekening 2023.....	53
V. Toelichting op de balans 2023	62
Niet in de balans opgenomen rechten (of activa) en verplichtingen.....	70
VI. Toelichting op de staat van baten en lasten	72
VII. gebeurtenissen na balansdatum.....	80
VIII. Verbonden Partijen	81
IX. Model G Verantwoording subsidie.....	82
X. WNT-verantwoording 2023.....	85
XI. Voorstel resultaatbestemming.....	88
.....	89
Overige gegevens	89
Statutaire bestemming van het resultaat	90

1. Managementsamenvatting

Het jaar 2023 heeft in het teken gestaan van de uitvoering van de herstelopdrachten bij het bestuur en Comenius Mariënborg, de basisvaardigheden, de totstandkoming van het nieuwe strategisch plan en de basis op orde brengen ten aanzien van de bedrijfsvoering.

Deze samenvatting bevat de hoofdpunten uit het bestuursverslag 2023.

Herstelopdrachten Inspectie

In 2022 toen de Inspectie voor het vierjaarlijkse onderzoek bij CVO-nwf langskwam, waren er binnen CVO-nwf al veel ontwikkelingen op het gebied van kwaliteitszorg en planning en control in gang gezet, maar dit was – op dat moment – nog onvoldoende zichtbaar voor de Inspectie. De Inspectie beoordeelde de indicator BKA1 Visie, doelen en ambitie als voldoende. BKA2, Uitvoering en kwaliteitscultuur en BKA3 Evaluatie, verantwoording en dialoog beoordeelde men als onvoldoende. De ontwikkeling ten aanzien van deze indicatoren is in 2023 verder voortgezet en dit is ook (h)erkend door de Inspectie, hetgeen heeft geresulteerd in een voldoende beoordeling begin 2024 van de indicatoren BKA1 en BKA2. Ten aanzien van BKA3 ligt er nog wel een herstelopdracht. De laatste twee stappen uit de Plan-Do-Check-Act-cyclus (PDCA) komen nog onvoldoende tot uitdrukking in de planning en control cyclus en zullen in 2024 op de voorgrond staan. Ten aanzien van de herstelopdracht bij Comenius Mariënborg heeft de Inspectie in 2024 geoordeeld dat de school weer met een voldoende is beoordeeld. Hier is in 2022 en 2023 hard gewerkt aan de verbetering van de onderwijskwaliteit en aan de borging hiervan. In de panelgesprekken met ouders en leerlingen wordt deze ontwikkeling bevestigd.

Basisvaardigheden

In 2023 is een begin gemaakt met het op de kaart zetten van de basisvaardigheden. De infrastructuur met een netwerk van coördinatoren burgerschap en taal- en rekenen staat. Bijna alle scholen hebben een beleidsplan voor smal rekenbeleid en de meerderheid van de scholen heeft een beleidsplan voor smal taalbeleid. Alle scholen hebben een beleidsplan voor burgerschap, maar de samenhang en doelgerichtheid van het burgerschap onderwijs verdient nog aandacht. Ook moet dit beleidsplan aangepast worden aan de nieuwe kerndoelen voor burgerschap die in maart 2024 worden gepubliceerd.

Strategisch plan

In het najaar van 2023 is een traject in gang gezet met (meerdere) beleidsrondes bij de diverse scholen waarbij aan de hand van stellingen - over de samenwerking in de regio, werkgeverschap en betrokkenheid en het onderwijs van morgen - is gesproken over de toekomstige ontwikkelingen en input is opgehaald voor het nieuwe strategisch plan. Dit strategisch plan zal verder worden uitgewerkt en zal in 2024 worden vastgesteld.

De basis op orde

Voor de korte termijn is het van belang dat de bedrijfsvoering en de ondersteunende processen vanuit het servicecentrum op orde worden gebracht. De financiële functie is voor de zomervakantie van 2023 doorgelicht en de kwetsbaarheden zijn in kaart gebracht. Duidelijk kwam hierbij naar voren dat de processen beter beschreven en uitgewerkt moeten worden. Hier is in 2023 een begin mee gemaakt, maar dit vergt ook in 2024 nog de nodige inspanning. Er wordt inmiddels gewerkt met dashboards voor financiën, hrm en onderwijsdata. De juistheid van de data is getoetst, zodat begin 2024 leidinggevenden kunnen vertrouwen op de sturingsinformatie die hierbij beschikbaar komt.

Toekomstige ontwikkelingen

- **Burgerschap**
Er staat veel op het spel in onze samenleving. Belangrijke waarden voor nu en morgen zijn hoop, verantwoordelijkheid, gerichtheid op de lange termijn, empathie, kritisch vermogen en een democratische instelling. Allemaal waarden die in burgerschap tot bloei komen. Daarom zal burgerschap in de komende jaren als een paraplu ons werk overspannen.
- **Kwaliteitsmanagement:** vanuit de terugkerende vraag “hoe weten we dat we de dingen goed doen?”, bouwen we aan een meer resultaatgerichte cultuur waarin verantwoording vanzelfsprekend is. Het zichtbaar maken van data vraagt om keuzes (wat zien we en zijn we daarmee tevreden?). In 2024 zullen wij de nadruk leggen op dit proces van Check en Act uit de Plan-Do-Check-Act-cyclus (PDCA).
- **Strategische samenwerking in de regio:** dit wordt met het oog op de krimp, de krappere wordende arbeidsmarkt, de onderwijshuisvesting en het kunnen blijven bieden van een breed passend onderwijsaanbod voor leerlingen steeds belangrijker. Onderlinge concurrentie tussen de onderwijsorganisaties helpt hierbij niet. In 2023 is een begin gemaakt met het onderzoek naar strategische samenwerking. In 2024 gaan partners in de regio in gesprek over een onderzoek naar een mogelijke fusie.
- **Anders organiseren:** door te werken in kleine multidisciplinaire teams kan de kwaliteit beter geborgd worden, kan beter ingespeeld worden op leerbehoeften, en kunnen organisatievraagstukken bij lesuitval beter opgelost worden. Teams met een duidelijke opdracht, meer bevoegdheden en meer professionele ruimte kunnen hier een bijdrage aan leveren.

2. Visie en besturing

2.1 Inleiding

Dit hoofdstuk beschrijft de missie en visie en kernactiviteiten van CVO-nwf, de besturing, de naleving van de Code Goed Onderwijsbestuur, de verantwoording van het toezichthoudend orgaan in 2023 en de inhoudelijke verantwoording van CVO-nwf en haar scholen naar alle betrokkenen in de omgeving.

2.2 Missie, visie en kernactiviteiten

Missie

CVO-nwf wil een professionele leergemeenschap zijn met ruimte voor ontwikkeling en vertrouwen in elkaar. De scholen binnen de CVO-nwf zijn open christelijke scholen die leerlingen en medewerkers de juiste plek willen bieden om talent en ambitie te laten groeien in de open samenleving van nu en straks. Vanuit een veilige, betekenisvolle (leer)omgeving helpen we de leerling zich optimaal te ontwikkelen tot een zichzelf en de ander respecterende persoon.

Visie

De visie van CVO-nwf is het gezamenlijke beeld van de toekomst. Deze visie is verwoord in vier V's: Vertrouwen als basis voor het handelen; Vakmanschap als motor voor beter onderwijs; Verantwoordelijkheid als basishouding en voorbeeld; en Verbinding tussen leerlingen en medewerkers die samen werken en leren en vanuit wederzijdse afhankelijkheid in het leven (leren) staan.

Kernactiviteiten

CVO-nwf heeft een streekfunctie voor Leeuwarden en de omringende regio, inclusief de gemeente Waadhoeke. De vereniging biedt een volledig palet aan voortgezet onderwijs: praktijkonderwijs, vmbo, havo, atheneum en gymnasium. 638 medewerkers verzorgen onderwijs en ondersteuning voor zo'n 4.757 leerlingen.

CVO-nwf bestaat uit zeven scholen voor voortgezet onderwijs:

- CSG Anna Maria van Schurman (vmbo, havo en havo plus)
- Christelijk Gymnasium Beyers Naudé (gymnasium)
- CSG Comenius @Forum (mavo, onderbouw havo/atheneum)
- CSG Comenius Esdoorn (vmbo)
- CSG Comenius Mariënborg (havo/atheneum, drie locaties)
- CSG Comenius Zamenhof (vmbo en praktijkonderwijs)
- CSG Ulbe van Houten (vmbo; onderbouw havo/atheneum onder verantwoordelijkheid van CSG Comenius Mariënborg)

2.3 Besturing

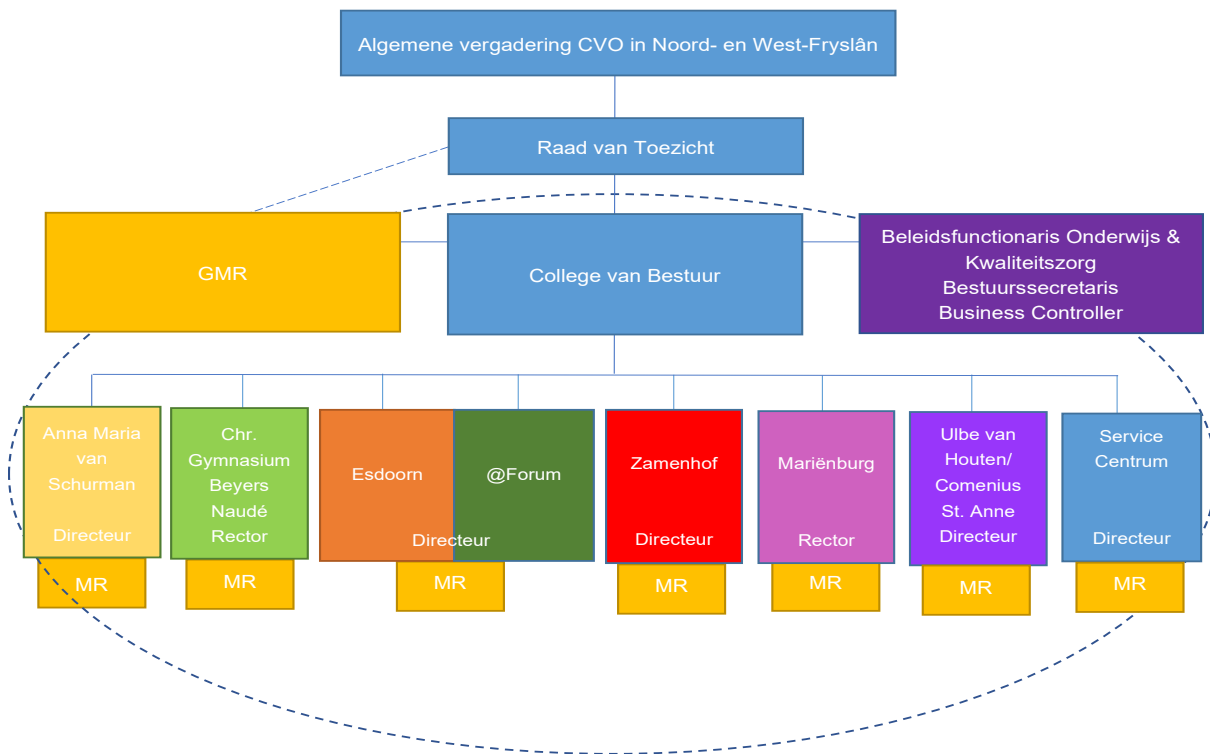
Juridische structuur

CVO-nwf is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer: 01098068. De vereniging draagt de statutaire naam Vereniging voor Christelijk Voortgezet Onderwijs in Noord- en West-Fryslân. De vereniging is statutair gevestigd in Leeuwarden.

De governance structuur

CVO-nwf vormt het bevoegd gezag van zeven scholen in de regio Leeuwarden en de Waadhoeke. CVO-nwf wordt geleid door een éénhoofdig College van Bestuur. De bestuurder wordt ondersteund door een bestuurssecretaris, een beleidsfunctionaris onderwijs en kwaliteitszorg, een businesscontroller en de directeur van het Service Centrum die tezamen het beleidsteam vormen. Het interne toezicht op het College van Bestuur is belegd bij de Raad van Toezicht. CVO-nwf kent als vereniging een algemene ledenvergadering die minstens éénmaal per jaar samenkomt en de bevoegdheden uitoefent, zoals vastgelegd in de statuten.

De scholen met vwo-onderwijs staan onder leiding van een rector de overige scholen onder leiding van een directeur. De ondersteuning van de scholen op het gebied van de bedrijfsvoering is ondergebracht bij het Service Centrum. Het Service Centrum wordt geleid door een directeur. CVO-nwf heeft per school en voor het Service Centrum een medezeggenschapsraad. Voor onderwerpen die de meerderheid van de scholen aangaan is er een gemeenschappelijke medezeggenschapsraad.

Organogram

College van Bestuur

Het College van Bestuur is verantwoordelijk voor het dagelijks bestuur van de vereniging. Het College van Bestuur werkt vanuit aandachtsgebieden die voortvloeien uit het strategisch plan en de organisatie. Jaarlijks geeft het College van Bestuur in de kaderbrief aan welke prioriteiten in het jaar specifieke aandacht krijgen en vervolgens uitgewerkt worden in de jaarplannen van de scholen en het Service Centrum.

Schoolleiding en leiding Service Centrum

De rectoren en de directeuren zijn verantwoordelijk voor de dagelijkse gang van zaken binnen de scholen. Zij werken vanuit de aandachtsgebieden die voortvloeien uit het strategisch plan, het schoolplan en het jaarplan. De directeur van het Service Centrum is verantwoordelijk voor de (beleids-)voorbereiding en de ondersteuning van de bedrijfsvoering en werkt op basis van een jaarplan dat is gebaseerd op de kaderbrief van het College van Bestuur en de jaarplannen van de scholen. Het bestuurlijk mandaat is uitgewerkt in het managementstatuut. Uitgangspunt hierbij is integraal management, waarbij de bevoegdheden zo laag mogelijk binnen de organisatie zijn belegd.

Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht bestaat statutair uit vijf tot zeven leden. Sinds 1 december 2023 bestaat de Raad van Toezicht uit zes leden. De Raad van Toezicht vergadert minimaal zes keer per jaar. De Raad van Toezicht hanteert een toezichtvisie en heeft deze visie uitgewerkt in een toetsingskader. De Raad van Toezicht ziet erop toe dat het College van Bestuur de vereniging bestuurt conform de bovengenoemde

missie, visie en kernactiviteiten van de vereniging. De Raad van Toezicht ziet toe op de wijze waarop haar beleid bijdraagt aan het realiseren van de maatschappelijke doelen van CVO-nwf, waaronder kwaliteit van onderwijs, een adequate besteding van de middelen, de samenwerking in de regio, alsmede op de algemene gang van zaken binnen de vereniging. Naast het toezicht op het bestuur geeft de Raad van Toezicht goedkeuring aan bepaalde bestuursbesluiten, is hij de werkgever van het College van Bestuur en adviseert hij het College van Bestuur.

Service Centrum

Het Service Centrum is (beleids)voorbereidend en ondersteunend voor CVO-nwf en de scholen op de volgende gebieden:

- de centrale leerlingenadministratie,
- de centrale roostering
- de financiële administratie,
- PR en Communicatie,
- HR en formatiebeheer,
- ICT en applicatiebeheer,
- facilitair, en
- directiesecretariaat

Medezeggenschap

Elke school binnen CVO-nwf kent een medezeggenschapsraad (MR). In de medezeggenschapsraden van de scholen hebben leerlingen, ouders en personeelsleden zitting, in de verhouding dat de helft van de leden van de raad bestaat uit leerlingen en ouders en dat de andere helft bestaat uit personeel. Via de MR kunnen leerlingen, ouders en personeel invloed hebben op ontwikkelingen binnen de school. De leiding van de school draagt zorg dat de MR zo goed en volledig mogelijk wordt geïnformeerd. De MR heeft instemmings- of adviesrecht. Dit is afhankelijk van het type vraagstuk.

Het Service Centrum heeft ook een medezeggenschapsraad die bestaat uit medewerkers. De directeur van het Service Centrum overlegt met de medezeggenschapsraad.

CVO-nwf kent een gemeenschappelijke medezeggenschapsraad (GMR). De GMR bestaat uit leerlingen, ouders en personeelsleden, in de verhouding dat de helft van de leden van de raad bestaat uit leerlingen en ouders en dat de andere helft bestaat uit personeel. Zij worden verkozen door respectievelijk de leerlingengeleding, oudergeleding en personeelsgeleding van de medezeggenschapsraden van de scholen. Via de GMR kunnen leerlingen, ouders en personeel invloed hebben op ontwikkelingen die de meerderheid van de scholen aangaan. De gemeenschappelijke medezeggenschapsraad (GMR) en de personeelsgeleding van de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad (PGMR) voeren overleg met het College van Bestuur. Het College van Bestuur draagt zorg dat de GMR zo goed en volledig mogelijk wordt geïnformeerd. De GMR heeft instemmings- of adviesrecht. Dit is afhankelijk van het type vraagstuk dat voorligt. De GMR vergadert jaarlijks minimaal zes keer. Zij laat zich hierbij informeren door het College van Bestuur. De agenda van de GMR loopt parallel met de bestuurlijke agenda.

2.4 Naleving branchecode

CVO-nwf is lid van de VO-Raad. Het College van Bestuur en de Raad van Toezicht onderschrijven de Code Goed Onderwijsbestuur Voortgezet Onderwijs die door de VO-raad is opgesteld. De Code Goed Onderwijsbestuur VO vormt de basis voor het realiseren van een praktijk van goed bestuur in het onderwijs. De Code is in 2019 opnieuw vastgesteld. In de Code gaat het om het zichtbaar maken van de publieke waarde aan de hand van de thema's regionale samenwerking, participatie van belanghebbenden en goed samenspel tussen bestuur en intern toezicht. De Code werkt dit uit aan de hand van vier principes: verantwoordelijkheid, professionaliteit, integriteit en openheid. Deze vier principes zijn uitgewerkt in handvatten (good practices) die binnen de eigen organisatie op maat vormgegeven kunnen worden. Tot slot kent de Code nog lidmaatschapseisen, waarvoor het "pas toe of leg uit"-principe geldt. Er zijn op dit moment geen afwijkingen van deze code die genoemd moeten worden in het bestuursverslag.

2.5 Verslag toezichthoudend orgaan

In deze paragraaf doet de Raad van Toezicht verslag van zijn werkzaamheden als toezichthouder op het College van Bestuur die vertegenwoordiger is van het bevoegd gezag van CVO Noord- en West-Fryslân (CVO-nwf). Hierbij wordt achtereenvolgens aandacht gegeven aan de werkwijze, de samenstelling van de Raad van Toezicht en het inhoudelijk toezicht in 2023.

Werkwijze

De Raad van Toezicht werkt met een commissiestructuur, ter verdieping van het toezicht en ter voorbereiding van specifieke onderwerpen in het overleg met het College van Bestuur. De Raad van Toezicht kent drie commissies:

Auditcommissie

De auditcommissie houdt toezicht op het financiële reilen en zeilen van CVO-nwf. Dit betreft de volle breedte van (meerjaren-)begroting tot de verantwoording, alsmede de ontwikkeling en soliditeit van de financiële huishouding van CVO-nwf. Vanuit dit toezicht heeft de auditcommissie ook een adviserende functie. De commissie komt als zodanig minimaal drie keer per jaar bij elkaar. De bevindingen en adviezen van de auditcommissie worden gerapporteerd aan en besproken in de Raad van Toezicht.

Onderwijscommissie

De onderwijscommissie adviseert de Raad van Toezicht gevraagd en ongevraagd over onderwijsinhoudelijke zaken en beleid van de vereniging en de door de vereniging in stand gehouden scholen. Dit betreft de volle breedte van het onderwijskundig beleid, het onderwijsaanbod, de borging van de kwaliteit van het personeel, de gerealiseerde onderwijsdoelstellingen, gebaseerd op het strategisch plan, schoolplannen en jaarplannen, het resultaat van het toezicht door de onderwijsinspectie en de opvolging van inspectierapportages en de klachtenprocedure en het werken met vertrouwenspersonen. De commissie komt als zodanig minimaal drie keer per jaar bij elkaar, deze vergaderingen zijn gekoppeld aan de planning en control-cyclus van CVO-nwf.

Remuneratiecommissie

De remuneratiecommissie vult de werkgeversrol in die de Raad van Toezicht heeft ten aanzien van het College van Bestuur. De remuneratiecommissie houdt namens de Raad van Toezicht het jaargesprek met het College van Bestuur en rapporteert daarover aan de Raad van Toezicht. In het jaargesprek komen ook de arbeidsvoorwaarden en het loopbaanperspectief van het College van Bestuur aan de orde. Naast de werkgeversrol draagt de remuneratiecommissie zorg voor de Raad van Toezicht zelf, waaronder de werving en selectie, het inwerken van nieuwe leden, het proces van herbenoeming, de individuele en collectieve scholing, de bezoldiging en de voorbereiding van de zelfevaluatie. De remuneratiecommissie komt minimaal twee keer per jaar bij elkaar. De bevindingen van de commissie worden gerapporteerd aan en besproken in de Raad van Toezicht.

Regelgeving

De Raad van Toezicht verricht haar werkzaamheden – waaronder honorering, aantallen commissariaten/toezichthouderfuncties, bekendmaking van nevenfuncties en het waken voor belangenverstrengeling – binnen de door de WNT, de Code Goed Onderwijsbestuur van de VO-Raad en de overige (wettelijke) kaders. De honorering van de Raad van Toezicht is gebaseerd op de vrijwilligersvergoeding. Er hebben zich in 2023 geen situaties met tegenstrijdig belang voorgedaan die in dit verslag gemeld zouden moeten worden.

Zelfevaluatie

In april 2023 heeft onder leiding van de nieuwe voorzitter een zelfevaluatie plaatsgevonden. De belangrijkste thema's die aan de orde zijn geweest zijn: het werken met een commissiestructuur met reglementen voor taken en verantwoordelijkheden van de auditcommissie, onderwijscommissie en remuneratiecommissie, het werken met een jaaragenda voor de Raad van Toezicht en de commissies met onderwerpen die jaarlijks aan de orde dienen te komen, de wijze van vergaderen, de omvang van de Raad van Toezicht, de contacten met de organisatie, de vormgeving van de deskundigheidsbevordering en zelfevaluatie en tot slot het lidmaatschap van de VTOI. De Raad van Toezicht heeft de reglementen van de auditcommissie, onderwijscommissie en remuneratiecommissie in 2023 vastgesteld.

Contact met de organisatie

De Raad van Toezicht laat zich informeren door het College van Bestuur in de diverse commissievergaderingen, tijdens de Raad van Toezicht vergaderingen en in de bilaterale contacten. De Raad van Toezicht vindt het van belang om ook informatie via andere geledingen binnen (en buiten) CVO in te winnen. De Raad van Toezicht doet dit door:

- jaarlijks schoolbezoeken af te leggen bij de scholen van CVO-nwf en daarbij te spreken met leerlingen en personeel. Middels een kort verslag van ieder schoolbezoek worden het College van Bestuur en de overige leden van de Raad van Toezicht geïnformeerd. Vanwege de wisselingen in de Raad van Toezicht en de drie vacatures hebben in 2023 geen schoolbezoeken plaatsgevonden. De nieuwe voorzitter van de Raad van Toezicht heeft wel alle scholen bezocht om nader kennis te maken;
- jaarlijks twee keer een bijeenkomst te organiseren met de Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad (GMR) dan wel het dagelijks bestuur van de GMR. In november 2023 is de Raad van Toezicht aangeschoven bij de overlegvergadering van de GMR met het College van Bestuur;
- jaarlijks een bijeenkomst met het College van Bestuur en de directieraad bij te wonen en deel te nemen. Deze bijeenkomst heeft vanwege de vacatures in de Raad van Toezicht en de wisselingen in de Directieraad in 2023 niet plaatsgevonden;
- tot slot is de Raad van Toezicht zoveel mogelijk aanwezig bij speciale evenementen binnen (de scholen van) CVO-nwf.

Samenstelling, benoemingstermijn en nevenfuncties

De samenstelling van de Raad van Toezicht is in 2023 gewijzigd. De benoemingstermijn van de heer Ijkema, liep medio 2023 af. Mevrouw Vonk en mevrouw Schoonhoven zijn in 2023 herbenoemd. Mevrouw Schoonhoven heeft echter aangegeven dat deze herbenoeming voor een kortere periode zou zijn, tot het moment dat was voorzien in een drietal vacatures. Er zijn in 2023 drie vacature opengesteld en onder begeleiding van een extern bureau is een wervings- en selectieprocedure doorlopen. Dit heeft geleid tot drie nieuwe geschikte kandidaten, de heren T. Praamstra en T. Wagenaar en mevrouw C. van Noort die allen per 1 december 2023 zijn benoemd. Per diezelfde datum is mevrouw S. Schoonhoven afgetreden.

De Raad bestond in 2023 uit:

Naam	Functie	Werkzaam als	Benoemd sinds
Dhr. G. Jaarsma	Voorz. Raad van Toezicht Lid remuneratiecommissie	Voorzitter pensioenfederatie	2023 1 ^e termijn
Dhr. J.K. Ijkema tot 01-07-2023	Lid Raad van Toezicht Voorz. auditcommissie	Directeur gemeente Waadhoeke	2015 2 ^e termijn
Mevr. N.E. Vonk	Lid Raad van Toezicht Lid auditcommissie/voorz. auditcommissie	Lid Raad van Bestuur zorginstelling Alliade	2019 2 ^e termijn
Mevr. S. Schoonhoven tot 01-12-2023	Lid Raad van Toezicht Voorz. remuneratiecommissie	Manager onderwijs en kwaliteit Firda	2019 2 ^e termijn
Dhr. A.N.J. de Haan	Lid Raad van Toezicht Lid auditcommissie	Ondernemer	2020 1 ^e termijn
Mevr. C. van Noort vanaf 01-12-2023	Lid Raad van Toezicht Voorz. onderwijscommissie	Eigenaar Noortzicht advies	2023 1 ^e termijn
Dhr T. Wagenaar vanaf 01-12-2023	Lid Raad van Toezicht Lid onderwijscommissie	Interim bestuurder Primair Onderwijs/Voortgezet Onderwijs	2023 1 ^e termijn
Dhr. T. Praamstra vanaf 01-12-2023	Lid Raad van Toezicht Voorz. remuneratiecommissie	Voormalig bestuurder Primair Onderwijs	2023 1 ^e termijn

De nevenfuncties van de leden van de Raad van Toezicht zijn bekend, evenals de nevenfuncties van de bestuurder, waarvoor de Raad van Toezicht hem - voor zover nodig - toestemming heeft verleend. Het criterium dat door de Raad van Toezicht hierbij wordt gehanteerd is "het voorkomen van de schijn van belangenverstrengeling". Dit criterium is voor de Raad van Toezicht voldoende adequaat gebleken en er bestaat bij de Raad van Toezicht niet de behoefte om dit nader vast te leggen in een reglement. De bepalingen met betrekking tot de toetsing van nevenfuncties zijn vastgelegd in de statuten van CVO-nwf.

De nevenfuncties van de leden van de Raad van Toezicht in 2023 zijn:

Naam	Voor CVO relevante nevenfuncties of nevenwerkzaamheden
Dhr. G. Jaarsma	Voorzitter Ledenvereniging Espria Voorzitter toetsingscommissie Vangnet Participatiewet Voorzitter Raad van Commissarissen Caparis Lid Raad van Toezicht Firda Voorzitter Raad van Toezicht GGZ Friesland Voorzitter Raad voor Certificering stichting SRCM
Dhr. J.K. Ijkema	Geen nevenfuncties
Mevr. N.E. Vonk	Lid Raad van Commissarissen Investerings- en ontwikkelingsmaatschappij voor Noord-Nederland Lid bestuur Rotary Oldehove
Mevr. S. Schoonhoven	Geen nevenfuncties
Dhr. A.N.J. de Haan	Bestuurder Stichting PromsNight Franeker
Mevr. C. van Noort	Vicevoorzitter Raad van Toezicht Fers
Dhr. T. Wagenaar	Lid Raad van Toezicht RSG Magister Alvinus
Dhr. T. Praamstra	Lid Raad van Toezicht Kyk scholen Vrijwilliger vluchtelingenwerk

De nevenfuncties van de bestuurder in 2023 zijn:

Naam	Nevenfuncties of nevenwerkzaamheden
<i>Dhr. M.C.J. Visser</i>	<i>Eigenaar onderwijsadviesbureau Itaca-onderwijs Lid toezichthoudend bestuur stichting VO Samenwerkingsverband Passend Onderwijs Fryslân Noard Lid Raad van Toezicht Comprix</i>

Commissies en vergaderingen:

Orgaan	Leden	Aantal bijeenkomsten
Raad van Toezicht en College van Bestuur	Alle leden Raad van Toezicht	6
Auditcommissie	Leden auditcommissie	4
Remuneratiecommissie	Leden Remuneratiecommissie	1
Onderwijscommissie	Leden onderwijscommissie	0
Algemene ledenvergadering	Alle leden Raad van Toezicht	1

Inhoudelijk toezicht in 2023

Raad van Toezicht

De zelfevaluatie van de Raad van Toezicht heeft tot wijzigingen geleid in de omvang en de werkwijze van de Raad van Toezicht en het overleg met het College van Bestuur. In 2023 zijn de volgende onderwerpen aan de orde geweest:

De strategische ontwikkeling van CVO-nwf, hierbij is gesproken over

- het heden en toekomst van CVO-nwf en de totstandkoming van het nieuwe strategisch plan
- de regionale samenwerking
- de huisvesting en nieuwbouw
- de ontwikkeling van het Service Centrum
- de (voorbereiding van de) bestuurlijke zelfevaluatie

De kwaliteit van het onderwijs, hierbij is gesproken over:

- Voortgang onderwijskwaliteit bij Comenius Mariënborg
- Terugkoppeling Vierjaarlijks onderzoek Inspectie van het Onderwijs
- Rapportage voortgang herstelopdrachten Inspectie
- Vormgeving kwaliteitscultuur aan de hand van de P&C -cyclus

De bedrijfsvoering van CVO-nwf, hierbij is gesproken over:

- Meerjarenbegroting 2023-2025
- Liquiditeitsbegroting 2023-2025
- Bestuursformatieplan 2023-2025
- Kaderbrief 2024
- Verzuimbeleid en protocol
- Tussenrapportage Controlgroep: functioneren control functie
- Haalbaarheid begroting 2023
- Periodieke rapportage uitputting
- Presentatie dashboard met indicatoren voor onderwijs, personeel en financiën.

De Raad van Toezicht heeft goedkeuring gegeven aan de besluiten waarvoor deze goedkeuring volgens de statuten is vereist, te weten: de jaarrekening en het bestuursverslag 2022, de meerjarenbegroting 2023-2025, de liquiditeitsbegroting 2023-2025 en het bestuursformatieplan 2023-2025.

Bij de goedkeuring van de jaarrekening en op basis van de rapportage met de accountant is niet gebleken dat middelen niet rechtmatig zijn verworven en/of niet rechtmatig zijn besteed.

De Raad van Toezicht heeft in de aanloop naar de meerjarenbegroting met de bestuurder overleg gehad over de financiële situatie bij CVO-nwf. Daarbij is gesproken over de verbetering van de processen bij het Servicecentrum op het gebied van de financiën, de beperking van de overhead bij het Servicecentrum, de aanpassing van het taakbeleid en de versoering van de lessentabellen bij verschillende scholen. Ook is de kaderbrief 2024 aan de orde geweest, die beleidsrijk is vormgegeven met daaraan gekoppeld budgetten met het oog op de strategische doelstellingen van CVO-nwf. De Raad van Toezicht heeft aan de hand van deze informatie zich een goed oordeel kunnen vormen over de doelmatige besteding van de middelen.

In de afzonderlijke commissies van de Raad van Toezicht zijn in de volgende zaken aan de orde geweest:

De Auditcommissie

De Auditcommissie heeft in 2023 vier keer vergaderd met de bestuurder en de controller. De belangrijkste onderwerpen die in 2023 aan de orde zijn geweest en van advies zijn voorzien aan de Raad van Toezicht, zijn:

- het proces rond meerjarenbegroting en begroting. De meerjarenbegroting geeft de focus voor de komende jaren weer.
- het proces rondom jaarrekening, accountantscontrole en bestuursverslag,
- liquiditeitsbegroting is op verzoek van de auditcommissie geagendeerd. De liquiditeitsbegroting is nu separaat besproken, maar maakt in de toekomst onderdeel uit van de meerjarenbegroting;
- halfjaarcijfers en de rapportage haalbaarheid begroting 2023, de auditcommissie ziet risico's ten aanzien van de verzuimregistratie in relatie tot het gegeven dat CVO-nwf eigenrisicodragers is;
- adviezen met betrekking tot de goedkeuring/ besluitvorming door de Raad van Toezicht van:
 - Bestuursverslag 2022;
 - Accountantsverslag 2022;
 - (Meerjaren)Begroting 2023-2025
 - Liquiditeitsbegroting 2023-2025.

De remuneratiecommissie

De remuneratiecommissie heeft in 2023 de volgende zaken voorbereid en uitgevoerd:

- de werving en selectie van een nieuwe leden Raad van Toezicht;
- de herbenoeming van de leden van de Raad van Toezicht;

De onderwijscommissie

De onderwijscommissie is vanwege de vacatures in de Raad van Toezicht in 2023 niet bijeengekomen. In plaats daarvan zijn de onderwerpen die in de onderwijscommissie aan de orde horen te komen in de voltallige Raad van Toezicht behandeld. Vanaf 1 december 2023 is de Raad van Toezicht weer op sterkte en begin 2024 heeft – conform de P&C cyclus – de eerste onderwijscommissie plaatsgevonden.

Vooruitblik Raad van Toezicht

Begin 2024 heeft de Raad van Toezicht een vergadering belegd om stil te staan bij de wijze van werken van de Raad van Toezicht en over de verenigingsstructuur.

De Raad van Toezicht heeft besloten om de commissiestructuur - met een audit- en remuneratiecommissie - uit te breiden met een onderwijscommissie en de taken, verantwoordelijkheden en de verantwoording van deze commissies in het bestuursverslag vast te

leggen in reglementen. Tevens is – mede met het oog op de samenstelling van deze commissies – besloten om de Raad van Toezicht uit te breiden van vijf naar zes leden.

De verenigingsstructuur is wederom aan de orde geweest. De belangstelling tijdens de ledenvergaderingen is minimaal. Besloten is om wel de statuten te wijzigen, maar de verenigingsstructuur voorlopig te handhaven in afwachting van verdere besluitvorming over de samenwerking in de regio.

Tot slot, er is in 2023 goed gewerkt aan de herstelopdrachten van de Inspectie, het op orde brengen van de bedrijfsvoering qua procesmatig werken en de controlfunctie. De Raad van Toezicht wil zijn waardering uitspreken voor de wijze waarop het bestuur en medewerkers van CVO-nwf zich hebben ingezet. CVO-nwf staat de komende jaren voor de uitdaging om de basis verder op orde te brengen om zo aantrekkelijk onderwijs te blijven bieden.

2.6 Omgeving

2.6.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt verslag gedaan over de beleidsvoornemens en ontwikkelingen bij CVO-nwf en haar scholen in 2023. CVO-nwf verbindt zeven scholen voor christelijk voortgezet onderwijs aan elkaar in de regio Leeuwarden en de Waadhoeke.

2.6.2 CVO Noord- en West-Fryslân

2.6.2.1 Beleidsvoornemens 2023 en 2024

Het strategisch beleidsplan van CVO-nwf “onderwijs voor de wereld van morgen” geeft de koers van CVO-nwf voor de periode van vier jaar aan. Jaarlijks wordt in de kaderbrief – deze heeft enerzijds betrekking op een begrotingsjaar en anderzijds op een schooljaar – aangegeven welke elementen uit het strategisch plan dan wel het sectorakkoord in dat kalenderjaar dan wel schooljaar worden uitgewerkt binnen de jaarplannen van de scholen dan wel het Service Centrum voor het desbetreffende schooljaar. In de planning en control gesprekken wordt inhoudelijk teruggekomen op deze beleidsvoornemens. In 2023 hebben er drie P&C gesprekken plaatsgevonden in februari, juni en in november 2023. In deze gesprekken wordt de voortgang van de ambities uit de kaderbrieven gemonitord.

In de kaderbrieven 2023 en 2024 zijn de volgende ambities geformuleerd:

Organisatie en personeel

- Totstandkoming strategisch plan

In het najaar van 2023 is een traject in gang gezet met (meerdere) beleidsrondes bij de diverse scholen waarbij aan de hand van stellingen - over de samenwerking in de regio, werkgeverschap en betrokkenheid en het onderwijs van morgen - is gesproken over de toekomstige ontwikkelingen en input is opgehaald voor het nieuwe strategisch plan. Dit strategisch plan zal verder worden uitgewerkt en zal in 2024 worden vastgesteld.

- Strategisch personeelsbeleid

Om het strategisch plan te kunnen realiseren is het van belang dat CVO-nwf beschikt over een strategisch personeelsbeleid dat de doelstellingen uit het strategisch plan ondersteunt. Dit strategisch personeelsbeleid zal onderdeel gaan uitmaken van het strategisch plan. Belangrijke elementen in dit strategisch personeelsbeleidsplan zijn diversiteit, duurzame inzetbaarheid, aantrekkelijke werkgeverschap door bieden van loopbaanperspectief, versterking onderwijskundig leiderschap, werken in professionele leerwerk gemeenschappen en investering in verdere

professionalisering. In het schooljaar 2022-2023 zijn al diverse beleidsstukken verschenen die onderdeel uitmaken van dit strategisch personeelsbeleid. In het strategisch beleid wordt de samenhang tussen deze verschillende beleidsterreinen nader uitgewerkt.

- **Professionele ontwikkeling schoolleiders**

De collectieve scholing van schoolleiders en teamleiders heeft in 2023 plaatsgevonden door het organiseren van twee werkconferenties. Daarnaast heeft er ook individuele scholing en coaching plaatsgevonden. Met het oog op het nieuwe strategisch plan en de andere wijze van organiseren binnen de scholen, is in de kaderbrief 2025 - met het oog op het schooljaar 2024-2025 – een leergang voor het schoolmanagement opgenomen. Wat is er nodig van de huidige leidinggevendenden om straks op een andere wijze leiding te geven aan een meer teamgerichte organisatie.

- **Doorontwikkeling FROSK (Fryske Opliedingsskoalle)**

Comenius Mariënborg, Beyers Naudé en Anna Maria van Schurman hebben zich in 2023 aangesloten bij FROSK. Dit betekent dat alle scholen voor CVO-nwf nu zijn aangesloten en interne opleiders hebben aangesteld. Beyers Naudé doet dit laatste – gelet op de omvang – in nauwe samenwerking met Comenius Mariënborg. Het is belangrijk dat de scholen hierbij intensiever samenwerken om zo met en van elkaar te leren hoe dit binnen de school het beste kan worden vormgegeven. Daarnaast is het van belang dat er een koppeling wordt aangebracht met de inductieperiode en de afdeling HR. Dit komt terug in de kaderbrief 2025 met het oog op het schooljaar 2024-2025. CVO-nwf wil een aantrekkelijke werkgever zijn en blijven op de steeds krappere wordende arbeidsmarkt.

- **Professioneel statuut: collectieve werkdrukmiddelen en taakbeleid**

In lijn met het professioneel statuut van CVO-nwf zijn op alle scholen in goed onderling overleg afspraken gemaakt over de inzet van de collectieve werkdrukmiddelen. Ook is er nieuw taakbeleid ontwikkeld waarbij ook meer zeggenschap bij de docenten is gelegd om in onderling overleg binnen teams tot een prioritering en goede verdeling van de werkzaamheden te komen. Helaas bleek begin 2024 dat hiervoor niet de vereiste tweederde meerderheid werd gehaald om dit taakbeleid ook daadwerkelijk in te voeren. In de kaderbrief 2025 is aangegeven dat het taakbeleid opnieuw zal worden besproken en ter stemming worden voorgelegd.

- **Versterking gesprekkencyclus**

Het lag in de bedoeling om met een werkgroep nieuw beleid voor de gesprekkencyclus te formuleren. Besloten is om eerst een tussenstap te maken en met een pilot bij één van de CVO-scholen ervaring op te doen en deze pilot te gebruiken voor de verdere ontwikkeling van beleid.

Onderwijs

- **Basisvaardigheden**

Er zijn voor CVO-nwf drie kadernotities vastgesteld voor burgerschap, taalbeleid en rekenbeleid. In 2023 hebben de CVO-brede netwerken van burgerschaps-, taal- en rekencoördinatoren verder vorm gekregen. In deze netwerken worden ervaringen en good practices tussen scholen gedeeld en wordt schoolbeleid onderling afgestemd.

Voor burgerschap zal er een nieuwe kadernotitie worden uitgewerkt in samenwerking met het netwerk burgerschapscoördinatoren. In deze kadernotitie wordt aangesloten bij de nieuwe kerndoelen voor burgerschap. Er zijn op activiteitsniveau mooie dingen ontwikkeld met het oog op burgerschap, er is wederom een nieuwe CVO-brede burgerschapskalender ontwikkeld gekoppeld aan de diverse leerdoelen burgerschap. Waar het nog aan ontbreekt is een samenhangend aanbod. Hier zal in 2024 verder aan worden gewerkt.

Voor taal- en rekenbeleid ligt er bij de meeste scholen al een vastgesteld beleidsplan. Voor de scholen waar dit nog niet het geval is, zal dit in het schooljaar 2023-2024 zijn gerealiseerd. Met het oog op het

in kaart brengen van de vorderingen van leerlingen is besloten om in het schooljaar 2024-2025 CVO-breed met hetzelfde toetsstelsel te gaan werken, zodat betere informatie beschikbaar komt over het vaardighedeniveau van leerlingen – ook bij de interne doorstroom – en gerichte interventies kunnen worden ondernomen om eventuele achterstanden weg te werken. In het schooljaar 2023-2024 zal op alle scholen het smalle taal- en rekenbeleid zijn gerealiseerd, dat wil zeggen: het beleid gericht op het wegwerken van achterstanden. In samenwerking met de coördinatoren zullen in 2024-2025 nieuwe kadernoties worden opgesteld die meer gericht zijn op het brede taal- en rekenbeleid waarbij de nadruk ligt op bevordering van de vakoverstijgende taal- en rekenvaardigheden.

Vier scholen van CVO-nwf hebben in 2023 de beschikking over de Subsidie Basisvaardigheden vanuit het ministerie. Inzet van middelen en verantwoording van deze inzet vindt op deze scholen volledig plaats binnen de kaders van deze subsidieregeling. Ook in 2024 zal voor de overige CVO-scholen deze subsidie worden aangevraagd.

- *Opbrengstgerichte cultuur*

In 2023 is – na een negatief oordeel van de Inspectie – gewerkt aan de opbrengstgerichte cultuur. Veel was al in gang gezet, maar nog onvoldoende routine geworden op het moment dat de Inspectie het bestuur bezocht. Inmiddels is binnen de sturingskolom de onderlinge samenwerking tussen bestuur en scholen verder versterkt. Dit is door de Inspectie in 2024 ook als zodanig (h)erkend. Een belangrijk ontwikkelpunt is nog de evaluatie en verantwoording. Hierin zijn wel vorderingen gemaakt, maar deze zullen in 2024 en 2025 verder worden versterkt door in de kwaliteitscyclus en de Planning en Controlcyclus hierbij nadrukkelijk stil te staan.

- *Formatie toetsen*

Bij verschillende scholen is een toetsbeleid vastgesteld, maar is nog onduidelijk hoe dit toetsbeleid in de praktijk vorm wordt gegeven. Ook hier gaat het om scherper in beeld krijgen van de evaluatie en verantwoording. De uitwerking van het toetsbeleid in de praktijk zal komend jaar aan de orde komen in de planning en controlcyclus.

- *Ontwikkeling “10-14 onderwijs”*

Met het oog op een doorlopende leerlijn PO-VO is - in samenwerking met PCBO Leeuwarden - 10-14 onderwijs ontwikkeld. Het curriculum is in het schooljaar 2023-2024 verder uitgewerkt en er zijn leerlingen geworven. Met ingang van het schooljaar 2024-2025 gaat het 10-14 onderwijs van start op een PCBO-school en zal gekeken worden naar een verdere verbreding van dit onderwijs in de regio.

- *ICT en leermiddelen*

Het belang van een device voor alle leerlingen wordt onderkend. Er is in 2023 onderzoek gedaan naar de mogelijkheden om “bring your own device (BYOD)” te stimuleren. Besloten is om met ingang van het schooljaar 2024-2025 in een aantal scholen te starten met BYOD.

2.6.2.2 Klachtafhandeling

CVO-nwf heeft een klachtenregeling. Het uitgangspunt is om de klachten zo laag mogelijk in de organisatie op te lossen. Soms lukt dit niet en wordt het College van Bestuur betrokken in de afhandeling van de klacht. CVO-nwf maakt gebruik van de Landelijke Klachtencommissie voor het Christelijk Onderwijs (bestemd voor leerlingen en ouders) en de Commissie Onderwijsgeschillen (bestemd voor personeel). Ouders, leerlingen en personeelsleden kunnen klachten indienen over gedragingen en beslissingen of het nalaten daarvan door het bestuur of het personeel. CVO-nwf kent per school interne vertrouwenspersonen voor de klachtenregeling. Daarnaast kent CVO-nwf een externe vertrouwenspersoon.

In 2023 zijn er geen klachten bij de landelijke klachtencommissies terecht gekomen.

2.6.2.3 Samenwerking en verbonden partijen

Samenwerkingsverband Fryslân-Noard

De scholen hebben een zorgplicht. Dat betekent dat ze verantwoordelijk zijn om alle leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben een passende plek te bieden. Het gaat daarbij om leerlingen die worden aangemeld en leerlingen die al op school zitten. De school zoekt in overleg met de ouders een passende plek. Dit kan zijn op de eigen school of, als de school niet de juiste begeleiding en ondersteuning kan bieden, op een andere reguliere of speciale school. In het schoolondersteuningsprofiel heeft iedere school van CVO-nwf vastgelegd welke ondersteuning zij kunnen bieden. Leraren en ouders hebben hierop adviesrecht via de medezeggenschapsraad van de school. Om ervoor te zorgen dat alle kinderen een passende plek krijgen, hebben de scholen in de regio Fryslân-Noard een samenwerkingsverband gevormd. Het Samenwerkingsverband Fryslân-Noard (SWV) ondersteunt scholen en docenten bij het bieden van passend onderwijs, doet onderzoek en geeft advies op het gebied van leer- en ontwikkelingsproblemen. Ook zorgt het SWV voor extra ondersteuning in de vorm van arrangementen, onder andere via het orthopedagogisch didactisch centrum, en geeft het de toelaatbaarheidsverklaring (TLV) af voor voortgezet speciaal onderwijs. Het SWV legt jaarlijks verantwoording af in een jaarverslag. De bestuurder van CVO-nwf is lid van het toezichthoudend bestuur, drie schoolleiders vanuit CVO-nwf hebben zitting in het schoolleidersplatform en twee coördinatoren leerlingondersteuning vanuit CVO-nwf zitten in het ondersteunersplatform van het SWV.

Coöperatieve Vereniging Fricolore

CVO-nwf is lid van Fricolore. Deze coöperatieve onderwijsgroep bestaat uit vijf christelijke besturen in Fryslân en de Noordoostpolder. De scholen werken samen om de kwaliteit van het onderwijs en de bedrijfsvoering op de scholen te bevorderen. De coöperatie is opgericht om optimaal te kunnen profiteren van elkaars kennis en ervaring en te leren van en met elkaar.

Zij doen dat onder andere door gemeenschappelijke diensten in te kopen, gezamenlijke aanbestedingen te doen, visitaties te organiseren en gezamenlijke scholing te verzorgen via de Fricolore Academy. Fricolore doet jaarlijks verslag van haar activiteiten en legt verantwoording af in een jaarverslag. De bestuurder van CVO-nwf is sinds augustus 2020 secretaris van het bestuur van Fricolore. In 2021 is het stelsel van onderlinge visitaties opnieuw ingericht, in samenwerking met de VO-raad. Visitaties richten zich in de toekomst op de zeven scholen. Daarnaast is er een aparte collegiale bestuurlijke visitatie ondersteund door de VO-raad, die voor het eerst in mei 2023 heeft plaatsgevonden. Om de regionale samenwerking verder handen en voeten te geven zal Fricolore in 2024 samengaan met Pompeblêd, de onderwijsgroep voor het openbaar onderwijs in Fryslân en de Noordoostpolder.

Campus Middelsee

De Stichting Campus Middelsee zorgt voor beheer en onderhoud van de gebouwen van de onderwijscampus in St.-Annaparochie. De Stichting Campus Middelsee zou in 2023 worden ontbonden. Omdat dit veel voeten in de aarde heeft gehad, zal dit in 2024 zijn beslag krijgen. Het gebouw van de stichting wordt dan overgedragen aan de gemeente Waadhoeke.

Samenwerkingsverband Sterk Techniekonderwijs in Noordwest-Fryslân

CSG Ulbe van Houten en CSG AMS hebben samen het regionaal techniekonderwijs een impuls gegeven door een speciale techniekklas (LTS 2.0) te starten. Leerlingen van beide scholen kunnen al vanaf het eerste leerjaar aan de slag met aantrekkelijk en praktisch georiënteerd techniekonderwijs. Deze techniekklas blijkt in een behoefte te voorzien: het regionale bedrijfsleven is erg enthousiast en leerlingen zijn belangstellend. De techniekklas verstevigt ook de positie van de CSG AMS als Regionaal Techniekcentrum. De subsidie voor Sterk Techniekonderwijs is verlengd tot 2028. Ook de scholen CSG Comenius Zamenhof, CSG Comenius Esdoorn en CSG Comenius@Forum participeren in dit samenwerkingsverband.

Fryske Opliedingskoalle (FROSK)

Alle scholen van CVO-nwf maken nu deel uit van de Fryske Opliedingskoalle (FROSK). CSG Comenius Zamenhof, CSG Comenius Esdoorn en CSG Comenius @Forum maakten al deel uit van FROSK, daar zijn in 2023 ook CSG Comenius Mariënborg, CSG Ulbe van Houten, CSG Anne Maria van Schurman en Christelijk Gymnasium Beyers Naudé bij gekomen. FROSK geeft de lerarenopleiding grotendeels vorm in de praktijk van de school. Dat stelt hoge eisen aan de vaardigheden van de docent-begeleiders.

2.6.3 Verantwoording per school

2.6.3.1 CSG Anna Maria van Schurman

Ontwikkelingen in 2023

Op het gebied van schoolorganisatie is 2023 een roerig jaar geweest op de AMS. Halverwege het jaar is de directeur plotseling overleden. Het MT en de medewerkers hebben dit gezamenlijk opgepakt en dit heeft de organisatie hechter gemaakt. Na de zomer is gestart met een oriëntatie op teamgericht organiseren volgens het gedachtengoed van Ben van der Hilst.

Na het inspectiebezoek in 2022 heeft de AMS in samenwerking met alle stakeholders, een nieuw schoolplan opgezet. Het nieuwe schoolplan voldoet aan alle eisen van de inspectie. Speerpunten in het nieuwe schoolplan zijn taal, rekenen en burgerschap.

In 2023 is er verder ingezet op de goede les op de AMS. Het train de trainer traject is in de eerste helft van het jaar doorgezet zodat er eind 2023 opgeleide en bekwame medewerkers zijn die collegiale lesbezoeken verzorgen met doel de kwaliteit van de lessen te borgen en te verhogen.

Er zijn twee nieuwe onderwijsprogramma's ontwikkeld. Dat betreft LTS2.0 in klas 2 en in havo 4 de vakhavo-Educatie. De vakhavo-Educatie voorziet in een behoefte van leerlingen om in de havo bovenbouw een praktijkvak te volgen passend bij hun interesses. Bovendien kan dit een mooie gelegenheid zijn om leerlingen te enthousiasmeren voor het onderwijs en het docententekort te verminderen.

In 2023 is het plan subsidie basisvaardigheden uitgevoerd. Aan de hand van de uitslagen van de Cito LVS-toetsen hebben de leerlingen een extra les taal en/of rekenen gevolgd. Ook zijn er lessen drama verzorgd en hebben alle leerlingen van de onderbouw een Lefdag (weerbaarheidstraining) meegemaakt.

In de nabije toekomst gaan we meer teamgericht werken. Het nieuwe taakbeleid zal uitgevoerd worden en een nieuwe stimulans zijn. De oriëntatie op een teamgerichte arbeidsorganisatie zal doorzetten zodat dit in aug 2024 of in aug 2025 geïmplementeerd kan worden.

STO wordt verder ontwikkeld. LTS2.0 zal ook in klas 3 worden doorgetrokken waarbij ook leerlingen van de Ulbe van Houten een dagdeel op de AMS technieklessen gaan volgen. We gaan ons binnen de techniek richten op het thema creatieve innovatie.

Basisvaardigheden

In 2023 scoorden bij de Cito LVS toetsen meer leerlingen op het gewenste niveau dan in 2022. Het taalbeleidsplan is aangepast en de samenstelling van de werkgroep taal uitgebreid. In overleg met de werkgroep hebben alle leerlingen een taal- of rekenles gevolgd waarbij ze werkten aan een domein waar ze nog niet op het gewenste niveau zaten. Er is gestart met overleg tussen de werkgroep taal en de vakgroepen biologie, economie, aardrijkskunde en geschiedenis om zo samen te werken aan vakoverstijgend taalvaardigheden.

De werkgroep rekenen is opgestart. Zij hebben als eerste het rekenbeleid inhoud gegeven. Vervolgens heeft de werkgroep in samenwerking met vakgroepen voor de meest voorkomende rekenvaardigheden een uniforme uitleg afgesproken. Bovendien is er een poster ontworpen voor leerlingen waarop de uniforme aanpak van rekenvaardigheden staat uitgelegd.

Leerlingen die geen wiskunde in hun vakkenpakket hebben, konden naar een Op Maat les (eens per week) om daar hun rekenvaardigheden op het gewenste niveau (2F of 3F) te brengen.

Ook het beleidsplan burgerschap is herzien en er is getracht om meer samenhang in de leerdoelen aan te brengen. Bij de leerdoelen staan de verschillende activiteiten die in het teken van burgerschap staan. Nieuwe activiteiten waren onder andere Tienskip en de tweede kamer verkiezingen op de AMS. Een overzicht van alle activiteiten, verbonden met de wettelijke eisen rondom burgerschap, is gepubliceerd in het beleidsplan.

We zijn voornemens om in 2024 advies te vragen van het expertisepunt burgerschap VO om de samenhang in de leerdoelen nog meer vorm te geven.

Onderwijskwaliteit en onderwijsprestaties

Onderwijsresultaten AMS		
Indicator	Score	Norm
Positie leerjaar 3	7,73%	-10,05%
Onderbouwsnelheid	98,96%	95,43%
Bovenbouwsucces vmbo-b	92,67%	87,77%
Bovenbouwsucces vmbo-k	95,71%	86,71%
Bovenbouwsucces vmbo-t	93,74%	86,83%
Bovenbouwsucces havo	82,21%	81,54%

In 2023 zijn de scores voor alle indicatoren van het inspectiekader boven de norm. Bij het bovenbouwsucces havo heeft de positieve trend zich voortgezet. Aandachtspunt voor 2024 is het bovenbouwrendement vmbo-b.

Toetsen en examinering

In de eerste helft van het jaar 2023 is besloten het aantal toetsweken voor de bovenbouw met 1 te verminderen. Dit is in de tweede helft van 2023 uitgevoerd. De PTA's zijn aangepast zodat elk vak een toetscijfer minder heeft t.o.v. voorgaande jaren. Door minder nadruk te leggen op summatieve toetsing is het formatieve toetsing belangrijker geworden.

Ook in de onderbouw (klas2) zijn toetsweken ingevoerd zodat de leerlingen in de onderbouw al wennen aan de manier van toetsing. Om de eenheid te borgen zijn de afspraken rondom toetsing gedocumenteerd.

NPO

In 2022 zijn de NPO-gelden gebruikt om de omvang van de klassen te verkleinen, dit heeft in 2023 een vervolg gekregen. Naast de NPO-middelen konden we ook over de middelen basisvaardigheden beschikken. Deze middelen samen zijn besteed aan Op Maat uren, de huiswerkklas, sociaal-emotionele begeleiding van leerlingen, scholing van medewerkers en sportieve of culturele activiteiten gericht op herstel van de groepsbinding en sociale vaardigheden.

Passend onderwijs

Er was onder ouders en kinderen van groep 8 grote belangstelling voor de Einstein Class. Op de locatie de Galjoen is een unit bijgeplaatst en op de Godsacker is er een extra gebouw gehuurd. Hierdoor konden we met twee extra groepen starten. Om meer ruimte voor de leerlingen arrangement 4 te creëren is in het hoofdgebouw het Einsteinatelier ingericht in lokaal 105 voor de ondersteuning van de leerlingen van arrangement 1, 2 en 3.

Het atelier in het hoofdgebouw zorgt voor meer verbinding tussen AMS en Einstein. Docenten hebben eerder en beter contact met de deskundigen van Einstein. 'Als je leraren helpt beter te worden, dan krijgen leerlingen beter les'. In de nabije toekomst willen we nog meer richting inclusief onderwijs door het atelier te combineren met de ondersteuners van AMS. Het Einstein atelier zal dan niet meer alleen voorbehouden zijn aan arrangement 1, 2 of 3 leerlingen.

AMS bood passend onderwijs door veel maatwerk aan te bieden. Maatwerk bestond uit de Op Maat lessen, huiswerkbegeleiding, toetsen op een hoger niveau, gespreid examen doen en indien nodig persoonlijke inhaalroosters bij toetsen.

Horizontale verantwoording

De medezeggenschap bestaat uit medewerkers, ouders, maar ook uit twee leerlingen. Twee weken voordat het MR-overleg met de directie plaatsvindt, is er een vooroverleg met de voorzitter en secretaris van de MR en de directeur. Het overleg verloopt in een open en vriendelijke sfeer. Er wordt niet alleen informatie uitgewisseld, maar ook met elkaar gespart. Door het sparren bouwen we samen aan het onderwijs en dit komt de kwaliteit ten goede en is er meer draagvlak voor besluiten

Tijdens teamvergaderingen is een MR-lid aanwezig die de teams informeert en teamleden kunnen hier vragen stellen aan de MR.

We werken met een vaste jaaragenda. Thema's die elke vergadering op de agenda staan zijn o.a.: nieuwbouw, LTS2.0, vakhavo, waar is het MT mee bezig?

We hebben drie keer per jaar een bijeenkomst met het ouderpanel. In het ouderpanel nemen ouders deel uit de onderbouw T/H, bovenbouw vmbo en bovenbouw havo. Er waren geen ouders van de onderbouw B/K, we hopen komend jaar ook uit deze afdeling ouders bereid te vinden.

Naast het ouderpanel komen de leerlingenraden vier keer per jaar bijeen. Er zijn twee leerlingenraden, onderbouw en bovenbouw. Elke klas heeft een vertegenwoordiger in de leerlingenraad. Twee belangrijke onderwerpen waar de leerlingenraad over heeft meegedacht en advies gegeven waren: het aantal toetsweken en het nieuwe telefoonbeleid. Bovendien heeft de leerlingenraad de goede doelen voor de opbrengst van de kerstmarkt aangedragen.

Strategisch HR

Het doel was onder andere het aantrekken van voldoende bevoegde en bekwame medewerkers en ze behouden. In augustus 2023 zijn we gestart met 38 nieuwe medewerkers. Allen hebben het gehele jaar een coach en volgen intervisie. In 2023 is AMS toegetreden tot FROSK.

In 2023 zijn de train de trainers verder opgeleid zodat zij kunnen starten met collegiale lesbezoeken. Alle medewerkers hebben in 2023 van deskundigheidsbevordering genoten door onbeperkte toegang tot alle modules van E-wise.

Inzet werkdrukmiddelen

De collectieve werkdrukverlichtingsmiddelen zijn bij AMS besteed aan de inzet van onderwijsassistenten. Voor elke afdeling een dag. De onderwijsassistent ondersteunt de mentoren bij de absentiecontrole, kan docenten ondersteunen tijdens een les en organiseert de inhaaltoetsen. Bij Einstein zijn de collectieve werkdrukverlichtingsmiddelen ingezet door extra inzet van de administratieve/ receptionist medewerker.

2.6.3.2 Christelijk Gymnasium Beyers Naudé

Ontwikkelingen in 2023

Op het Beyers Naudé is er gestart met de opleiding voor beeldcoach. Diverse collega's zijn geschoold om als beeldcoach te kunnen functioneren en daarmee binnen het team collegiaal te kunnen visiteren en feedback te geven.

Op het gebied van de schoolorganisatie is er een wijziging in de schoolleiding geweest. Voor de zomervakantie 2023 heeft de toenmalige rector aangegeven een andere uitdaging te willen aangaan. Het bestuur heeft ervoor gekozen, mede ingegeven door de korte handelingstermijn voor de zomervakantie, de school tijdelijk onder interim-leiderschap verder te laten gaan in afwachting van het vinden van een nieuwe eindverantwoordelijke.

In 2024 wordt er een nieuw schoolplan gemaakt. Opstap daarnaartoe is de organisatie van 5 inspiratiesessies waarbij 5 verschillende groepjes van 3 docenten een school bezoeken met een ander concept. De concepten zijn gekozen aansluitend op het huidige concept van het Beyers Naudé en nodigen uit tot zelfreflectie aangaande lesduur, aanbod, zorg en lessentabel. Uitkomsten van deze sessies dienen als basis voor de gesprekken over het nieuwe schoolplan.

Basisvaardigheden

In 2023 is een eerste aanzet gemaakt tot het maken van een taalbeleidsplan. De school is drukdoende, aansluitend op het komende schoolplan, een beleidsplan te ontwikkelen op basis waarvan wij onze leerlingen meer structuur bieden op het gebied van taalverwerving, niet alleen in de lessen Nederlands, maar in alle vaklessen.

In 2023 is eveneens een eerste aanzet gemaakt tot het maken van een rekenbeleidsplan. De school is drukdoende, aansluitend op het komende schoolplan, een beleidsplan te ontwikkelen op basis waarvan wij onze leerlingen meer structuur bieden op het gebied van rekentoepassing, niet alleen in de lessen wiskunde, maar in alle vaklessen.

In 2023 is er een helder overzicht gemaakt van alle activiteiten die wij ontplooiën op het gebied van burgerschap en is de samenhang tussen die activiteiten geschreven. Hiermee creëren we meer bewustzijn welke dingen wij doen op school op het gebied van burgerschap, zowel binnen als buiten het leslokaal.

Onderwijskwaliteit en onderwijsprestaties

Onderwijsresultaten Beyers Naudé		
Indicator	Score	Norm
Positie leerjaar 3	1,78%	1,35%
Onderbouwsnelheid	96,34%	95,44%
Bovenbouwsucces vwo	90,08%	81,96%

De onderwijsresultaten 2023 zijn op alle drie indicatoren groen. Het driejaarsgemiddelde van de onderbouwsnelheid ligt vlak boven de norm. De onderwijspositie in leerjaar 3 ten opzichte van het basisschooladvies ligt boven de norm. Dit geldt ook voor het bovenbouwsucces.

Het examenresultaat was in 2023 fors lager dan gemiddeld. Hierdoor zal in 2024 het bovenbouwsucces lager scoren, maar nog wel boven de norm.

Toetsing en examinering

In 2023 hebben we moeten constateren dat er een dalende trend waarneembaar is qua examenresultaten en tussentijdse uitstroom. Op basis hiervan is een uitgebreide analyse gemaakt en gedeeld in het volledige team. Dit heeft geleid tot diverse acties in o.a. het examenteam om de uitslagen van 2024 ten positieve te beïnvloeden. Daarnaast volgt er nog een plan van aanpak gekoppeld aan het nieuwe schoolplan voor de langere termijn.

NPO

Op het Beyers Naudé zijn de meeste gelden besteed aan extra inlooplessen waar leerlingen op basis van behoefte extra tijd kregen om aan een vak te werken en uitleg te krijgen. Naast een medewerker die deels nog op NPO-middelen functioneert op het gebied van persoonlijke begeleiding zijn de middelen opgebruikt.

Passend onderwijs

In overleg met het samenwerkingsverband is er gezocht naar meer middelen om inzet te plegen voor hoogbegaafde leerlingen.

Horizontale verantwoording

De samenstelling van de MR is halverwege 2023 enigszins gewijzigd. Diverse leden zijn nieuw en samen met een vernieuwde schoolleiding is er nieuw elan gegeven aan het maandelijks overleg onder leiding van de voorzitter van de MR die uit de oudergeleding komt. De gesprekken zijn constructief verlopen en niet afgewikkelde zaken uit schooljaar '22-'23 zijn opgepakt en zijn of worden afgewikkeld.

De Ouderraad op het Beyers is een actieve vereniging van klassenouders die de schoolleiding op regelmatige basis spreken en bevragen. Deze wisselwerking was ook in 2023 zeer vruchtbaar.

Inzet werkdrukmiddelen

Een deel van de werkdrukmiddelen is in 2023 ingezet om een aantal functionarissen in dienst te kunnen houden, die anders vanwege bezuinigingen hadden moeten vertrekken. Hierdoor is een verzwaring van de werkdruk voorkomen. Dit is afgestemd met de MR.

2.6.3.3 CSG Comenius @Forum

Ontwikkelingen in 2023

In 2023 is binnen @Forum ingezet op heterogene brugklassen en versterking van de leskwaliteit. Hiervoor is gebruik gemaakt van de mogelijkheden die de subsidie voor heterogene brugklassen biedt. Met behulp van Bureau Van Leeuwen is de leskwaliteit in kaart gebracht en wordt er gezocht naar verbetering op het gebied van differentiëren. De samenwerking met dit bureau wordt in 2024 voortgezet.

De aansluiting met de bovenbouw voor havo en vwo is in 2023 verder versterkt. De doorgaande leerlijn is geborgd binnen het PTO en het PTA. Deze aansluiting blijft een aandachtspunt voor de school.

Het digitale aanbod in de school is in 2023 gecentreerd in het Innovation Lab. Voor leerjaar 1 is het vak Digit ontwikkeld, in leerjaar 2 zijn er verplichte masterclasses en in leerjaar 3 profielroutes gericht op de nieuwe leerweg Informatietechnologie.

De organisatie is qua omvang stabiel gebleven. De benoeming van twee coördinatoren en een pedagogisch onderwijsassistent heeft de organisatie steviger gemaakt. Er wordt intensief samengewerkt met het MBO. Hierdoor kunnen studenten stagelopen als onderwijsassistent en is er uitwisseling mogelijk op het gebied van praktijkgerichte programma's (PGP).

Basisvaardigheden

Voor alle basisvaardigheden zijn coördinatoren benoemd. Zij zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van de beleidsplannen die in 2022 zijn opgesteld. Bij taal en rekenen is er ingezet op sterkere verbinding tussen de onafhankelijke toets en de ondersteuning die een leerling nodig heeft.

Onderwijskwaliteit en onderwijsprestaties

Onderwijsresultaten @Forum		
Indicator	Score	Norm
Positie leerjaar 3	14,29%	-0,55%
Onderbouwsnelheid	98,53%	95,25%
Bovenbouwsucces vmbo-t	91,49%	86,73%
Bovenbouwsucces havo	85,85%	81,40%

In 2023 scoort @Forum voldoende bij de onderwijsresultaten. Het Bovenbouwsucces havo zal de komende jaren gaan dalen als gevolg van een laag rendement in klas 3 in schooljaar 2022-2023. Dit wordt pas in 2024 meegenomen in het gemiddelde resultaat. Verder valt het erg hoge resultaat op bij Positie leerjaar 3.

Toetsing en examinering

De school is trots op het slagingspercentage van 100% in 2023 in het vmbo. Het streven naar een goed evenwicht tussen formatieve en summatieve toetsen blijft op de agenda staan.

NPO

De inzet van de middelen is in 2023 gericht geweest op versterking van het maatwerk, versterking van de coaching, interventies gericht op welbevinden, meer sport, meer cultuur en ondersteuning en ontzorging van het team door een pedagogisch onderwijsassistent.

Passend onderwijs

De school stelt zich open voor het bieden van onderwijs aan leerlingen met een specifieke ondersteuningsbehoefte, maar stelt wel vast dat de complexiteit van deze behoefte bij nogal wat leerlingen momenteel aanzienlijk is en in aantal sterk lijkt toegenomen. Dit zet de mogelijkheden van ondersteuning van deze leerlingen binnen de context van een reguliere school onder druk. Daarbij is een probleem, dat de (tijdelijke) uitplaatsing van leerlingen naar het opdc van het samenwerkingsverband/het VSO maar zeer beperkt mogelijk is vanwege capaciteitsproblemen. Het geheel overziend is hier sprake van zorgen over het verdere verloop van deze ontwikkeling.

Horizontale verantwoording

Esdoorn en Forum beschikken over een gezamenlijke deelraad. Deze komt regelmatig bijeen en overlegt met de directeur over ontwikkelingen in de beide scholen. Hierbij kan gesproken worden van een constructieve samenwerking. Een punt van onderzoek is de vraag of een opsplitsing in een deelraad per school niet efficiënter werkt. In de komende tijd zal hier een antwoord op gezocht gaan worden.

De directeur heeft regelmatig overleg met vertegenwoordigers van de leerlingenraad. De inhoud van deze gesprekken wordt ook besproken in de gesprekken met de bestuurder.

Strategisch HR

In het kader van gedeeld leiderschap staat de schoolleiding een context voor, waarin mensen kunnen groeien en vanuit intrinsieke motivatie optimaal kunnen bijdragen aan de organisatie. In de praktijk wordt dit vertaald door:

- medewerkers autonomie, vertrouwen en invloed te geven
- de positie van vakgroepen en ontwikkelgroepen te versterken en hun zo invloed te geven op de gang van zaken in de school en op de ontwikkeling ervan
- carrièreperspectief en scholingsmogelijkheden te bieden (bv. teacher leadership, het onderwerp gewenste mobiliteit bespreekbaar maken)
- voldoende aandacht te geven door de leidinggevende
- startende docenten intensief te begeleiden door de schoolopleider, individueel en via intervisie

- als Frosk-school vroegtijdig zicht te hebben op talent en ervoor open te staan om kansen te bieden.

Inzet werkdrukmiddelen

In overleg met de MR zijn de werkdrukmiddelen in 2023 ingezet in de vorm van extra onderwijsassistenten. Een deel van het budget is nog beschikbaar om ingezet te worden in 2024.

2.6.3.4 CSG Comenius Esdoorn

Ontwikkelingen in 2022

In 2023 is binnen Esdoorn het driejarige sprintprogramma ontwikkeld. Dit programma is gericht op de leerlingen die versneld het vmbo af willen ronden om daarna door te kunnen stromen naar 4 havo.

Ook is er een start gemaakt met de ontwikkeling van een praktijkgericht programma (PGP), in samenwerking met een andere locatie van CVO-nwf.

Veel aandacht is in 2023 uitgegaan naar het versterken van het pedagogisch klimaat binnen de school. Met leerlingen en medewerkers zijn afspraken gemaakt over omgangsvormen en taalgebruik. Het positieve effect hiervan is goed merkbaar in de school.

In het kader van het voorbereiden op een vervolgopleiding is de samenwerking met het MBO verder geconcretiseerd in 2023. Het is voor leerlingen in de eindfase van hun opleiding mogelijk om al een aantal vakken te volgen bij het MBO. Het LOB-aanbod is in 2023 uitgebreid met stages vanaf het derde leerjaar.

In 2023 is een nieuwe teamleider gestart binnen Esdoorn. In 2024 zal de andere teamleider de school verlaten. De organisatie draait dan verder met één teamleider.

De tegenvallende leerlingeninstream in 2023 heeft geleid tot extra inzet op PR. Om de herkenbaarheid van de school te bevorderen is in 2023 een nieuwe huisstijl ontwikkeld.

Voor leerlingen die dat nodig hebben is in lokaal 52 een prikkelarme omgeving gecreëerd. Ook leerlingen die nakomen worden hierin opgevangen.

Basisvaardigheden

In 2023 zijn de beleidsplannen voor de basisvaardigheden verwerkt in de vakwerkplannen. Er zijn vakoverstijgende 'spelregels' voor taal, rekenen en digitale vaardigheden opgesteld, die in elk lokaal zichtbaar aanwezig zijn in de vorm van een taal-, reken- en digitale vaardighedenkaart.

Onderwijskwaliteit en onderwijsprestaties

Onderwijsresultaten Esdoorn		
Indicator	Score	Norm
Positie leerjaar 3	1,44	-7,60%
Onderbouwsnelheid	98,59%	94,94%
Bovenbouwsucces mavo	93,32%	85,93%

De school staat er qua rendementen in 2023 goed voor. De indicator Positie leerjaar 3 is wel dalende, maar blijft nog boven de norm.

Toetsing en examinering

Binnen Esdoorn is in 2023 gewerkt met een toetsexpert. Deze buigt zich jaarlijks over de kwaliteit van het PTA en PTO. Ook is er een examencommissie actief. Deze is goed in positie.

NPO

In 2023 zijn er NPO-middelen ingezet voor de aanstelling van twee ondersteuners: een verzuimcoördinator en een onderwijsassistent.

Passend onderwijs

De samenwerking tussen Esdoorn en het Samenwerkingsverband rondom de tijdelijke opvang van leerlingen verloopt goed. Er is wekelijks multidisciplinair overleg rondom de ondersteuning van leerlingen.

Horizontale verantwoording

Esdoorn en Forum beschikken over een gezamenlijke deelraad. Deze komt regelmatig bijeen en overlegt met de directeur over ontwikkelingen in de beide scholen. Hierbij kan gesproken worden van een constructieve samenwerking. De directeur heeft regelmatig overleg met vertegenwoordigers van de leerlingenraad. De inhoud van deze gesprekken wordt ook besproken in de gesprekken met de bestuurder.

Ouders ontvangen elke maand een Nieuwsflits. Hierin staat informatie over recente ontwikkelingen en voornemens van de school.

Strategisch HR

In het kader van gedeeld leiderschap staat de schoolleiding een context voor, waarin mensen kunnen groeien en vanuit intrinsieke motivatie optimaal kunnen bijdragen aan de organisatie. In de praktijk wordt dit vertaald door:

- medewerkers autonomie, vertrouwen en invloed te geven
- de positie van vakgroepen en ontwikkelgroepen te versterken en hun zo invloed te geven op de gang van zaken in de school en op de ontwikkeling ervan
- carrièreperspectief en scholingsmogelijkheden te bieden (bv. teacher leadership, het onderwerp gewenste mobiliteit bespreekbaar maken)
- voldoende aandacht te geven door de leidinggevende
- startende docenten intensief te begeleiden door de schoolopleider, individueel en via intervisie
- als Frosk-school vroegtijdig zicht te hebben op talent en ervoor open te staan om kansen te bieden

Inzet werkdrukmiddelen

In 2023 zijn de collectieve werkdrukmiddelen in overleg met de PMR ingezet in de vorm van een extra onderwijsassistent en het uitbesteden van de taak van pauzewacht. In 2024 volgt nieuw overleg over de inzet van deze middelen.

2.6.3.5 CSG Comenius Mariënborg

Ontwikkelingen in 2023

Mariënborg heeft afgelopen jaar ingezet op de verbinding tussen OP2 en OP3. Hiertoe is werk gemaakt van differentiatie. Inspiratie aan de hand van good practices heeft geleid tot een onderwijskundige verbetering op het gebied van differentiatie.

We hebben ons in één jaar tijd ontwikkeld van een zeer zwakke school naar een voldoende school. Op het gebied van de onderwijsresultaten en het monitoren van de ontwikkeling van leerlingen zijn we sterk gegroeid. Dit is bevestigd door de inspectie. De schoolorganisatie staat.

We willen ons doorontwikkelen op werkplezier voor docenten en leerlingen. Voor docenten richten we op een doordacht beleid t.a.v. werkdruk/werkplezier, een sterke en gezamenlijke ontwikkelcultuur

plus een goede werkomgeving passend bij de eisen van deze tijd. Voor leerlingen richten we ons op differentiatie, goede leervoorzieningen en ook een leer- en leefomgeving die past bij de tijd van nu.

Basisvaardigheden

Voor de basisvaardigheden taal, rekenen en basisvaardigheden zijn coördinatoren benoemd. Zij hebben in 2023 zorg gedragen voor de verdere doorontwikkeling en uitvoering van het beleid op deze onderwerpen. Bij taal is het beleid gericht op taalvaardigheid, leesbevordering en taalgericht vakonderwijs. Rekenen richt zich op rekenvaardigheid en vakoverstijgend rekenen. Voor burgerschap is er een nieuw beleidsplan geschreven, gebaseerd op de kerndoelen vanuit SLO.

Onderwijskwaliteit en onderwijsprestaties

Onderwijsresultaten Mariënborg		
Indicator	Score	Norm
Positie leerjaar 3	-0,63%	4,75%
97,80%	96,69%	95,28%
Bovenbouwsucces havo	79,46%	81,19%
Bovenbouwsucces vwo	81,94%	81,51%

In 2023 waren de indicatoren *Positie leerjaar 3* en *Bovenbouwsucces havo* nog onder de norm. De ingezette interventies op dit gebied zullen tot gevolg hebben dat in 2024 het bovenbouwsucces havo weer boven de norm is. De positie leerjaar 3 volgt naar waarschijnlijkheid in 2025.

Toetsing en examinering

In 2023 is binnen Mariënborg toetsbeleid opgesteld waarbij het uitgangspunt is dat er een betere verbinding tot stand komt tussen lessen en toetsing m.b.v. formatieve toetsing. Ook willen we het aantal summatieve toetsen terugbrengen en leerlingen een gevarieerder aanbod kunnen geven in hoe je een vak of thema af kunt sluiten.

NPO

In 2023 zijn NPO-middelen ingezet voor drie doeleinden: het vergroten van het lessenaanbod, het aanbieden van maatwerk en bijles en het aanbieden van examentraining.

Passend onderwijs

In 2023 is een interne reboundvoorziening opgezet. Dit is een dure voorziening, die echter wel leerlingen binnenboord houdt. Ongeveer 15 leerlingen maken gebruik van deze voorziening.

Horizontale verantwoording

De relatie met de MR is constructief. Het MT heeft in de persoon van de rector tweewekelijks overleg met het dagelijkse bestuur van de MR. Daarin wordt gezamenlijk de planning doorgenomen, de agenda's voorbereid en de thema's inhoudelijk besproken.

We werken met leerlingenpanels en ouderpanels. Deze panels roepen we driemaal per jaar samen. In de nieuwsflitsen van school koppelen we de feedback terug aan de andere leerlingen en ouders. Daarin rapporteren we ook de voortgang. Ook worden er jaarlijks tevredenheidsonderzoeken afgenomen.

Strategisch HR

Op vakgroepniveau is in beeld wat de sterke punten zijn en waar de risico's liggen. Er is goed zicht op de invulling van de functiemix en de mogelijkheden die hieruit voortkomen. In 2023 is gewerkt aan een verdere uitwerking van het professionaliseringsstatuut.

Inzet werkdrukmiddelen

De inzet van werkdrukmiddelen is met de PMR afgestemd. De middelen worden ingezet op onderwijsassistenten en een managementassistent.

2.6.3.5 CSG Comenius Zamenhof

Ontwikkelingen in 2023

In 2023 is de overstap naar een 60-minutenrooster voorbereid. Deze overstap voorziet in meer rust in het onderwijs voor leerlingen en medewerkers.

Binnen de school is het pedagogisch klimaat versterkt door regels duidelijk neer te zetten. Een voorbeeld hiervan zijn de stappen die er gezet zijn rondom de mobiele telefoon in de school.

In de organisatiestructuur van de school is het e.e.a. veranderd. Er is een nieuwe directeur aangetreden en er is een eerste aanzet gegeven richting het werken in kleinere teams. Ook zijn de ondersteunende functies in lijn gebracht met het nieuwe functieboek van CVO-nwf.

De zorgstructuur is ingrijpend gewijzigd om deze beter aan te laten sluiten bij de behoeften van de leerlingenpopulatie. Er is een zorgcoördinator aangesteld. Dit zal in 2024 gecontinueerd worden.

In 2024 zal verder werk gemaakt worden van het lager in de organisatie plaatsen van de verantwoordelijkheid en het versterken van de autonome houding van mentoren en docenten. De focus komt minder te liggen op de manier van organiseren en meer op de kwaliteit van het onderwijs.

Basisvaardigheden

Voor taal, rekenen, burgerschap en digitale geletterdheid zijn diverse maatregelen ingezet die voortkomen uit het plan Versterking Basisvaardigheden, dat is gekoppeld aan de subsidie Basisvaardigheden vanuit het ministerie. Voor taal en rekenen is gestart met de implementatie van de Dia-toetsen. Voor burgerschap is nieuw beleid opgesteld en is er een QuickScan uitgevoerd.

Onderwijskwaliteit en onderwijsprestaties

<i>Onderwijsresultaten Zamenhof</i>		
Indicator	Score	Norm
Positie leerjaar 3	15,60%	-7,00%
Onderbouwsnelheid	99,22%	94,73%
Bovenbouwsucces vmbo-b	88,64%	85,79%
Bovenbouwsucces vmbo-k	88,00%	85,63%

De resultaten voor Zamenhof zijn voldoende. De score voor Bovenbouwsucces vmbo-gt is hierin nog niet meegenomen omdat het nog een jonge opleiding betreft. De resultaten voor deze opleiding blijven vooralsnog wel achter bij de andere opleidingen. Dit is een aandachtspunt voor 2024.

Toetsing en examinering

In 2023 is de procedure voor het aanleveren van informatie voor het PTA vanuit de vaksecties aangescherpt. Daarnaast is een start gemaakt met het ombouwen van de PTA's naar een PTA per cohort.

NPO

In het schooljaar 2023-2024 wordt het laatste NPO-geld van Zamenhof uitgegeven. Dit geld is in 2023 besteed aan klassenverkleining en scholing gericht op de ondersteuning van leerlingen.

Passend onderwijs

De visie van Zamenhof op Passend onderwijs is: 'regulier en in de klas waar het kan, extra en buiten de klas waar het moet' (bron Schoolondersteuningsprofiel Zamenhof 23-24). Vanwege de ziekte van de twee Passend Onderwijscoaches binnen het vmbo is er dit jaar voor gekozen om met een gezamenlijk

Ondersteuningsteam Zamenhof (Pro + vmbo) de krachten te bundelen om zoveel mogelijk leerlingen ondersteuning te bieden.

We hebben de ondersteuning verdeeld in 3 categorieën:

- Basisondersteuning (docenten en mentoren + ouders minimaal 3 x per jaar).
- Lichte ondersteuning (mentoren, ouders en (op expertise uitgezochte) leden van het Ondersteuningsteam Zamenhof.
- Intensive ondersteuning (mentoren, ouders, op expertise uitgezochte) leden van het Ondersteuningsteam Zamenhof én externe partners; samenwerkingsverband, GGD, LLA etc).

Passend Onderwijs is voor alle leerlingen op Zamenhof die een lichte mate van ondersteuning nodig hebben in tegenstelling tot de voorgaande jaren waar een leerling met een 'rugzakje' alleen in aanmerking kwam voor de begeleidingsuren uit het budget Passend Onderwijs.

Vanaf januari 2024 is gekozen voor een Ondersteuningscoördinator ad interim om de zorgstructuur binnen Zamenhof op te zetten op een manier die voor CVO-nwf ook passend is en waar we gezamenlijk toewerken naar inclusiever onderwijs.

Horizontale verantwoording

Er zijn veel overwegend onervaren leden in de MR en ook de directeur is dit jaar nieuw. De directeur heeft de nadrukkelijke wens om meer samen te werken met de MR, waar de MR het mee eens is. Er wordt hard gewerkt aan het vervangen van de ouderleden die eind dit schooljaar zullen aftreden.

Strategisch HR

Zamenhof maakt sinds 2023 deel uit van FROSK. Hierdoor is er meer aandacht voor opleiding en begeleiding van nieuwe docenten.

Inzet werkdrukmiddelen

Een deel van de werkdrukmiddelen is in 2023 ingezet om een aantal functionarissen in dienst te kunnen houden, die anders vanwege bezuinigingen hadden moet vertrekken. Hierdoor is een verzwaring van de werkdruk voorkomen. Dit is afgestemd met de MR.

2.6.3.7 CSG Ulbe van Houten en Comenius Sint Anne

Ontwikkelingen in 2023

In 2023 is verder gewerkt aan *de basis op orde*. Hierbij is uitgegaan van PBS als gemeenschappelijk gedachtegoed en er is aangesloten bij de zes rollen van de docent. Het gebruik van ICT door een persoonlijk device voor elke leerling en door inzet van LessonUp in elke les is doorgezet in 2023. De ontwikkeling vanuit groepsmentoraat naar individuele coaching is verder uitgebouwd in 2023. Het doel hierbij is het creëren van eigenaarschap en verantwoordelijkheid van de leerling voor het eigen leerproces. In het rooster is ruimte gecreëerd voor de coachgesprekken. De techniekklas LTS 2.0 met 10 uur techniek is geëvalueerd en doorgezet. Dit geldt ook voor het *task based learning* binnen de moderne vreemde talen. In december 2023 is de inspectie langs geweest voor een onderzoek van de havo-afdeling. Hierbij is een aantal herstelopdrachten geformuleerd, waaronder op het gebied van differentiatie in de lessen.

Het idee van *de basis op orde* is in 2023 ook vertaald naar de schoolorganisatie. Er is gezocht naar meer rust in het jaarrooster door het clusteren van activiteiten in twee activiteitenweken.

Voor het komende jaar staat de doorontwikkeling van de techniekklas naar leerjaar 3 en 4 op de agenda. Dit gebeurt in samenwerking met de AMS.

De herstelopdrachten van de inspectie vragen om veel aandacht voor het havo-/atheneumonderwijs. Hier ligt een grote opgave voor het team.

In 2024 zal ook meer werk gemaakt worden van het ontwikkelen van de Nieuwe Leerweg, met een praktische component binnen de gemengde en theoretische leerweg.

Basisvaardigheden

De inspectie heeft bij het onderzoek in 2023 ook gekeken naar de basisvaardigheden taal, rekenen en burgerschap. Het rekenbeleid is als voldoende beoordeeld. Bij taal en burgerschap waren er enkele opmerkingen, die in 2024 uitgewerkt worden in nieuwe beleidsstukken. Voor burgerschap geldt dat de samenhang zal worden versterkt en dat er meer aandacht zal komen voor de groep havo-/atheneumleerlingen.

Onderwijskwaliteit en onderwijsprestaties

Onderwijsresultaten UvH		
Indicator	Score	Norm
Positie leerjaar 3	10,62%	-10,05%
Onderbouwsnelheid	98,53%	95,35%
Bovenbouwsucces vmbo-b	94,68%	87,84%
Bovenbouwsucces vmbo-k	94,17%	86,58%
Bovenbouwsucces vmbo-t	96,37%	86,12%

Onderwijsresultaten Comenius Sint Anne		
Indicator	Score	Norm
Positie leerjaar 3	-2,02%	4,75%
Onderbouwsnelheid	98,87%	95,31%
Bovenbouwsucces havo	75,56%	81,69%

CSG Ulbe van Houten (vmbo) scoort op de indicatoren *positie leerjaar 3*, *onderbouwsnelheid* en *bovenbouwsucces* boven de norm. De onderwijsresultaten van Comenius Sint Anne liggen voor twee indicatoren onder de norm. Met de inspectie is gesproken over de indicator *Positie leerjaar 3*. Deze geeft een vertekend beeld, omdat alleen gekeken wordt naar de leerlingen die in klas 1 in de havo of het atheneum zijn begonnen. De leerlingen die op het vmbo zijn begonnen en in de loop van de onderbouw zijn overgestapt naar havo, tellen niet mee, omdat zij formeel van een andere school komen. In overleg met de inspectie is een berekening gemaakt van het resultaat als we naar het geheel van beide scholen kijken. Dan is het resultaat voor deze indicator ruim boven de norm.

Het bovenbouwrendement vanuit havo 3 staat onder druk, omdat meer leerlingen kiezen voor een vervolg binnen het mbo. Iets dat trouwens door de minister van harte wordt aangeraden, maar dat wel negatief meetelt in de berekening van deze indicator.

Toetsen en examinering

De school heeft in 2023 gewerkt met een toetsprotocol voor alle leerjaren en een pta voor de leerlingen van het vmbo klas 3 en 4. Het aantal summatieve toetsen is in 2023 aanmerkelijk afgenomen.

De examencommissie was in 2023 goed in positie. Deze commissie houdt toezicht op de correcte uitvoering van het PTA en daarmee tevens toezicht op het schoolexamen.

NPO

In de coronatijd is geconstateerd dat er vooral in de sociaal-emotionele ontwikkeling van leerlingen grote vertraging en achterstanden zijn ontstaan. De besteding van de NPO-subsidie heeft zich dan ook vooral gericht op de ondersteuning: een extra zorgfunctionaris, twee time out functionarissen, een verzuimcoördinator en een aantal onderwijsassistenten. Dit werkt bijzonder goed en voldoet aan de vraag die er is.

Passend onderwijs

De Ulbe streeft ernaar passend onderwijs in de meest brede zin te bieden voor alle leerlingen. Voor leerlingen waarbij dit niet lukt wordt in eerste instantie de oplossing binnen onze eigen Time out voorziening gezocht. Dit wordt mede veroorzaakt door het feit dat leerlingen moeizaam geplaatst kunnen worden bij de reboundvoorziening van het samenwerkingsverband, ook door de afstand tot Leeuwarden.

Horizontale verantwoording

Het overleg met de MR vindt maandelijks plaats. In de MR zijn medewerkers en ouders vertegenwoordigd. Leerlingeninspraak vindt plaats via gesprekken met leerlingenpanels. Deze vinden drie keer per jaar plaats. Alle klassen zijn vertegenwoordigd in deze panels.

Binnen het kader van het LWP is er intensief contact met de gemeente Waadhoeke en bedrijven en instellingen uit de regio. Verder is er goed contact met omwonenden en is er een actieve oudercommissie.

Strategisch HR

Met alle medewerkers is door de leidinggevendenden een FLOW-gesprek gevoerd. Dit is een gesprek over het werk vanuit waarderend perspectief, gericht op waar mensen energie van krijgen.

Inzet werkdrukmiddelen

Er is meer structuur gekomen in de daadwerkelijke inzet van de individuele werkdrukmiddelen voor datgene waarvoor het bedoeld is: taakvermindering en lesvermindering. De collectieve werkdrukmiddelen zijn in overleg met een afvaardiging uit het team en de MR besteed aan extra onderwijsassistentie in de meest brede zin.

3. Risicomanagement

3.1 Risicoanalyse

In 2020 is er – samen met Deloitte – een risicoanalyse uitgevoerd en risicomanagementrapport uitgewerkt. Deze risicoanalyse is met betrokkenheid vanuit de gehele organisatie opgesteld. In het risicomanagementrapport zijn de belangrijkste risico's binnen CVO-nwf in kaart gebracht, met een score op kans en impact en de daarbij te nemen beheersingsmaatregelen. Deze risico's binnen CVO-nwf zijn afgezet tegen de 'standaard' risico's die Deloitte in het voortgezet onderwijs onderkent.

In 2023 heeft CVO-nwf met deze risico's uit dit risicomanagementrapport verder gewerkt en deze geactualiseerd. Op basis hiervan is de vraag gesteld welk deel van het eigen vermogen gereserveerd moet worden om risico's af te dekken en welke beheersingsmaatregelen daarbij nodig zijn.

Het risicomanagement moet een geïntegreerd instrument zijn binnen de organisatie, waarbij de (nieuwe) businesscontroller als linking-pin een belangrijke rol zal spelen. Diverse benoemde risico's zijn belegd bij (staf)hoofden die inhoudelijk bezig zijn met het actualiseren van de beheersingsmaatregelen dan wel het monitoren van de onderliggende risico's.

3.2 Belangrijkste risico's Risicomanagement

Algemene risico's

Vanuit de risico-inventarisatie zijn de volgende belangrijkste risico's onderkend en bijbehorende beheersmaatregelen vastgesteld. Let wel: het gaat om potentiële risico's, niet om een beschrijving van de huidige situatie.

1. **Risico:** ICT en digitalisering sluiten onvoldoende aan op toekomstige wensen en behoeftes en op de inhoudelijke doelstelling van CVO-nwf.

Beheersmaatregel: een inventarisatie van de digitaliseringsbehoefte heeft plaatsgevonden, vertaling naar benodigde investering en waar nodig opstellen van een businesscase is afgerond.

Een strategisch ICT-plan uitwerken met het digitaliseringsvraagstuk als onderdeel zal plaatsvinden in 2024, deze is gekoppeld aan een nul-meeting om richting het normenkader Informatiebeveiliging en Privacy Funderend onderwijs.

2. **Risico:** de huisvesting onvoldoende aansluit op toekomstige wensen en behoeftes.

Beheersmaatregel: een strategisch huisvestingsplan is opgesteld en beoordeeld, een verdiepingsslag gaat plaatsvinden in 2024. Onderzoek naar een gewijzigde bezetting van de gebouwen gelet op de instroom is gaande.

3. **Risico:** het lukt onvoldoende om een veilig klimaat te creëren voor leerlingen, met reputatieschade en gedaald vertrouwen in de school als mogelijke gevolgen.

Beheersmaatregel: CVO-nwf is een transparante organisatie. Bij calamiteiten treedt het calamiteitenprotocol in werking om mogelijke schade te beperken. Daarnaast is er periodiek onderzoek naar de veiligheidsbeleving van de leerlingen. Het Arbo-beleidsplan is geëvalueerd en deze zal in 2024 worden geüpdatet inclusief trainingen voor de betrokken medewerkers.

4. **Risico:** CVO-nwf is onvoldoende in staat om onderwijsvernieuwing te realiseren en/of ziet onvoldoende de meerwaarde in van onderwijsvernieuwing.

Beheersmaatregel: CVO-nwf vertaalt de visievorming over onderwijsvernieuwing naar beleid en acties. Door periodieke interne en externe toetsingen kan de organisatie de onderwijskwaliteit waarborgen. Diverse werkgroepen vanuit de docenten en directies ondersteunen dit proces.

5. **Risico:** medewerkers ervaren een te hoge werkdruk, met onvrede en een verhoogd verzuim als mogelijke gevolgen.

Beheersmaatregel: CVO-nwf houdt blijvend aandacht voor mogelijke werkdruk en de oorzaak daarvan. Waar nodig neemt de organisatie maatregelen, doet zij investeringen en begeleidt de individuele werknemer dit proces wordt ondersteund vanuit HR.

6. **Risico:** CVO-nwf speelt onvoldoende in op dalende leerlingaantallen, met name in de randen van de verzorgingsgebieden, waar leerlingenaantallen kunnen dalen als gevolg van bevolkingskrimp, met mogelijke gevolgen voor financiering, verdienmodel en personeel.

Beheersmaatregel: CVO neemt de bevolkingsprognoses mee in de uitwerking van de strategie en maakt de vertaalslag naar beleid en activiteiten. Daarnaast krijgt elke schoollocatie ondersteuning vanuit CVO-nwf centraal om mogelijkheden te onderzoeken met betrekking tot instroom en extra financiering zoals subsidies.

7. **Risico:** belangenconflicten door de verschillen tussen scholen binnen CVO-nwf.

Beheersmaatregel: CVO-nwf stelt uitgangspunten vast, geeft de balans tussen eigenheid en gemeenschappelijk beleid steeds verder vorm en communiceert daarover. Binnen het directieberaad worden de uitgangspunten eerst informeel besproken en bij consensus geformaliseerd tot beleid of uitgangspunten.

8. **Risico:** onvoldoende waarborging van processen, zoals de juiste invoer en doorstroom van informatie in de verschillende systemen. Dit kan mogelijk leiden tot verkeerde informatievoorziening vanuit CVO-nwf naar derden.

Beheersmaatregel: een heldere beschrijving van het proces (first-line defence). CVO-nwf beschikt over een kwaliteitsmedewerker. Daarnaast is er een werkgroep die zich bezighoudt met de aansluiting van gegevens Magister naar DUO (second-line defence). De control positie heeft meer aandacht gekregen in 2023 en in 2024 zal deze positie zich moeten doorontwikkelen richting concern control.

9. **Risico:** CVO-nwf is zich onvoldoende bewust van informatiebeveiligingsmaatregelen en/of geeft ongewild onbevoegden zoals hackers toegang tot vertrouwelijke informatie(systemen).

Beheersmaatregel: CVO-nwf voert het actuele informatie(beveiligings)plan uit dat intern in 2022 is vastgesteld. De twee privacyofficers zorgen voor voldoende bewustwording bij het personeel, signaleringen risico's en anticiperen daarop. Daarnaast zorgt CVO-nwf voor interne trainingen om bewustwording te verhogen. Afgeronde maatregelen in 2023 zijn de beschermingsmaatregelen zoals firewalls en tweefactorauthenticatie.

10. **Risico:** CVO-nwf zorgt voor onvoldoende relevante en/of betrouwbare management- en sturingsinformatie naar de stakeholders.

Beheersmaatregel: CVO-nwf bepaalt relevante managementinformatie die in lijn is met strategische en beleidsdoelen en vertaalt die naar de behoefte per organisatielaag via een dashboard dat in 2023 is gerealiseerd. CVO-nwf blijft zorgdragen voor interne beheersmaatregelen die zorgen voor correcte en adequate managementinformatie. In 2024 zullen de finance control en business control rollen inclusief taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden duidelijker in de organisatie worden neergezet.

11. **Risico:** het besturingsmodel draagt in de praktijk onvoldoende bij aan het realiseren van de doelstellingen van CVO-nwf.

Beheersmaatregel: Via het CVO-nwf dashboard wordt informatie omtrent finance, HR en onderwijskwaliteit beschikbaar gesteld, deze zijn direct gekoppeld aan de doelstellingen van CVO-nwf breed en per onderdeel. Daarnaast zorgt de organisatie voor meer afstemming op onderwijsinhoudelijke ontwikkelingen, deels via diverse werkgroepen.

12. **Risico:** onvoldoende toestroom van nieuwe leerlingen als gevolg van onvoldoende PR en marketing (strategie), onder andere met inzet van social media en digitale platforms.

Beheersmaatregel: de medewerkers PR en Communicatie bepalen samen met de directieraad de strategie op hoofd- en schoolniveau. Daarnaast wordt geïnvesteerd in het relatiebeheer met de basisscholen om zichtbaar te zijn voor docenten en toekomstige leerlingen.

13. **Risico:** mismatch personeel op middellange termijn door onvoldoende afstemming tussen de strategische koers en de verschillende beleidsterreinen.

Beheersmaatregel: in 2023 heeft de Strategische personeelsplanning een vast plek in de organisatie gekregen waardoor inzicht in de personeelsbehoefte op de korte en middellange termijn beschikbaar is. In 2024 zal een onderzoek naar inzet OOP in de dienstverlening CVO-nwf breed worden opgestart.

14. **Risico:** reputatieschade voor CVO-nwf (onder andere door sociale media) of reputatieschade niet onder ogen zien, waardoor vertrouwen en marktaantrekkelijkheid dalen.

Beheersmaatregel: om reputatieschade te voorkomen en beheersen is het belangrijk dat interne gedragscodes en regels worden nageleefd. Medewerkers en leerlingen aanspreken is een cruciaal element in het voorkomen van reputatieschade.

15. **Risico:** het Rijk voert een wijziging door in de systematiek voor materiële bekostiging, die kan leiden tot extra kosten en het uitputten van eigen middelen.

Beheersmaatregel: binnen de meerjarenbegroting worden eventuele beleidswijzigingen van de overheid doorgerekend. Deze uitkomsten worden gedeeld met het directieberaad om eventuele scenario's en maatregelen te bespreken.

16. **Risico:** bij centrale inkopen dient CVO-nwf de Europese aanbestedingsrichtlijnen te volgen.

Beheersmaatregel: er is gestart met een aanbesteding van 3 onderhoudscontracten voor Installatie-, Schoonmaak- en Groenonderhoud. In 2024 zal een nieuw inkoopbeleidsplan worden opgesteld met een overzicht van de noodzakelijke aanbestedingstrajecten.

In 2024 staat een nieuwe risicoanalyse op de agenda, waarbij vanuit meerdere disciplines gekeken zal worden naar de risico's, een inschatting zal worden gemaakt van de financiële implicaties van deze risico's en de risicobereidheid van de organisatie in kaart wordt gebracht. Op basis van deze nieuwe risicoanalyse zal vastgesteld worden wat de consequenties hiervan zijn voor het benodigde weerstandsvermogen. Op dit moment is de Algemene reserve 6.7 miljoen, dit is ruim voldoende om bovenstaande risico's te dekken.

4. Continuïteit en toekomstige ontwikkelingen

De instroom voor het schooljaar 2023-2024 is achtergebleven bij de prognose. Enerzijds wordt dit veroorzaakt door de krimp in leerlingenaantallen die zich nu ook in onze regio manifesteert, maar anderzijds ook door een terugloop in onze marktpositie. Dit vraagt met het oog op de continuïteit van de organisatie om maatregelen. Enerzijds zullen wij kritisch moeten kijken hoe wij onze scholen en hun onderwijsaanbod naar buiten toe presenteren en hoe het relatiebeheer is met de aanleverende scholen en anderzijds moeten wij oppassen om niet in een concurrentieslag verzeild te raken met onze omliggende scholen. De leerlingen moeten wat te kiezen te hebben en wij zijn in de regio gezamenlijk verantwoordelijk om de leerlingen een goed en breed onderwijsaanbod te bieden. Daar moeten de inspanningen de komende jaren op gericht zijn.

In deze paragraaf wordt nader ingegaan op de continuïteit van de organisatie, hierin worden ook de toekomstige ontwikkelingen meegenomen. Met het oog op de leesbaarheid van het bestuursverslag wordt in dit hoofdstuk niet nader ingegaan op het risicomangement en het uitgeoefende toezicht, maar wordt verwezen naar het desbetreffende hoofdstuk c.q. paragraaf.

4.1 Doelstellingen korte en lange termijn

In 2024 zullen wij op basis van de verzamelde informatie vanuit de beleidsrondes het strategisch plan afronden. Afgeleid van dit nieuwe strategisch plan worden schoolplannen opgesteld. Met het oog op dit nieuwe strategisch plan zullen de volgende elementen in ieder geval een plek krijgen.

De basis op orde

Voor de korte termijn is het van belang dat de bedrijfsvoering en de ondersteunende processen vanuit het servicecentrum op orde worden gebracht. De financiële functie is voor de zomervakantie van 2023 doorgelicht en de kwetsbaarheden zijn in kaart gebracht. Duidelijk kwam hierbij naar voren dat de processen beter beschreven en uitgewerkt moeten worden. Hier is in 2023 een begin mee gemaakt, maar dit vergt ook in 2024 nog de nodige inspanning. Er wordt inmiddels gewerkt met dashboards voor financiën, hrm en onderwijsdata. De juistheid van de data is getoetst, zodat begin 2024 leidinggevend kunnen vertrouwen op de sturingsinformatie die hierbij beschikbaar komt.

Kwaliteitscultuur en kwaliteitszorg

Met “de basis op orde” en de beschikbare dashboards zijn belangrijke stappen gezet in kwaliteitsmanagement. Vanuit de terugkerende vraag “hoe weten we dat we de dingen goed doen?”, bouwen we aan een meer resultaatgerichte cultuur waarin verantwoording vanzelfsprekend is. “Zijn we tevreden met de resultaten die via de dashboards zichtbaar worden?”, “wat is onze eigen ambitie in deze?” en indien we niet tevreden zijn, “welke acties worden ondernomen om deze resultaten meer in overeenstemming te brengen met de ambitie?”. Deze laatste twee stappen uit de PDCA-cyclus komen nu nog onvoldoende tot uitdrukking in de planning en control cyclus en zullen in 2024 op de voorgrond staan in de planning en control gesprekken.

Basisvaardigheden

De infrastructuur voor de ontwikkeling van de basisvaardigheden is in 2023 tot stand gekomen. Er zijn CVO-brede netwerken van coördinatoren voor de basisvaardigheden burgerschap, taal en rekenen, het smalle taal- en rekenbeleid staat en er is gekozen om in het komende schooljaar te werken met hetzelfde toetsstelsel voor alle CVO-scholen om de keurvorderingen in kaart te brengen en tot slot is er ruim aandacht voor het burgerschapsonderwijs.

Vanuit deze netwerken zullen er nieuwe kadernotities worden opgesteld, waarbij bij taal en rekenen de nadruk meer komt te liggen op het brede taal- en rekenbeleid en bij burgerschap op een samenhangend en doelgericht onderwijsaanbod.

Teamgericht organiseren

Teamgericht organiseren gaat over de inrichting van de interne organisatie rondom het onderwijs. Kleine multidisciplinaire teams kunnen de kwaliteit beter borgen, beter inspelen op leerbehoeften, organisatievraagstukken bij lesuitval oplossen en de voortgang bevorderen. Daarvoor moeten teams goed worden samengesteld, een duidelijke opdracht, meer bevoegdheden en meer professionele ruimte innemen. Dat gaat de klassieke schoolstructuur volgens het dominante systeem leerling-klasvak-leraar-lokaal-rooster verstoren. Dat is spannend, zo bleek afgelopen jaar al bij de stemming rondom het nieuwe taakbeleid, waarbij de verantwoordelijkheid rondom de verdeling van taken meer in de teams zou worden belegd. We beseffen dat dit een groeiproces is en dat het tijd kost om los te komen van aloude patronen. In 2024 zullen we samen met leidinggevenden en docenten in gesprek gaan op welke wijze wij deze verantwoordelijkheden meer met elkaar kunnen delen

Strategische samenwerking

Samenwerking in de regio wordt steeds belangrijker. Dit met het oog op de krimp, de krappere wordende arbeidsmarkt, de onderwijshuisvesting en het kunnen blijven bieden van een breed passend onderwijsaanbod voor onze leerlingen. Onderlinge concurrentie tussen de onderwijsorganisaties helpt hierbij niet. Deze tijd vraagt om een heroriëntatie op de bestaande bestuurlijke structuren. In december 2023 is hier onder externe begeleiding een start mee gemaakt. Begin 2024 is er een startdocument verschenen met het oog op de vorming van een groter bestuurlijk verband. De volgende stap is om met elkaar in gesprek te gaan en het vertrouwen over en weer te versterken.

Passend onderwijs/inclusief onderwijs

Vanuit het samenwerkingsverband is in 2024 een start gemaakt met een volgende stap richting inclusiever onderwijs. Iedere school dient te beschikken over twee medewerkers, te weten een medewerker op het gebied van passend onderwijs/inclusief onderwijs en een kwaliteitsmedewerker. Dit proces wordt ondersteund door het Instituut voor Inclusief Onderwijs (IIO). Zo willen de scholen van CVO-nwf werken aan (nog) meer inclusiever onderwijs. Daarnaast is CVO-nwf bezig om samen met het Openbaar Voortgezet Onderwijs Fryslân-Noord een maatwerkvoorziening te starten in Leeuwarden met ingang van het schooljaar 2025-2026 voor leerlingen die anders dreigen thuis te zitten. CVO-nwf heeft al veel ervaring met een dergelijke voorziening bij de school Anna Maria van Schurman in Franeker.

Inkoopbeleid/investeringen

In 2025 wordt inkoopbeleid en huisvestingsbeleid opgesteld. Op basis hiervan kan ook het investeringsbeleid worden geformuleerd.

4.2 Leerlingen en personeel

De begroting van CVO-nwf voor de komende jaren is gebaseerd op een aantal prognoses en uitgangspunten. Belangrijk onderdeel daarvan is de ontwikkeling van het aantal leerlingen. Het leerlingaantal bepaalt de bekostiging en heeft direct invloed op de personele lasten. Dit hoofdstuk bevat een toelichting op de op de prognoses en uitgangspunten en een vertaling daarvan in de meerjarenbegroting.

Leerlingenontwikkeling

De prognoses van de leerlingenaantallen tot 2024 zijn gebaseerd op onze eigen gegevens. De bron voor deze inschattingen zijn de gegevens uit het roosterprogramma Zermelo per school. De leerlingprognoses vanaf 2024 zijn gebaseerd op basis van het eigen rekenmodel. Hierbij wordt op basis van het marktaandeel, de omvang van de toeleverende basisscholen en de inschatting van de directeuren een prognose gemaakt van de instroom in het eerste leerjaar. Daarnaast wordt ook een inschatting gemaakt van de doorstroom van bestaande leerlingen en de horizontale instroom tussen onderwijsniveaus.

Kengetallen	2023	2024	2025	2026	2027
<i>Aantal leerlingen per 1 oktober</i>	4757	4735	4674	4635	4592

Uit bovenstaande gegevens blijkt dat CVO-nwf qua leerlingenaantallen gaat dalen. Het gaat om een daling van 165 leerlingen (3,5%) in de komende vier jaar. De huidige flexibele schil en het verwachte natuurlijk verloop geeft CVO-nwf het vermogen om in te spelen op de geprognosticeerde leerlingendaling.

Personele bezetting

De ontwikkeling van de personele bezetting in fte als gevolg van natuurlijk verloop in verband met het bereiken van de AOW- leeftijd ziet er als volgt uit.

Ontwikkeling personele bezetting in FTE	2024	2025	2026	2027	2028
Personele bezetting per 31 december					
<i>Directie</i>	8	8	8	8	8
<i>Onderwijzend personeel (OP)</i>	365	363	356	352	347
<i>Onderwijsondersteunend personeel (OOP)</i>	151	148	146	145	145
Totale personele bezetting (fte)	524	519	510	505	500

CVO-nwf hanteert een norm van minimaal 10 procent flexibele schil in het personeelsbestand. Dit is nodig om te kunnen inspelen op veranderde omstandigheden. Om de onderwijskwaliteit te waarborgen wordt gebruik gemaakt van een gesprekkencyclus. Daarnaast worden docenten gestimuleerd om gebruik te maken van de scholingsmogelijkheden om de kwaliteit van hun onderwijs verder te verbeteren. Vanuit CVO-nwf is er een in company professionaliseringsaanbod met een grote verscheidenheid aan trainingen voor zowel OP als OOP.

4.3 Balans

De balans voor de komende jaren ziet er als volgt uit:

Balans	Realisatie 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Activa						
<i>Vaste Activa</i>						
Materiële vaste activa	11.217.005	10.984.000	11.334.000	11.834.000	12.480.000	13.221.000
Financiële vaste activa	-	-	-	-	-	-
<i>Vlottende activa</i>						
Vorderingen	2.864.383	2.552.000	2.811.000	2.852.000	2.893.000	2.971.000
Liquide middelen	18.183.531	15.121.160	13.647.660	12.830.660	11.447.660	10.463.660
Totaal activa	32.264.918	28.657.160	27.792.660	27.516.660	26.820.660	26.655.660
Passiva						
Algemene reserve	6.660.685	7.849.841	8.405.341	8.500.660	8.645.660	8.808.660
Bestemmingsreserve publiek	4.160.819	1.823.319	1.298.319	1.249.000	1.199.000	1.131.000
Bestemmingsreserve privaat	1.958.656	1.947.000	1.902.000	1.856.000	1.811.000	1.766.000
Eigen vermogen	12.780.160	11.620.160	11.605.660	11.605.660	11.655.660	11.705.660
Voorzieningen	9.204.488	8.652.000	8.507.000	8.273.000	7.568.000	7.430.000
Kortlopende schulden	10.280.268	8.385.000	7.680.000	7.638.000	7.597.000	7.520.000
Totaal passiva	32.264.918	28.657.160	27.792.660	27.516.660	26.820.660	26.655.660

4.4 Staat van baten en lasten

De onderstaande staat van baten en lasten is gebaseerd op de meerjarenbegroting 2024-2028 en ziet er als volgt uit:

Staat van baten en lasten	Realisatie 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
3 Baten						
3.1 Rijksbijdragen	57.452.235	54.626.000	53.797.247	53.234.663	52.838.347	52.597.880
3.2 Overige overheidsbijdragen	402.718	100.000	250.000	250.000	250.000	250.000
3.3 Overige baten	2.120.900	2.114.000	1.979.087	1.887.503	1.822.987	1.760.120
Totale baten	59.975.853	56.840.000	56.026.333	55.372.167	54.911.333	54.608.000
4 Lasten						
Personele lasten	47.445.739	45.311.000	43.797.267	43.479.835	43.255.634	43.185.069
Afschrijvingen	1.962.028	2.082.000	1.926.000	1.777.000	1.630.000	1.536.000
Huisvestingslasten	3.579.968	3.790.000	3.605.087	3.463.503	3.373.987	3.286.120
Overige instellingslasten	7.094.503	6.890.000	6.812.480	6.751.828	6.701.713	6.650.811
Totale lasten	60.082.238	58.073.000	56.140.833	55.472.167	54.961.333	54.658.000
Totaal baten en lasten	-106.385	-1.233.000	-114.500	-100.000	-50.000	-50.000
5 Financiële baten en lasten	183.203	73.000	100.000	100.000	100.000	100.000
Saldo baten en lasten	76.818	-1.160.000	-14.500	-0	50.000	50.000

Voor wat betreft de begroting van 2024 en 2025 wordt er een bedrag van resp. 2.337.500 en 525.000 onttrokken aan de bestemmingsreserves NPO en BaVa waardoor het saldo baten en lasten ultimo 2024 op 1.117.500 positief uitkomt en 2025 op 510.500 positief.

Baten jaarlijks terugkerend of incidenteel

Onze totale baten bestaan voor 95,8% uit Rijksbijdragen Van de Rijksbijdrage is ongeveer 89% te beschouwen als structureel (jaarlijks terugkerend) en ongeveer 11% als incidenteel (subsidies voor projecten). Daarnaast ontvangen we overige overheidsbijdragen (circa 0,7% van de totale baten), dit zijn meestal bijdragen van gemeenten. Deze zijn ook aan te merken als structureel. Daarnaast bestaan onze baten voor zo'n 3,5% uit overige baten. Dit betreft baten vanuit detachering, deelnemersbijdragen en diverse overige baten. Hiervan is circa 58% structureel en de rest incidenteel. Samenvattend is ruim 90% van onze baten jaarlijks terugkerend.

Kasstromen en financieringsbehoefte

Belangrijke elementen die we bij financiële aansturing in het oog houden, zijn het besteedbaar en benodigde eigen vermogen, de beschikbare budgetten en de liquiditeit. Daarvoor zijn een gedegen meerjarenbegroting en een goede risicoanalyse onmisbaar. Vanuit de meerjarenbegroting stellen wij een liquiditeitsplanning op. Dit is niets anders dan een vertaling van de exploitatiebegroting (met daarin opgenomen de investeringsbegroting) naar feitelijke kasstromen. Op basis van deze liquiditeitsbegroting beoordelen wij in hoeverre CVO-nwf over voldoende liquide middelen beschikt voor het huidige beleid. Uit deze beoordeling blijkt dat CVO-nwf de komende jaren geen financieringsbehoefte heeft. De organisatie heeft in 2025 weer een sluitende meerjarenbegroting en kan de begrote tekorten uit het verleden financieren. Daarna kan CV)-nwf met de reguliere inkomende kasstromen – met name Rijkssubsidie – alle uitgaande kasstromen (personeel en materieel) financieren.

De komende jaren staan er geen grote investeringen op de rol, dit conform de meerjarenbegroting en de liquiditeitsplanning zoals hierboven genoemd.

4.5 Financiële kengetallen

	2023	2022
Liquiditeit (vlottende activa/kortlopende schulden)	2,05	1,70
Liquiditeit (vlottende activa excl. voorraden/kortlopende schulden)	2,05	1,70
Rentabiliteit (resultaat totale baten met de financiële baten)	0,13%	-1,45%
Solvabiliteit 1 (eigen vermogen/ totaal vermogen)	39,68%	38,68%
Solvabiliteit 2 (eigen vermogen incl. voorzieningen/ totaal vermogen)	68,26%	63,31%
Weerstandvermogen (eigen vermogen/ totale baten met financiële baten)	21,28%	22,76%
Kapitalisatiefactor (totaal vermogen/ totale baten met financiële baten)	0,54	0,59
Kapitalisatiefactor (totaal vermogen - gebouwen/ totale baten met financiële baten)	0,45	0,50

De financiële kengetallen vallen binnen de normen van de Inspectie van het Onderwijs.

4.6 Analyseresultaat ten opzichte van de begroting 2023

	Realisatie 2023	Begroting 2023	Vershil
3 Baten			
3.1 Rijksbijdragen	57.452.235	52.221.000	5.231.235
3.2 Overige overheidsbijdragen	402.718	307.000	95.718
3.5 Overige baten	2.120.900	1.149.000	971.900
Totaal baten	59.975.853	53.677.000	6.298.853
4 Lasten			
4.1 Personeelslasten	47.445.739	44.565.000	2.788.741
4.2 Afschrijvingen	1.962.028	2.054.000	-91.972
4.3 Huisvestingslasten	3.579.968	3.200.000	379.968
4.4 Overige lasten	7.094.503	6.518.000	576.503
Totaal lasten	60.082.238	56.337.000	3.653.240
Saldo baten en lasten	-106.385	-2.660.000	2.645.613
5 Financiële baten en lasten	183.203	-72.000	163.205
Resultaat	76.818	-2.732.000	2.808.818

Rijksbijdragen

De totale baten zijn 11,8% hoger uitgekomen dan begroot. De stijging van de rijksbijdragen wordt voornamelijk veroorzaakt door de extra personele lumpsum vergoeding van € 2.6M die voortkomt uit de nieuwe CAO-afspraken. De stijging van de overige subsidies bedragen € 1.9M, dit wordt veroorzaakt door de subsidies voor de basisvaardigheden van € 1.6M, die niet waren begroot en de extra - niet begrote - subsidie vanuit Sterk Techniekonderwijs van € 313 K. Vanuit het Samenwerkingsverband is ruim € 650K meer ontvangen dan was begroot. Dit betreft een nabetaling vanwege opgebouwde reserves.

Overige baten

De overige baten zijn € 1.0 M hoger uitgevallen als begroot. Dit wordt veroorzaakt door diverse inkomstenbronnen zoals: baten vanuit detachering € 194K, deelnemersbijdragen € 234K, zorgbijdrage € 222K, personele baten € 129K en overige baten € 225K.

Personeelslasten

De stijging van de personeelslasten met 6.3% komt met name voort uit cao-afspraken en daaruit voortvloeiende salarisstijgingen. Voor deze hogere personeelslasten is ook een extra personele lumpsum vergoeding ontvangen vanuit OCW.

Overige lasten

De afwijking van overige lasten ten opzichte van de begroting kent meerdere oorzaken per kostensoort:

- Onderhoud: extra buitenwerk incl. schilderwerk en onderhoudscontracten.
- Energie & water: meer verbruik elektra € 85K en gas € 27K en diverse contractaanpassingen.
- Schoonmaakkosten: jaarlijkse indexatie en CAO-verhoging doorbelast.
- Huisvestingslasten overig: extra bouwkundige aanpassingen € 19K, Arbo/RIE € 14K, heffingen € 9K.
- Administratie & beheer: de uitgaven voor de basisvaardigheden € 222K zijn hier verantwoord.
- Inventaris, apparatuur & leermiddelen: project gerelateerde uitgaven van € 266K zijn hier verantwoord. De overige schoolkosten vallen € 102K hoger uit.
- Renteopbrengsten: meer rentebaten door hogere markttrentes.

4.7 Analyseresultaat ten opzichte van de jaarrekening 2022

	Realisatie 2023	Realisatie 2022	Vershil
3 Baten			
3.1 Rijksbijdragen	57.452.235	54.160.942	3.291.293
3.2 Overige overheidsbijdragen	402.718	153.436	249.282
3.5 Overige baten	2.120.900	1.505.200	615.700
Totaal baten	59.975.853	55.819.578	4.156.275
4 Lasten			
4.1 Personeelslasten	47.445.739	44.649.670	2.704.071
4.2 Afschrijvingen	1.962.028	1.841.646	120.382
4.3 Huisvestingslasten	3.579.968	3.112.414	467.554
4.4 Overige lasten	7.094.503	6.970.015	124.488
Totaal lasten	60.082.238	56.573.744	3.416.495
Saldo baten en lasten	-106.385	-754.166	739.779
5 Financiële baten en lasten	183.203	-57.470	148.675
Resultaat	76.818	-811.636	888.454

Rijksbijdragen

De nieuwe CAO-afspraken hebben de meeste impact op de toegekende rijksbijdragen dit vanwege een hoger toegekende lumpsum vergoeding. Ook zijn er hogere subsidiebedragen toegekend dan waarop is ingeschreven. Daarnaast hebben de baten met betrekking tot de basisvaardigheden en Sterk Techniek onderwijs een positief effect op te totale baten 2023.

Personeelslasten

De stijging van de personeelslasten komen voort uit de wijzigingen die in 2023 vanuit de cao zijn doorgevoerd, de totale personele lasten zijn met 5.7% gestegen en de loonstijgingen zijn volledig gecompenseerd door een hogere rijksbijdrage.

Overige lasten

De totale overige lasten excl. afschrijvingen zijn € 591K hoger dan in 2022, de volgende uitgaven hebben de meeste invloed hierop gehad:

- Huisvestingslasten: deze worden beïnvloed door meer buitenwerk incl. schilderwerk en hogere schoonmaakkosten en hogere energierekeningen vanwege de oorlog in Oekraïne.
- Inventaris, apparatuur & leermiddelen: project gerelateerde uitgaven en de overige schoolkosten.
- Extra rente-inkomsten: doordat de negatieve rentes eind 2022 zijn afgeschaft is het weer mogelijk om rentebaten te ontvangen op de liquide middelen.

5. Bedrijfsvoering

5.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt nader ingegaan op de processen rondom bedrijfsvoering binnen CVO-nwf.

5.1.1 Planning en Control

In 2023 is de cyclus rondom Planning en Control voor een belangrijk deel herzien. Centraal in de cyclus staat het jaarplan van de school. De doelen in dit jaarplan zijn ontleend aan de kaderbrief 2023, aangevuld met schooleigen ambities. In de drie P&C-gesprekken tussen directeur en bestuurder per jaar wordt de voortgang aangaande deze doelen besproken en vastgelegd.

Als kwantitatieve basis onder de P&C-gesprekken liggen sinds 2023 de dashboards van Katoomba. Deze dashboards geven *real time* inzicht in data op het gebied van HR, Financiën, onderwijs en onderwijstijd.

5.1.2 Kwaliteitszorg

Op het gebied van kwaliteitszorg heeft de herstelopdracht die CVO-nwf vanuit de inspectie in 2023 heeft gekregen als prioriteit gestaan. Deze herstelopdracht was primair gericht op het versterken van de kwaliteitscultuur binnen de gehele organisatie. Hieraan is invulling gegeven door meer aandacht te geven aan het expliciet formuleren van doelen en deze doelen ook onderling meer op elkaar af te stemmen in de kaderbrief en de jaarplannen van de scholen. Ook is kwaliteitsinformatie vanuit de scholen, bijvoorbeeld over onderwijsopbrengsten, transparanter gemaakt en binnen de directieraad meer met elkaar gedeeld dan eerder het geval was

5.1.3 Huisvesting

Op het gebied van de huisvesting zijn in 2023 de volgende projecten uitgevoerd:

- Comenius Zamenhof te Leeuwarden
 - Verbouw van PRO-keuken
 - Verbouw van PRO Zorg & Welzijn
 - Verbouw HBR Restaurant
- Comenius Esdoorn te Leeuwarden
 - Vernieuwen lokaal 17
- Campus Middelsee te Sint Anneparochie
 - Creëren van vijf extra theorielokalen binnen het gebouw
 - Verplaatsen van de personeelsruimte verplaatst
- Anne Maria van Schurman te Franeker – locatie It Finster
 - Creëren van twee lokalen door splitsing.

Na een aanbesteding zijn in 2023 nieuwe onderhoudscontracten gestart voor Installatie-, Schoonmaak- en Groenonderhoud.

De uitwerking van het Meerjarenhuisvestingsplan loopt door in 2024.

5.1.4 (Digitale) leermiddelen in het onderwijs

Op enkele scholen binnen CVO-nwf wordt gewerkt met eigen devices voor leerlingen. Door de aanhoudende stijging van het aanbod van digitaal lesmateriaal is in 2023 een proces in gang gezet om een geschikte leverancier voor ICT-middelen te vinden. CVO-nwf heeft een structuur ontworpen voor een systeem van Bring Your Own Device (BYOD), zodat leerlingen in alle scholen in de gelegenheid worden gesteld om met een eigen device binnen hun onderwijs te werken.

5.1.5 Arbo- en veiligheidsbeleid

In 2023 is een Risico-inventarisatie en evaluatie (RI&E) uitgevoerd. Het is de bedoeling dat de verschillende organisatieonderdelen op basis van deze RI&E een plan van aanpak maken en jaarlijks een werkplan maken met het oog op de uitvoering hiervan. Dit laatste heeft nog niet plaatsgevonden.

In 2024 is een arbobeleidsplan opgesteld. In dit plan worden de uitgangspunten van het Arbobeleid uitgewerkt en op welke wijze het Arbobeleid en de Arbozorg binnen CVO-nwf zijn vormgegeven. Tevens wordt de Arbo-organisatie beschreven met daarbij ieders taken en verantwoordelijkheden. De uitvoering van het arbobeleid is in de kaderbrief 2025 opgenomen, om zo het belang van het arbobeleid en de uitvoering hiervan te agenderen.

5.2 Treasurybeleid

Het treasurybeleid – vastgelegd in het treasurystatuut – gaat over de manier waarop CVO-nwf de financiële continuïteit van de organisatie waarborgt, omgaat met de financiële risico's en de financieringskosten zo laag mogelijk houdt. Hieronder wordt ingegaan op het gevoerde beleid in 2023.

Beleggen en belenen van publieke middelen

Het beleggen, belenen en beheren van gelden is volstrekt ondergeschikt en dienend aan de statutaire doelstelling van de vereniging. De belangrijkste doelstelling van het treasurybeleid is: de financiële continuïteit waarborgen, risico's beheersen en financieringskosten reduceren. In het verlengde daarvan streeft CVO-nwf naar het handhaven van een financiële positie waarbij de vereniging altijd aan haar verplichtingen kan voldoen en zo nodig middelen kan aantrekken tegen acceptabele voorwaarden. De mogelijkheid om middelen aan te trekken moet zowel op korte als op lange termijn verzekerd zijn. Het treasurystatuut is na de organisatieverandering in 2018 aangepast. Het statuut is opgesteld met inachtneming van de Regeling beleggen en belenen door instellingen voor onderwijs en onderzoek van het ministerie van OCW.

Beheer van risico's rond financiële instrumenten

De financiële instrumenten en de daarmee samenhangende risico's zijn bij CVO-nwf zeer beperkt. Bij het aantrekken van benodigde middelen en het uitzetten van overtollige middelen, handelt CVO-nwf in lijn met de OCW-regeling. Het beleid van CVO-nwf is erop gericht risico's op het gebied van vermogens- en renteresultaten zo klein mogelijk te houden. Het gaat daarbij bijvoorbeeld om renterisico's, koersrisico's, liquiditeitsrisico's en kredietrisico's. Het beleid is ook gericht op het optimaliseren van renteopbrengsten en kasbeheer. Het beleid en het beheer zijn gericht op het realiseren van de publieke doelstellingen. Transparantie en financiële continuïteit zijn daarom kernbegrippen.

Uitvoering in de praktijk

De financiële middelen van CVO-nwf staan op rekeningen van de ING Bank en de Rabobank. Beiden banken voldoen aan de ratingseisen van de Regeling Beleggen en Belenen 2016. De vereniging beschikt niet over andere uitstaande middelen en heeft daarnaast ook geen afgesloten leningen.

CVO-nwf heeft in 2023 op de uitstaande middelen een rendement behaald van € 91K dit omdat de banken vanaf einde 2022 geen negatieve rentes meer in rekening gebracht hebben. In 2024 zullen mogelijkheden worden onderzocht om een maximaal rendement te genereren op de uitstaande middelen. Dit onderzoek zal worden geïnitieerd vanuit het CVO-nwf beleidsteam.

Informatie over uitstaande beleggingen en leningen

Op de balansdatum beschikt de vereniging over ruim € 18,2 miljoen aan liquide middelen. Deze middelen zijn allemaal direct opvraagbaar.

5.3 Personeelsbeleid

In 2023 is een begin gemaakt met een strategisch personeelsbeleid waarbij samenhang is tussen de verschillende aandachtsgebieden. Voor de volgende onderdelen is beleid opgesteld als onderdeel van strategisch personeelsbeleid:

- Werving en selectiebeleid
- Mobiliteitsbeleid
- Verzuimbeleid
- Levensfasebewust personeelsbeleid
- Facilitering scholingsfaciliteiten
- Taakbeleid
- Functieboek OOP en Management
- Scholingsprogramma CVO-nwf
- De strategische personeelsplanning is in 2023 verder uitgewerkt waardoor het formatieproces voor schooljaar 2023-2024 efficiënter is verlopen dan voorgaande jaren.

In 2023 is een begin gemaakt met een nieuw strategisch plan voor CVO-nwf, dat in 2024 zal worden vastgesteld. Het strategisch personeelsbeleid maakt onderdeel uit van dit strategisch plan en moet de strategische koers ondersteunen. Hierin zal aandacht zijn voor de samenhang in de personele instrumenten en het teamgericht organiseren.

Komend jaar wordt verder gewerkt aan het ontwikkelen van personeelsbeleid dat bijdraagt aan het realiseren van de onderwijskundige- en organisatiedoelen. De volgende beleidsonderdelen zullen daarbij aan bod komen:

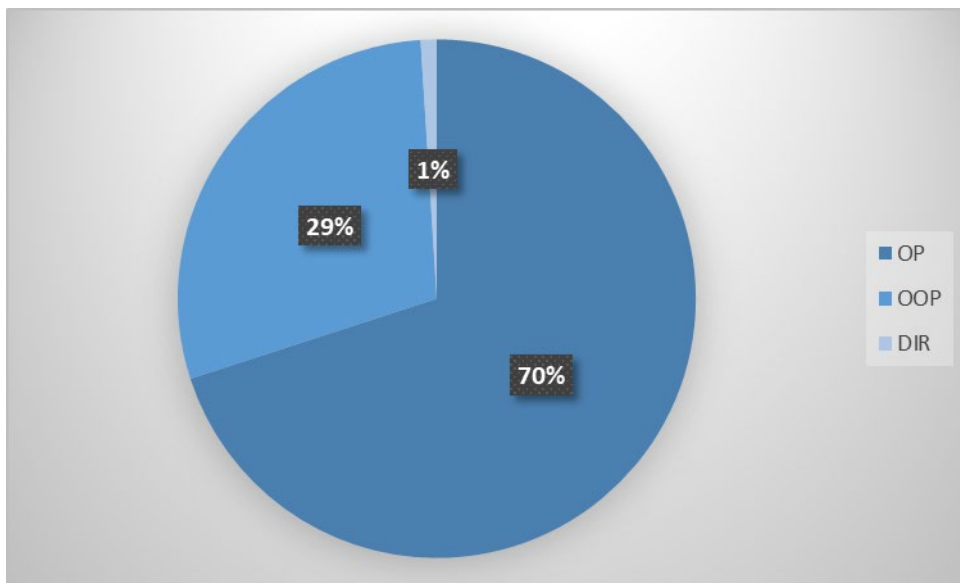
- Gesprekkencyclus
- Scholingsbeleid
- Introductiebeleid (inductie)

5.4 Personeelsgegevens

Binnen CVO-nwf zijn aan het einde van 2023 638 medewerkers (2022: 667) in dienst. Zij vertegenwoordigen 524 fte (2022: 537 fte). Daarnaast zijn er aan het einde van 2023 66 stagiaires, uitzendkrachten en vrijwilligers (2022: 83) werkzaam binnen CVO. In de volgende overzichten en grafieken zijn de stagiaires en vrijwilligers niet betrokken.

Verdeling per functiecategorie

Binnen CVO-nwf is 70% (2022: 71%) van het totaal aantal fte onderwijzend personeel (OP) en zij worden ondersteund door 29% (2022: 28%) onderwijsondersteunend personeel (OOP). De directie vertegenwoordigt 1% (2022: 1%) van het totaal aantal fte.

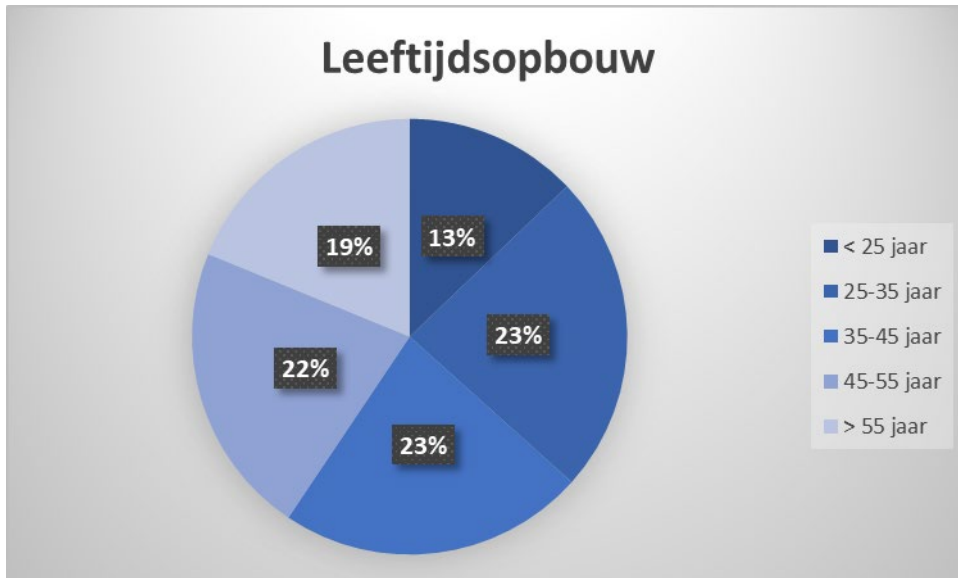

Figuur 1 Verdeling per functiecategorie 2023

Leeftijdsopbouw

De gemiddelde leeftijd van de medewerkers binnen CVO-nwf is 43,9 jaar, dit is hoger dan een jaar geleden (2022: 42 jaar). Daarmee ligt de gemiddelde leeftijd ook hoger dan de gemiddelde leeftijd in de sector. De gemiddelde leeftijd in de sector voortgezet onderwijs is 43,1 jaar.

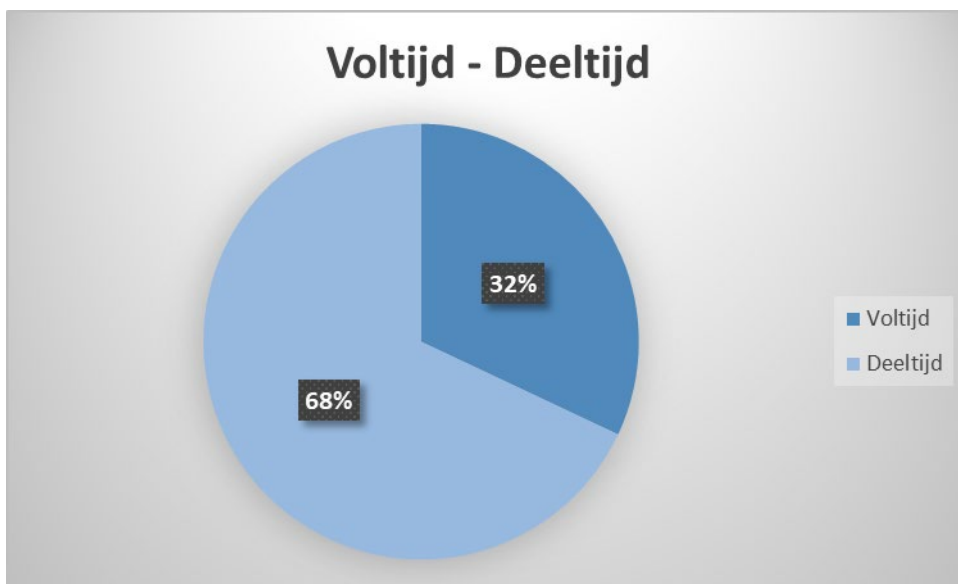
De leeftijdsopbouw van de medewerkers binnen CVO-nwf is redelijk gelijkmatig verdeeld. In figuur 2 is de leeftijdsopbouw per leeftijdscategorie weergegeven.

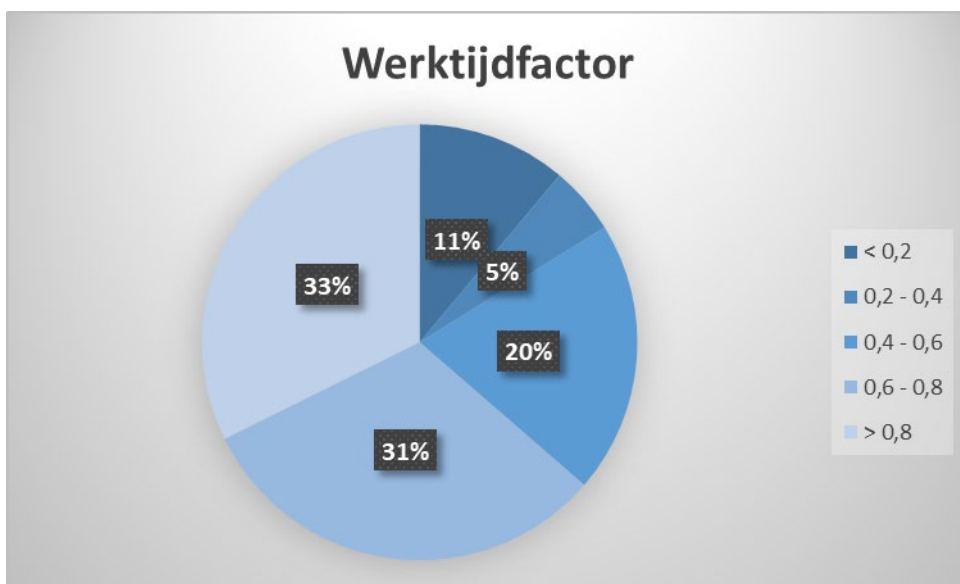
Figuur 2 Leeftijdsopbouw 2023

Omvang arbeidscontracten

Binnen CVO-nwf heeft ongeveer een derde gedeelte van de medewerkers een voltijd baan. Figuur 4 geeft aan hoe de verdeling van het personeelsbestand is qua contractomvang. De figuur laat zien dat nagenoeg een derde van medewerkers een contract heeft kleiner dan 0,6 fte.

Figuur 3 Voltijd - Deeltijd 2023

Figuur 4 Omvang werktijdfactor

Overzicht natuurlijk verloop

De komende vier jaar zal naar verwachting ongeveer 29 FTE uitstromen in verband met het bereiken van de AOW-leeftijd. In onderstaande tabel is een onderverdeling gemaakt van de FTE in de verschillende functiecategorieën op de scholen en op het Servicecentrum.

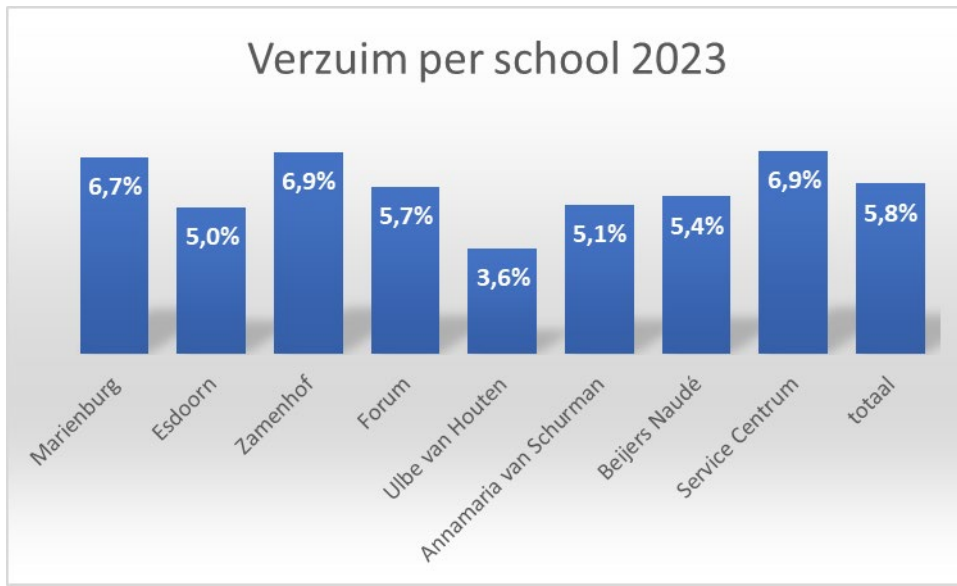
Jaar	Directie	OP	OOP	Servicecentrum	Eindtotaal
2024		2,3		1,8	4,1
2025		2,4	2,4	1,0	5,8
2026	1,0	7,2	1,0		9,2
2027		4,0	2,2		6,2
2028		4,3			4,3
Totaal	1,0	20,2	5,6	2,8	29,6

Tabel 1 Natuurlijk verloop 2024 - 2028

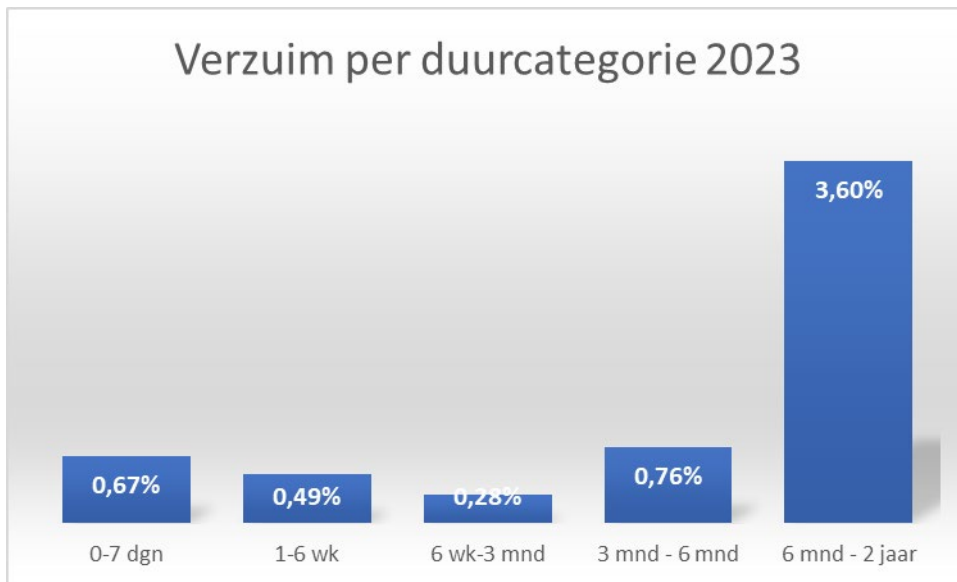
Verzuim

Het ziekteverzuim over 2023 voor geheel CVO-nwf bedraagt 5,8% (2022: 7,1%). Het landelijk gemiddelde verzuimpercentage bedroeg voor OP 6,1% en voor OOP 6,6% in 2022. Het verzuimpercentage van CVO-nwf is in 2023 1,3% lager dan in 2022. Ook ligt het verzuimpercentage in 2023 onder het landelijk gemiddelde van 2022. De meldingsfrequentie geeft aan hoe vaak medewerkers zich ziekmelden in een periode. Figuur 5 laat de verzuimpercentages per school zien in 2023. In Figuur 6 wordt de verzuimduur weergegeven. Hierin is te zien dat het grootste aandeel van het verzuim zit in het lang verzuim (langer dan 6 maanden).

De meldingsfrequentie voor CVO-nwf bedraagt 1.0 (2022: 1.6). Landelijk is de meldingsfrequentie voor het OP 2.1 en voor het OOP 1.4 in 2022.

Figuur 5 Verzuim per school 2023

Figuur 6 Verzuim per duurcategorie 2023

Beheersing uitkeringen na ontslag

CVO-nwf zet actief in op re-integratie van WW-gerechtigden. In de coöperatie Fricolore, het samenwerkingsverband voor Christelijke en interconfessionele scholen binnen Friesland, is in gezamenlijk verband een re-integratie consultant aangetrokken die de scholen ondersteunt ten aanzien van de wettelijk verplichte re-integratieactiviteiten. Sinds de re-integratie consultant is aangetrokken, is sprake van een toename van de uitstroom WW-gerechtigden naar een betaalde baan.

Funciemix

Onderstaand overzicht laat de gerealiseerde funciemix zien per 31-12-2023. Veel nieuwe docenten met een tijdelijk contract zijn aangenomen in een LB-schaal. Hierdoor is de Funciemixnorm Vast op alle scholen hoger dan de Funciemix Totaal.

School en functie	FTE totaal	%	FTE vast	%	FM totaal	FM vast
Anna Maria van Schurman						
LB	39,0	59,0	18,3	41,7		
LC	18,7	28,3	18,4	41,9	28,3	41,9
LD	8,4	12,7	7,2	16,4	25,4	32,8
Totaal	66,1	100,00	43,9	100,00	53,8	74,7
Norm FM					76,0	76,0
Beyers Naudé						
LB	11,0	39,9	9,7	37,8		
LC	8,3	30,2	8,3	32,5	30,2	32,5
LD	8,2	29,9	7,6	29,7	59,7	59,3
Totaal	27,5	100,00	25,6	100,00	90,0	91,8
Norm FM					100,0	100,0
Comenius Esdoorn						
LB	15,7	62,5		10,8		
LC	6,8	26,8	26,8	6,6	26,8	32,8
LD	2,7	10,7	21,5	2,7	21,5	26,8
Totaal	25,2	100,00	48,3	20,1	48,3	59,6
Norm FM					55,0	55,0
Comenius Mariënborg						
LB	32,3	38,8	23,6	33,0		
LC	16,7	20,1	14,2	19,8	20,1	19,8
LD	34,3	41,1	33,8	47,2	82,3	94,4
Totaal	83,3	100,00	71,6	100,00	102,4	114,2
Norm FM					100,0	100,0
Comenius @Forum						
LB	20,4	80,3	14,2	74,0		
LC	3,0	11,8	3,0	15,6	11,8	15,6
LD	2,0	7,9	2,0	10,4	15,7	20,8
Totaal	25,4	100,00	19,2	100,00	27,5	36,4
Norm FM					55,0	55,0
Comenius Zamenhof						
LB	49,5	72,3	36,4	66,2		
LC	14,9	21,8	14,8	26,9	21,8	26,9
LD	4,0	5,9	3,8	6,9	11,7	13,8
Totaal	68,4	100,00	55,0	100,00	33,5	40,7
Norm FM					55,0	55,0
Ulbe van Houten						
LB	39,8	77,6	25,9	69,3		
LC	8,7	16,9	8,7	23,2	17,0	23,2
LD	2,8	5,5	2,8	7,5	11,0	15,0
Totaal	51,3	100,00	37,4	100,00	27,9	38,2
Norm FM					55,0	55,0

Tabel 2 Funciemix peildatum 31-12-2023

6. Maatschappelijke thema's

In dit hoofdstuk wordt verantwoording afgelegd – voor zover dit al niet elders in dit bestuursverslag heeft plaatsgevonden – over specifieke onderwerpen van politieke of maatschappelijke relevantie in het verslagjaar 2023 waarvan het ministerie van OCW heeft aangegeven dat hierover specifiek gerapporteerd dient te worden.

6.1 Allocatie van middelen

In de afgelopen jaren is gewerkt om het toewijzen van de ontvangen middelen naar de scholen te verbeteren. Met de invoering van de vereenvoudigde bekostiging is dat voor de Comenius scholen aan de baten kant gemakkelijker geworden omdat de bekostiging plaats vindt op basis van vier pijlers die per school vast te stellen zijn. Bij Comenius was dit altijd lastiger omdat dit Brinnummer als enige uit meerdere scholen bestaat. In de kaderbrief wordt de toewijzing van de middelen toegelicht. Binnen CVO-nwf is wel sprake van een solidariteitsprincipe op twee gebieden. De eerste is ten aanzien van de bekostiging van de huisvesting. Scholen krijgen een bedrag voor een hoofdvestiging, nevenvestiging of in geval van een tijdelijke vestiging geen bekostiging. Alle bedragen die het ministerie aan de scholen toegekend worden bij elkaar genomen en vervolgens verdeeld over het aantal locaties dat er zijn. Daarnaast wordt een solidariteitsbijdrage gedaan van de grote scholen aan de kleine scholen, dit is op basis van een vast percentage van de bekostiging.

School specifiek toegekende middelen worden besteed aan de school waaraan de middelen zijn toegekend. Dat geldt overigens ook voor de lasten. Uitgaven worden toegerekend aan de scholen waar de lasten betrekking op hebben. Op deze manier wordt steeds verder gewerkt aan een juiste en volledige allocatie van de middelen naar de scholen.

In 2024 zal verder worden onderzocht hoe de allocatie van middelen tot stand moet komen. Bij dit traject is het directieboard en het beleidsteam betrokken om gezamenlijke uitgangs- en standpunten te kunnen bepalen.

6.2 Werkdrukmiddelen

Vanaf 2022 worden middelen toegekend aan de scholen voor het aanpakken van de werkdruk. De inzet van deze middelen mag per school op verschillende manieren besteed worden om de werkdruk te verlagen, dit passend bij de eigen opgaven van de school, het team en het individu. Van de ontvangen middelen wordt 50% ingezet via een collectieve aanpak. Hierbij zijn de werknemers gezamenlijk aan zet en gaan met elkaar in overleg over het nemen van maatregelen om de werkdruk te verminderen. Van belang hierbij is om in samenwerking te bepalen wat goede maatregelen zijn om de werkdruk te verminderen. De andere 50% wordt ingezet tegen werkdruk door per medewerker het individueel keuzebudget te verhogen naar 90 uur bij een aanstelling van 1 fte. De inzet van deze uren is naar eigen inzicht van de medewerker, hetzij door vermindering van de lestaak of door vermindering van de overige taken.

Het individuele deel van de werkdrukmiddelen is aan medewerkers die hier geen bezwaar tegen hadden, uitgekeerd in december 2022. Voor het resterende collectieve deel is een bestemmingsreserve gevormd die zal worden uitgepunt in de schooljaren vanaf 2023-2024.

Eind 2022 is voor het collectieve deel van de werkdrukmiddelen een bestemmingsreserve gevormd. De scholen hebben plannen gemaakt om de middelen in te gaan zetten conform bestemming.

Werkdruk reserve

Stand 01-01-2023	€ 812.602
Resultaat bestemming	€ 568.579
Stand 31-12-2023	€ 1.381.181

Dotatie bestemmingsreserve Werkdrukmiddelen:

Ontvangst	€ 843.948
Inzet 2023	€ 275.370
Dotatie reserve 2023	€ 568.578

In 2023 is de reserve werkdrukmiddelen met € 568K toegenomen.

6.3 Nationaal Programma Onderwijs

Voor het schooljaar 2021-2022 zijn voor het eerst middelen vanuit het Nationaal Programma Onderwijs toegekend. Doordat de bedragen in 2021 voor het gehele schooljaar 2021-2022 zijn ontvangen is in de balans van 2021 een bestemmingsreserve gevormd.

De huidige stand van deze bestemmingsreserve is:

Nationaal Programma Onderwijs

Stand 01-01-2023	€ 2.152.269
Resultaat bestemming	€ 332.452
Stand 31-12-2023	€ 2.484.721

Dotatie bestemmingsreserve Nationaal Programma Onderwijs:

Ontvangst	€ 2.880.673
Inzet 2023	€ 2.543.171
Inzet Corr. 2022	€ 5.050
Dotatie reserve 2023	€ 332.452

In 2023 is de reserve Nationaal Programma Onderwijs met € 332K toegenomen

De nog resterende NPO-middelen zullen in de komende jaren tot en met schooljaar 2024-2025 ingezet worden waarbij de nadruk echter wel zal komen te liggen op het werkelijk inzetten van deze middelen. De scholen zullen bij het opstellen van de jaarbudgetten aangeven hoe de beschikbare NPO-middelen zullen worden ingezet. De overgebleven NPO-middelen eind 2025 zullen worden toegevoegd aan de algemene reserve.

Het bestuur van de vereniging voor CVO in Noord- en West-Fryslân:

d.d. 12 juni 2024

Dhr. M.C.J. Wisse
(Voorzitter College van Bestuur)

Raad van Toezicht van de vereniging voor CVO in Noord-Fryslân d.d. 12 juni 2024

Dhr. G. Jaarsma
(Voorzitter Raad van Toezicht)

Mevr. N.E. Vonk
(lid Raad van Toezicht)

Dhr. A.N.J. de Haan
(lid Raad van Toezicht)

Mevr. C. van Noort
(lid Raad van Toezicht)

Dhr. T. Wagenaar
(lid Raad van Toezicht)

Dhr. T. Praamstra
(lid Raad van Toezicht)

Jaarrekening *2023*

I. Balans na resultaatbestemming

1	Activa		31-12-2023		31-12-2022
		€	€	€	€
Vaste activa					
1.2	Materiële vaste activa	11.217.005		11.368.956	
1.3	Financiële vaste activa	0		1.000.000	
	Totaal vaste activa		11.217.005		12.368.956
Vlottende activa					
1.5	Vorderingen	2.864.383		2.614.815	
1.7	Liquide Middelen	18.183.531		17.857.433	
	Totaal vlottende activa		21.047.914		20.472.248
	Totaal activa		32.264.918		32.841.203
2					
	Passiva		31-12-2023		31-12-2022
		€	€	€	€
2.1	Eigen vermogen		12.780.160		12.703.342
2.2	Voorzieningen		9.204.488		8.089.488
2.4	Kortlopende schulden		10.280.268		12.048.372
	Totaal passiva		32.264.918		32.841.203

II. Staat van baten en lasten

		Realisatie 2023		Begroting 2023		Realisatie 2022	
		€		€		€	
3 Baten							
3.1	Rijksbijdragen	57.452.235		52.221.000		54.160.942	
3.2	Overige overheidsbijdragen	402.718		307.000		153.436	
3.5	Overige baten	2.120.900		1.149.000		1.505.200	
	Totaal baten		59.975.853		53.677.000		55.819.578
4 Lasten							
4.1	Personeelslasten	47.445.739		44.565.000		44.649.670	
4.2	Afschrijvingen	1.962.028		2.054.000		1.841.646	
4.3	Huisvestingslasten	3.579.968		3.200.000		3.112.414	
4.4	Overige lasten	7.094.503		6.518.000		6.970.015	
	Totaal lasten		60.082.238		56.337.000		56.573.744
	Saldo baten en lasten		-106.385		-2.660.000		-754.166
5 Financiële baten en lasten							
	Resultaat		76.818		-2.732.000		-811.636

III. Kasstroomoverzicht

	2023		2022	
	€	€	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten				
Saldo baten en lasten	-106.385		-754.166	
Aanpassingen voor:				
• Afschrijvingen	1.962.028		1.840.841	
• Mutaties voorzieningen	1.206.998		411.940	
Veranderingen in werkkapitaal:				
• Vorderingen	-249.569		-598.467	
• Schulden	-1.768.104		4.277.950	
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		1.044.968		5.178.089
Ontvangen interest		91.205		1.413
Betaalde interest		0		-58.882
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten		1.136.173		5.120.629
Kasstroom uit investeringsactiviteiten				
(Des)investerings immateriële vaste activa	0		31.459	
(Des)investerings materiële vaste activa	-1.810.076		-3.053.575	
(Des)investerings financiële vaste activa	1.000.000		-	
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten		-810.076		-3.022.116
Kasstroom uit financieringsactiviteiten				
Nieuw opgenomen leningen	0		0	
Aflossing langlopende schulden	0		0	
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten		0		0
Mutatie liquide middelen		326.097		2.098.513
Mutatie liquide middelen				
1 januari		17.857.433		15.758.919
31 december		18.183.531		17.857.433
Mutatie liquide middelen		326.099		2.098.515
Bovenstaande kasstromen zijn af te leiden uit de afzonderlijke toelichtingen bij de jaarrekeningposten.				

IV. Grondslagen voor de jaarrekening 2023

Gehanteerde grondslagen bij het opstellen van de jaarrekening

Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening

Algemeen:

Activiteiten

De activiteiten van de vereniging voor CVO in Noord- en West- Fryslân zijn het verzorgen van voortgezet onderwijs. De statutaire vestigingsplaats is Leeuwarden, het vestigingsadres is Robert Kochstraat 6. De vereniging is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 01098068.

Verbonden partijen

Stichting Campus Middelsee en Stichting Leer-Werkplein Campus Middelsee zijn aan te merken als verbonden partij. Bij beide stichtingen is geen sprake van beleidsbepalende invloed door Vereniging voor CVO in Noord- en West-Fryslân. Consolidatie heeft om deze reden niet plaatsgevonden. Verder is het CvO aangesloten bij het SWV Fryslân Noard en lid van de onderwijskoepel Fricolore. Een overzicht van de benodigde toelichting omtrent verbonden partijen is in model E opgenomen. Transacties met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Van deze transacties wordt de aard en de omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van het inzicht toegelicht.

Toegepaste standaarden

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, in het bijzonder RJ 660 onderwijsinstellingen, de wettelijke bepalingen in Titel 9 boek 2 BW en de bepalingen van en krachtens de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT). Deze bepalingen zijn van toepassing op grond van de Regeling Jaarverslaggeving Onderwijs (RJO).

Verslaggevingsperiode

Deze jaarrekening heeft betrekking op het boekjaar 2023, dat is geëindigd op balansdatum 31 december 2023.

Continuïteit

Bij de waarderingsgrondslagen wordt uitgegaan van de continuïteit van de organisatie. Deze waarderingsgrondslag wordt als aannemelijk geacht op basis van de meerjarenbegroting en de liquiditeitspositie per 31 december 2023.

Het College van Bestuur en de Raad van Toezicht hebben het vertrouwen dat de in het bestuurs-verslag beschreven plannen, in gang gezette acties en genomen maatregelen kunnen worden gerealiseerd. Op basis van dit vertrouwen is de jaarrekening opgesteld vanuit de continuïteitsveronderstelling.

Oordeel en schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het bestuur oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

De volgende waarderingsgrondslagen zijn naar de mening van het bestuur het meest kritisch voor het weergeven van de financiële positie en vereisen schattingen en veronderstellingen:

- materiële vaste activa (afschrijvingstermijnen)
- voorzieningen

Schattingswijzigingen

Indien uit de beoordeling van de gemaakte veronderstellingen, zoals hierboven genoemd blijkt dat deze herzien moeten worden, wordt dit gelijk in de betreffende periode verwerkt. Daarnaast wordt het verwerkt in de toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten investeringen in aandelen en obligaties, handels- en overige vorderingen, geldmiddelen, leningen en overige financieringsverplichtingen, afgeleide financiële instrumenten (derivaten), handelsschulden en overige te betalen posten. In de jaarrekening zijn de volgende categorieën financiële instrumenten opgenomen: handels- en overige vorderingen, geldmiddelen, handelsschulden en overige te betalen posten.

Financiële activa en financiële verplichtingen worden in de balans opgenomen op het moment dat contractuele rechten of verplichtingen ten aanzien van dat instrument ontstaan.

Een financieel instrument wordt niet langer in de balans opgenomen indien een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot de positie aan een derde zijn overgedragen.

Financiële instrumenten worden bij de eerste waardering verwerkt tegen reële waarde, waarbij (dis)agio en de direct toerekenbare transactiekosten in de eerste opname worden meegenomen. Indien echter financiële instrumenten bij de vervolgwaaarding worden gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de staat van baten en lasten, worden directe toerekenbare transactiekosten bij de eerste waardering direct verwerkt in de staat van baten en lasten.

Na de eerste opname worden financiële instrumenten op de hieronder beschreven manier gewaardeerd.

Financiële instrumenten (en afzonderlijke componenten van financiële instrumenten) worden in de jaarrekening gepresenteerd in overeenstemming met de economische realiteit van de contractuele bepalingen. Presentatie vindt plaats op basis van afzonderlijke componenten van financiële instrumenten als financieel actief, financiële verplichting of als eigen vermogen.

De reële waarde van een financieel instrument is het bedrag waarvoor een actief kan worden verhandeld of een passief kan worden afgewikkeld tussen ter zake goed geïnformeerde partijen, die tot een transactie bereid en van elkaar onafhankelijk zijn.

Aanwijzingen voor bijzondere waardeverminderingen van vorderingen en die door de vereniging worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs worden zowel op het niveau van specifieke activa als op collectief niveau in aanmerking genomen. Van afzonderlijk belangrijke vorderingen wordt beoordeeld of deze individueel onderhevig zijn aan bijzondere waardevermindering. Van vorderingen wordt collectief beoordeeld of deze onderhevig zijn aan bijzondere afzonderlijk belangrijke vorderingen die niet individueel onderhevig zijn gebleken aan bijzondere waardevermindering en van afzonderlijk niet belangrijke waardevermindering, dit door samenvoeging van vorderingen met vergelijkbare risicokenmerken.

Als in een latere periode de waarde van het actief, onderhevig aan een bijzondere waardevermindering, stijgt en het herstel objectief in verband kan worden gebracht met een gebeurtenis die plaatsvond na opname van het bijzondere waardeverminderingsverlies, wordt het bedrag uit hoofde van het herstel (tot maximaal de oorspronkelijke kostprijs) opgenomen in de staat van baten en lasten.

Salderen

Een financieel actief en een financiële verplichting worden gesaldeerd als de vereniging beschikt over een deugdelijk juridisch instrument om het financiële actief en de financiële verplichting gesaldeerd af te wikkelen en de vereniging het stellige voornemen heeft om het saldo als zodanig netto of simultaan af te wikkelen.

Als sprake is van een overdracht van een financieel actief dat niet voor verwijdering uit de balans in aanmerking komt, wordt het overgedragen actief en de daarmee samenhangende verplichting niet gesaldeerd.

Een actief en een post van het vreemd vermogen worden gesaldeerd in de jaarrekening opgenomen uitsluitend indien en voor zover:

- Een deugdelijk juridisch instrument beschikbaar is om het actief en de post van het vreemd vermogen gesaldeerd en simultaan af te wikkelen en
- Het stellige voornemen bestaat om het saldo als zodanig of beide posten simultaan af te wikkelen.

Bepaling reële waarde

De reële waarde van een financieel instrument is het bedrag waarvoor een actief kan worden verhandeld of een passief kan worden afgewikkeld tussen ter zake goed geïnformeerde partijen, die tot een transactie bereid en van elkaar onafhankelijk zijn. De reële waarde van niet-beursgenoteerde financiële instrumenten wordt bepaald door de verwachte kasstromen contant te maken tegen een disconteringsvoet die gelijk is aan de geldende risicovrije marktrente voor de resterende looptijd vermeerderd met krediet- en liquiditeitsopslagen.

Rapporteringsvaluta

De bedragen in de jaarrekening worden gepresenteerd in euro's, wat tevens de functionele valuta is van de vereniging. Als gevolg van afrondingen zijn in sommige gevallen geringe verschillen ontstaan. Deze verschillen tasten het getrouwe beeld van de jaarrekening niet aan en zijn geen belemmering voor het verkrijgen van het vereiste inzicht.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat

Voor zover niet anders vermeld, worden activa en passiva opgenomen tegen historische kosten. Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen ervan naar de organisatie toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Activa die hier niet aan voldoen worden niet in de balans verwerkt, maar worden aangemerkt als niet in de balans opgenomen activa. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard gaat met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Onder verplichtingen worden mede voorzieningen begrepen. Verplichtingen die hier niet aan voldoen worden niet in de balans opgenomen, maar worden verantwoord als niet in de balans opgenomen verplichtingen.

Baten worden in de staat van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economische potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Een in de balans opgenomen actief over verplichting blijft op de balans opgenomen als een transactie niet leidt tot een belangrijke verandering in de economische realiteit met betrekking tot het actief of de verplichting. Dergelijke transacties geven evenmin aanleiding tot het verantwoorden van resultaten. Bij de beoordeling of er sprake is van een belangrijke verandering in de economische realiteit wordt uitgegaan van de economische voordelen en risico's die zich naar waarschijnlijkheid in de praktijk zullen voordoen, en niet op voordelen en risico's waarvan redelijkerwijze niet te verwachten is dat zij zich voordoen.

Indien een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op toekomstige economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot een actief of verplichting aan een derde zijn overgedragen wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder worden activa en verplichtingen niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en/of betrouwbaarheid van de waarde. De

resultaten van de transactie worden in dat geval direct in de staat van baten en lasten opgenomen, rekening houdend met eventuele voorzieningen die dienen te worden getroffen in samenhang met de transactie.

Indien de weergave van de economische realiteit ertoe leidt dat het opnemen van activa waarvan de rechtspersoon niet het juridisch eigendom bezit, wordt dit feit vermeld.

Bij de bepaling van het resultaat is uitgegaan van het baten- en lastenstelsel. Dit betekent dat de opbrengsten en kosten worden toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden in de balans verwerkt indien het waarschijnlijk is dat de toekomstige prestatie-eenheden met betrekking tot dat actief zullen toekomen aan de vereniging en de kosten van het actief betrouwbaar kunnen worden vastgesteld.

Materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen hun kostprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen. De kostprijs van de genoemde activa bestaat uit de verkrijgingsprijs en overige kosten om de activa op hun plaats en in de staat te krijgen noodzakelijk voor het beoogde gebruik.

Afschrijving vindt jaarlijks lineair plaats op basis van de geschatte gebruiksduur. Afschrijving start op het moment dat een actief beschikbaar is voor het beoogde gebruik en wordt beëindigd bij buitengebruikstelling of afstoting.

Buiten gebruik gestelde activa worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere opbrengstwaarde.

Investeringssubsidies worden in mindering gebracht op de kostprijs van de activa waarop de subsidies betrekking hebben.

De afschrijvingstermijnen voor de investeringen uit de openingsbalans zijn in lijn met de waarderingsgrondslagen, houdend met de reeds afgeschreven termijnen. Op terreinen wordt niet afgeschreven. Op het sportcomplex dat in 2018 is aangelegd op het betreffende terrein, wordt wel afgeschreven. Voor aanschaf van artikelen in alle categorieën waarvoor wordt voldaan aan het criterium van activeren, geldt een activeringsgrens van € 500. De keuze hiervoor is ingegeven door het feit dat de aanschafprijs van een afzonderlijk artikel vaak niet hoog is, echter is het investeringsbedrag vanwege het inkoopvolume vaak wel fors. Het criterium voor activeren is of er sprake is van een duurzaam goed, dat thuishoort in een van de genoemde rubrieken. Omdat de gebouwen in eigendom zijn van de gemeente, zijn deze niet geactiveerd.

Investeringen en verbouwingen aan gebouwen gedaan door de vereniging zelf, worden wel geactiveerd.

De gebouwen waar de vereniging in gehuisvest zijn, zijn met uitzondering van het gebouw in Sint Annaparochie, eigendom van de gemeente Leeuwarden en Waadhoeke. Het pand in Sint Annaparochie is in eigendom van Stichting Campus Middelsee. De investering die de vereniging in het pand heeft gedaan is in lijn met de waarderingsgrondslagen geactiveerd.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen zijn onder de toelichting op de materiële vaste activa opgenomen.

Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

Voor materiële vaste activa wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat deze activa onderhevig zijn aan bijzondere waardeverminderingen. Als dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief geschat. De realiseerbare waarde is de hoogste van de bedrijfswaarde en de opbrengstwaarde. Als het niet mogelijk is de realiseerbare waarde te schatten voor een individueel actief, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroom genererende eenheid waartoe het actief behoort.

Wanneer de boekwaarde van een actief (of een kasstroom genererende eenheid) hoger is dan de realiseerbare waarde, wordt een bijzonder waardeverminderingverlies verantwoord voor het verschil tussen de boekwaarde en de realiseerbare waarde. Indien sprake is van een bijzonder waardeverminderingverlies van een kasstroom genererende eenheid, wordt het verlies allereerst toegerekend aan de goodwill van de kasstroom genererende eenheid.

Een eventueel restant verlies wordt toegerekend aan de andere activa van de eenheid naar rato van hun boekwaarden.

Verder wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er enige indicatie is dat een in eerdere jaren verantwoord bijzonder waardevermindingsverlies is verminderd. Als een dergelijke indicatie aanwezig is, wordt de realiseerbare waarde van het betreffende actief (of kasstroom genererende eenheid) geschat.

Terugneming van eerder verantwoord bijzonder waardevermindingsverlies vindt alleen plaats als sprake is van een wijziging van de gehanteerde schattingen bij het bepalen van de realiseerbare waarde sinds de verantwoording van het laatste bijzonder waardevermindingsverlies. In dat geval wordt de boekwaarde van het actief (of de kasstroom genererende eenheid) opgehoogd tot de geschatte realiseerbare waarde, maar niet hoger dan de boekwaarde die bepaald zou zijn (na afschrijving) als in voorgaande jaren geen bijzonder waardevermindingsverlies voor het actief (of Kasstroom genererende eenheid) zou zijn verantwoord.

Vervreemding van vaste activa

Voor verkoop beschikbare vaste activa worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere opbrengstwaarde.

Financiële vaste activa

De onder de financiële vaste activa opgenomen vorderingen worden gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs onder aftrek van noodzakelijk geachte voorzieningen. Financiële vaste activa met een looptijd korter dan 12 maanden worden opgenomen onder de vorderingen.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen en overlopende activa worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn hierbij gelijk aan de nominale waarde, eventueel met aftrek van een voorziening wegens oninbare vorderingen.

Gezien de korte looptijd van de vorderingen benadert de boekwaarde de waarde in het economisch verkeer. De onder de vorderingen en overlopende activa opgenomen vorderingen hebben een looptijd korter dan een jaar.

In 2018 is de wet recht op een transitievergoeding bij ontslag wegens langdurige arbeidsongeschiktheid in werking getreden en eind 2019 is de Regeling compensatie transitievergoeding bij een einde van de arbeidsovereenkomst na langdurige arbeidsongeschiktheid gepubliceerd. De wet en de regeling zien toe op de compensatie van de transitievergoeding die werkgevers vanaf 1 april 2020 kunnen aanvragen als zij een langdurig arbeidsongeschikte werknemer ontslaan of hebben ontslagen vanaf 1 juli 2015. Per 31 december 2023 is er een vordering in de balans opgenomen voor de vergoeding over de periode vanaf 1 juli 2015. In gevolge de richtlijnen voor de jaarverslaggeving is er vanaf balansdatum een afzonderlijk actief opgenomen ter grootte van de verwachte vergoeding. Deze vordering wordt gepresenteerd onder de overige vorderingen en overlopende activa.

Voor onderwijsinstellingen vallende onder de WVO is op basis van artikel 5 van de (gewijzigde) Regeling "Onvoorziene gevallen bij de invoering vereenvoudiging bekostiging voortgezet onderwijs"(Kenmerk: WKZ-2005/54063802 en kenmerk VO/F-2006/1769) toegestaan een vordering op te nemen bij het ministerie van OCW. Hiervan is geen gebruik gemaakt.

Volstaan is met de vermelding onder de "niet in de balans opgenomen rechten en plichten" in de jaarrekening.

Liquide middelen

Liquide middelen omvatten kasgeld, tegoeden op bankrekeningen. De liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde. De liquide middelen staan ter vrije beschikking aan de vereniging.

Algemene reserve publiek

Deze post betreft de niet-gebonden reserve die voortkomt uit de door (semi-)overheidsinstellingen gefinancierde activiteiten. Aan de reserve worden via de resultaatbestemming overschotten in een boekjaar toegevoegd en tekorten onttrokken. De algemene reserve vormt een buffer ter waarborging van de continuïteit van de vereniging.

Bestemmingsreserves (publiek en privaat)

Hieronder opgenomen publieke en private reserves zijn bedoeld voor specifieke toekomstige uitgaven die uit de huidige beschikbare middelen gedekt moeten worden. Per bestemmingsreserve is aangegeven of deze is opgebouwd uit privaatrechtelijke dan wel publiekrechtelijke middelen.

Reserves worden gevormd conform de door het bestuur daartoe genomen besluiten. Ook de onttrekkingen aan deze reserves geschieden conform daartoe strekkende besluiten.

Voorzieningen

Een voorziening wordt in de balans opgenomen wanneer er sprake is van:

- een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting die het gevolg is van een gebeurtenis uit het verleden;
- waarvan een betrouwbare schatting gemaakt kan worden;
- het waarschijnlijk is dat voor afwikkeling van die verplichting een uitstroom van middelen nodig is.

Rechten en verplichtingen voortvloeiend uit eenzelfde overeenkomst worden niet in de balans opgenomen indien en voor zover noch de vereniging noch de tegenpartij heeft gepresteerd. Opname in de balans geschiedt wanneer de nog te ontvangen respectievelijk te leveren prestatie en tegenprestatie niet (meer) met elkaar in evenwicht zijn en dit voor de vereniging nadelige gevolgen heeft. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

Dotaties aan de voorzieningen lopen via de exploitatierekening. Uitgaven in verband met het doel waarvoor de voorziening is gevormd gaan ten laste van de voorziening. Vrijval ten gunste van de exploitatie vindt plaats als blijkt dat de voorziening (deels) niet meer nodig is voor zijn oorspronkelijke doel.

De voorziening spaarverlof betreft de voorziening voor medewerkers met spaarverlof uit het verleden. De berekening is gebaseerd op de loonkosten voor deze medewerkers en de omvang van het opgebouwde spaarverlof. De waardering vindt plaats op basis van de nominale waarde van de loonkosten van het totale spaarverlof. Dit omdat het effect van de tijds waarde van geld niet materieel is.

De voorziening jubileumgratificatie betreft de voorziening voor toekomstige jubileumuitkeringen. De voorziening betreft het geschatte bedrag van de in de toekomst uit te keren jubileumuitkeringen. Hierbij wordt gerekend met verschillende percentages voor de kans dat een jubilea gehaald wordt:

aantal jaren in dienst	jubilea 25 jaar	jubilea 40 jaar
0-5 jaar	25%	5%
5-10 jaar	40%	10%
10-15 jaar	60%	20%
15-20 jaar	80%	40%
20-25 jaar	95%	50%
25-30 jaar		70%
30-35 jaar		80%
35-40 jaar		90%

Deze voorziening is gewaardeerd tegen contante waarde, waarbij het uitgangspunt een jaarlijkse loonstijging van drie procent. Discontering vindt plaats op basis van een disconteringsvoet die de actuele marktrente weergeeft.

De voorziening persoonlijk budget betreft de voorziening voor medewerkers werkzaam in het VO die hebben aangegeven de 50 uur die jaarlijks beschikbaar wordt gesteld, te willen sparen. Het aantal uren bestaat ultimo boekjaar uit een basisbudget van 50 uur en een extra budget van 40 uur. De berekening is gebaseerd op nominale waarde van de loonkosten. De voorziening is gewaardeerd tegen nominale waarde omdat het effect van de tijds waarde van geld niet materieel is.

De voorziening WW-verplichtingen betreft de voorziening voor toekomstige (boven-)wettelijke WW-uitkeringen. Voor het VO betreft dit oud-medewerkers die ultimo 2023 een WW-uitkering ontvangen. Voor de inschatting van de WW-uitkeringstermijn is rekening gehouden met de historie van de betreffende uitkeringsgerechtigden. De voorziening is gewaardeerd tegen nominale waarde omdat het effect van de tijds waarde van geld niet materieel is.

De voorziening langdurig zieken betreft de voorziening voor de zieken waarvan de inschatting is dat die de periode van twee jaar ziekte vol zullen maken en er dan, conform het beleid, afscheid van elkaar zal worden genomen. Bij dat afscheid zal een transitievergoeding uitgekeerd worden. Voor de inschatting van de ziekteperiode is rekening gehouden met de situatie en geschiedenis van de medewerkers. Daarnaast is de beschikbare informatie vanuit de bedrijfsarts hier ook in meegenomen. De omvang van de voorziening is gebaseerd op 100% van de loonkosten in het eerste ziektejaar en 70% van de loonkosten in het tweede ziektejaar met daarbij de transitievergoeding.

De voorziening is gewaardeerd tegen nominale waarde omdat het effect van de tijds waarde van geld niet materieel is.

De voorziening onderhoud is gebaseerd op een meerjarenonderhoudsplan en wordt opgesteld op basis van de componentenmethode. De componenten zijn de zogenaamde "elementen" in het meerjarenonderhoudsplan. Dat zijn 39 elementen met elk hun eigen cyclus. De volgende kosten komen direct ten laste van de exploitatie: jaarlijks voorkomende onderhoudsuitgaven, onderhoudsuitgaven die frequent voorkomen (frequent is een onderhoudscyclus van maximaal 4 jaar) met een maximale omvang van € 10.000. De voorziening is gewaardeerd tegen nominale waarde omdat het effect van tijds waarde van geld niet materieel is.

Kortlopende schulden

Dit betreffen schulden met een op balansdatum resterende looptijd van ten hoogste één jaar.

Kortlopende schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde, rekening houdend met (dis)agio en de direct toerekenbare transactiekosten, en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde van de schuld.

De overlopende passiva betreffen vooruit ontvangen bedragen die aan opvolgende perioden worden toegerekend en nog te betalen bedragen, voor zover ze niet onder de andere kortlopende schulden zijn te plaatsen.

Gezien de korte looptijd van de kortlopende schulden benadert de boekwaarde waarde in het economisch verkeer. De onder de kortlopende schulden en overlopende passiva opgenomen verplichtingen hebben een looptijd korter dan een jaar.

Operationele lease:

Leaseovereenkomsten die niet kwalificeren als financiële lease, worden aangemerkt als operationele lease. Bij operationele leases worden de leasebetalingen lineair over de looptijd van de lease ten laste van het resultaat verwerkt.

Personeelsbeloningen/pensioenen

De beloningen van het personeel worden als last in de staat van baten en lasten verantwoord in de periode waarin de arbeidsprestatie wordt verricht en, voor zover nog niet uitbetaald, als verplichting op de balans opgenomen. Als de reeds betaalde bedragen en de verschuldigde beloningen overtreffen, wordt het meerdere opgenomen als een overlopend actief voor zover er sprake zal zijn van terugbetaling door het personeel of van verrekening met toekomstige betalingen door de vereniging.

Voor de beloningen met opbouw van rechten worden de verwachte lasten gedurende het dienstverband in aanmerking genomen. Ontvangen bijdragen voortvloeiend uit levensloopregelingen worden in aanmerking genomen in de periode waarover deze bijdragen zijn verschuldigd. Toevoegingen aan en vrijval van verplichtingen worden ten laste respectievelijk ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht.

Indien een beloning wordt betaald, waarbij geen rechten worden opgebouwd (bijvoorbeeld doorbetaling in geval van ziekte of arbeidsongeschiktheid) worden de verwachten lasten verantwoord in de periode waarover deze beloning is verschuldigd. De verantwoorde verplichting betreft de beste inschatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichting op balansdatum af te wikkelen. De beste schatting is gebaseerd op contractuele afspraken met personeelsleden (CAO en individuele arbeidsovereenkomsten). Toevoegingen aan en vrijval van verplichtingen worden ten laste respectievelijk ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht.

De Vereniging voor CVO in Noord- en West-Fryslân heeft één pensioenregeling. Dit betreft een Nederlandse regeling en wordt gefinancierd door afdrachten aan pensioenuitvoerder, te weten bedrijfstakpensioenfonds ABP. De pensioenverplichting wordt gewaardeerd volgens de "verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering". In deze benadering wordt de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie als last in de staat van baten en lasten verantwoord. De vereniging heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij het ABP, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. De vereniging heeft daarom de pensioenregeling verwerkt als een "verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering" en heeft alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord.

De volgende gegevens zijn van toepassing:

	2023	2022	2021
Franchise	16.350	14.850	14.850
Totale afdracht	27,90%	25,90%	25,90%
Werkgeversdeel	19,53%	17,97%	17,97%
Werknemersdeel	8,37%	7,93%	7,93%

De dekkingsgraad per 31 december 2023 is 110,5% (2022: 110,9%).

Overheidssubsidie

Overheidssubsidies worden aanvankelijk in de balans opgenomen als vooruit ontvangen baten zodra er redelijke zekerheid bestaat dat zij worden ontvangen en dat de organisatie zal voldoen aan de daaraan verbonden voorwaarden.

Subsidies ter compensatie van de door de organisatie gemaakte kosten worden systematisch als opbrengsten in de staat van baten en lasten opgenomen in dezelfde periode als die waarin de kosten worden gemaakt. Subsidies ter compensatie van de organisatie voor de kosten van een actief worden systematisch in mindering gebracht op de geïnvesteerde aanschafwaarde van het actief.

Rijksbijdragen

De ontvangen (normatieve) rijksbijdrage doelsubsidies zonder verrekenings-clausule worden in het jaar waarop de toekenningen betrekking hebben volledig verwerkt als bate in de staat van baten en lasten.

De niet normatieve rijksbijdragen worden naar de aard van de bijdrage in overeenstemming met hoofdstuk 274 Overheidssubsidies en andere vormen van overheidssteun verwerkt als exploitatiesubsidie of als investeringsubsidie.

Geormerkte OCW-subsidies met een vrij besteedbaar overschot (doelsubsidies waarbij het overschot geen verrekenings-clausule heeft) worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoord naar rato van de voortgang van de gesubsidieerde activiteiten. Het deel van de subsidies waar nog geen activiteiten voor zijn verricht per balansdatum worden verantwoord onder de overlopende passiva.

Geormerkte OCW-subsidies (doelsubsidies met verrekenings-clausule) worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoord in het jaar waarin de gesubsidieerde lasten komen.

Niet bestede middelen worden verantwoord onder de overlopende passiva zolang de bestedingstermijn nog niet is verlopen en een bestedingsplan aan ten grondslag ligt. Indien dat er niet is worden de bedragen opgenomen onder de kortlopende schulden.

Overige overheidsbijdragen

Overige overheidsbijdragen worden ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht in het jaar waarin de gesubsidieerde lasten komen/waarin de opbrengsten zijn gederfd/waarin het exploitatietekort zich heeft voorgedaan.

Overige baten

Overige baten bestaan uit verhuur, detachering en overige baten. Opbrengsten uit hoofde van verleende diensten worden in de staat van baten en lasten als baten opgenomen naar rato van het stadium van voltooiing van de transactie op verslagdatum. Het stadium van voltooiing wordt bepaald aan de hand van de tot dat moment gemaakte kosten in verhouding tot de geschatte kosten van de totaal te verrichten dienstverlening.

Kasstroomoverzicht

De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen die zonder beperkingen en zonder materieel risico van waardeverminderingen als gevolg van de transacties kunnen worden omgezet in geldmiddelen.

Ontvangen en uitgaven uit hoofde van interest zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. Bij gebruik van de indirecte methode wordt de kasstroom uit de operationele activiteiten afgeleid uit het resultaat. Het resultaat waar het kasstroomoverzicht van uitgaat, wordt aangepast aan de volgende posten:

- Resultaatposten die geen kasstroom tot gevolg hebben in dezelfde periode;
- Resultaatposten waarvan de ontvangsten en uitgaven niet classificeren als operationele activiteiten, maar als investeringen- of financieringsactiviteiten.

Gebeurtenissen na balansdatum

Gebeurtenissen die nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum en die blijken tot aan de datum van het opmaken van de jaarrekening worden verwerkt in de jaarrekening. Gebeurtenissen die geen nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum worden niet in de jaarrekening verwerkt. Als dergelijke gebeurtenissen van belang zijn voor de oordeelsvorming van de gebruikers van de jaarrekening, worden de aard en de geschatte financiële gevolgen ervan toegelicht in de jaarrekening.

V. Toelichting op de balans 2023

1 Vaste activa									
		Aanschaf prijs 31-12-2022	Afschrij- vingen cumulatief	Boek- waarde 1-1-2023	Investe- ringen 2023	Desinves- tering 2023	Investe- rings- subsidies 2023	Afschrij- vingen 2023	Boek- waarde 31-12-2023
		€	€	€	€	€	€	€	€
1.2.1	Terreinen	141.776	47.635	94.142	-	-	-	11.909	82.233
1.2.2	Gebouwen	6.484.690	1.505.605	4.979.085	407.667	-	75.000	294.415	5.017.336
1.2.3	Inventaris en apparatuur	14.972.811	9.450.758	5.522.053	1.277.265	-	-	1.343.461	5.455.857
1.2.4	Ov.mater. vaste activa	3.700.171	2.926.494	773.677	200.144	-	-	312.243	661.578
	Saldo baten en lasten	25.299.448	13.930.493	11.368.957	1.885.076	-	75.000	1.962.028	11.217.005

Vervolg Vaste activa					
		Aanschaf prijs 31-12-2023	Afschrij- vingen cumulatief	Desinves- tering 2023	Boek- waarde 31-12-2023
		€	€	€	€
1.2.1	Terreinen	141.776	59.544	-	82.233
1.2.2	Gebouwen	6.817.357	1.800.020	-	5.017.336
1.2.3	Inventaris en apparatuur	16.250.076	10.794.219	-	5.455.857
1.2.4	Ov.mater. vaste activa	3.900.315	3.238.737	-	661.578
	Saldo baten en lasten	27.109.524	15.892.520	0	11.217.005

In het verslagjaar hebben geen herwaarderingen plaatsgevonden.

De investeringssubsidies hebben betrekking op de Pro-Plan keuken voor Zamenhof (€ 162.449,-) en € 75.000,- als bijdrage voor de tijdelijke huisvesting Einstein Class te Franeker.

1.2.1 Terreinen

De vereniging is eigenaar van een stuk grond grenzend aan de locatie Mariënborg.

In 2018 is hierop een sportcomplex aangelegd voor buitensporten. De kosten van de aanleg van het sportterrein ad. € 119.087 wordt in 10 jaar afgeschreven vanaf 2019. Er vindt geen afschrijving plaats op de aanschaf van het terrein (€ 22.689).

1.2.2 Gebouwen

De investeringen in permanente gebouwen worden in 40 jaar afgeschreven, zo ook de bijdrage in de bouw van de Campus Middelsee ad. € 400.000 in 2015.

De verbouwing van CSG Anna Maria van Schurman wordt in 10 jaar afgeschreven in verband met de plannen van nieuwbouw. De in 2013 aangeschafte noodlokalen zijn volledig afgeschreven.

De bouwkundige aanpassingen van locatie Mariënborg in 2007 van € 390.912 en van locatie Zamenhof in 2009 ad. € 281.472 worden in 20 jaar afgeschreven.

De investeringen in 2020 hebben betrekking op de overname van de eigen bijdrage van Piter Jelles

in de nieuwbouw van de Campus Middelsee. Piter Jelles heeft net als het toenmalige CVO-nf een bijdrage gedaan. Omdat Piter Jelles is vertrokken is de eigen bijdrage overgenomen. Deze wordt in dezelfde resterende looptijd als de eigen bijdrage afgeschreven.

De investeringen in 2021 aan het klimaatbeheersingssysteem op de scholen Chr. Beyers Naudé en Mariënborg worden in 20 jaar afgeschreven. Net zoals bij de Esdoorn dat in 2022 geactiveerd is.

De vereniging bezit van alle gebouwen het juridisch eigendom, terwijl het economisch claimrecht bij de gemeente berust. Een uitzondering hierop is het gebouw van de Ulbe van Houten. Deze is eigendom van de Stichting Campus Middelsee.

De gebouwen zijn dan ook via de gemeente verzekerd.

De vereniging is economisch eigenaar van de eigen investeringen.

In 2023 is er in totaal € 162.000,- geïnvesteerd in de gebouwen van de Einstein Class, dit betreft de tijdelijke huisvesting alsmede de verbouw van de keukens. Bij locatie Zamenhof is er voor ruim € 115.000,- verbouwd voor de nieuwe keuken uit het Pro-Plan.

WOZ-waarde gebouwen en terreinen	Bedrag	Peildatum
Terreinen		
Ver. voor CVO in Noord- en West-Fryslân	138.000	2020
Gebouwen		
Chr. Gymnasium Beyers Naudé	2.322.000	2023
CSG Anna Maria van Schurman	6.486.000	2023
CSG Comenius	25.451.000	2023
	34.397.000	
De verzekerde waarde van de MVA per 31-12-2023 is	103.645.116	

1.2.3	Inventaris en apparatuur	
	Meubilair	10, 15 en 20 jaar
	Leer- en hulpmiddelen	5 en 10 jaar
	Computerapparatuur	4, 5 en 8 jaar
	Diversen	5, 10 en 15 jaar

1.2.4	Overige materiële en vaste activa
	De studieboeken worden in 5 jaar afgeschreven
	Eénjarige schoolboeken worden direct ten laste van het resultaat gebracht

Financiële vaste activa							
		Boek- waarde 1-1-2023	Investe- ringen en verstekte leningen	Desinves- tingen en afgeloste leningen	Resultaat deel- nemingen	Overige mutaties	Boek- waarde 31-12-2023
		€	€	€	€	€	€
1.3.7	Overige vorderingen	1.000.000				-1.000.000	0
Financiële vaste activa		1.000.000	0	0	0	-1.000.000	0

Deze vordering heeft betrekking op de door de gemeente Leeuwarden toegezegde bijdrage aan het plaatsen van een klimaatbeheersingssysteem op de school Chr. Beyers Naudé. Deze toezegging is door de gemeente gedaan op 19 maart 2021 door middel van een brief met kenmerk Z230637-2020. De bijdrage van € 1.000.000 is toegezegd voor het jaar 2024 en is daarom overgeheveld naar de rubriek kortlopende vorderingen.

1.5	Vorderingen	31-12-2023		31-12-2022	
		€	€	€	€
1.5.1	Debiteuren	763.165		421.378	
1.5.7	Overige vorderingen	2.085.357		1.396.966	
1.5.8	Overlopende activa	201.080		796.470	
1.5.9	Af. Voorziening wegens oninbaarheid	-185.220		0	
	Totaal vorderingen		2.864.383		2.614.815
Uitsplitsing					
1.5.7.2	St. Leer- Werkplein en Campus Middelsee	3.552		13.969	
1.5.7.3	UWV-transitievergoeding	265.944		411.346	
1.5.7.4	Overig	795.582		0	
1.5.7.5	Gemeente	1.020.280		971.651	
	Totaal overige vorderingen		2.085.357		1.396.966
1.5.8.1	Vooruitbetaalde kosten	0		0	
1.5.8.2	Vorderingen WGA-Loyalis	58.728		0	
1.5.8.3	Overige overlopende activa	137.010		796.470	
1.5.8.4	Voorschotten personeel	5.342		0	
	Totaal overlopende activa		201.080		796.470
1.5.9.1	Stand per 1-1	0		67.446	
1.5.9.2	Onttrekking	73.026		160.788	
1.5.9.3	Dotatie	258.246		93.342	
	Totaal voorziening		185.220		0

De vorderingen hebben een looptijd korter dan een jaar, tenzij anders aangegeven.

1.5.7 Gemeente

De grote verschuiving komt met name door de verschuiving van de langlopende vordering op de gemeente Leeuwarden (€ 1.000.000,-) welke van de financiële vaste activa is overgeboekt naar overige vorderingen omdat de ontvangst inmiddels binnen 1 jaar; in 2024, wordt verwacht.

1.5.7.4 overig

Dit betreft met name de aanvullende vergoeding vanuit het SWV welke in december 2023 is toegekend en begin 2024 is ontvangen, dit betreft een bedrag van € 657.600,-.

Daarnaast is er ultimo 2023 ruim € 266.000,- aan vorderingen op het UWV opgenomen inzake transitievergoedingen personeel.

1.7	Liquide middelen				
		31-12-2023		31-12-2022	
		€	€	€	€
1.7.1	Kasmiddelen	6.348		10.014	
1.7.2	Tegoeden op bankrekeningen	18.177.182		17.847.419	
	Totaal liquide middelen		18.183.531		17.857.433

Alle liquide middelen staan geheel ter vrije beschikking van de vereniging.

2.1	Eigen vermogen	Stand per 31-12-2022	Resultaat bestemming	Overige mutaties	Stand per 31-12-2023
		€	€	€	€
2.1.1	Algemene reserve	6.660.685	-	-	6.660.685
2.1.2	Bestemmingsreserve publieke middelen	3.959.590	201.229	-	4.160.819
2.1.3	Bestemmingsreserve private middelen	2.083.067	-124.411	-	1.958.656
	Totaal eigen vermogen	12.703.342	76.818	-	12.780.160
	Uitsplitsing				
2.1.2.1	Werkdrukreserve	812.602	568.579	-	1.381.181
2.1.2.2	NPO-reserve	2.152.269	332.452	-	2.484.721
2.1.2.4	Bedrijfsvoeringsreserve	994.719	-699.802	-	294.917
	Totaal bestemmingsreserve publieke middelen	3.959.590	201.229	-	4.160.819
2.1.3.2	Bestemmingsreserve eigen middelen	2.083.067	-124.411	-	1.958.656
2.1.3.3	Schoolfondsen	0	-	-	0
	Totaal bestemmingsreserve private middelen	2.083.067	-124.411	-	1.958.656

2.1.1 Algemene reserve

Het bestuur van de Ver. voor CVO in NF heeft besloten dat het bestuurs-vermogen (algemene reserve en de bestemmingsreserve eigen middelen) gesteld wordt op ca 15% van de totale begrote verenigingsbaten 2023. Op balansdatum 31-12-2023 is dit vermogen vastgesteld op € 8,6 miljoen.

2.1.2 Bestemmingsreserve publieke middelen

Werkdrukreserve

Eind 2022 zijn individuele en collectieve werkdrukmiddelen ontvangen. Doordat het schooljaar al gestart was, was er geen mogelijkheid om het collectieve deel van de werkdrukmiddelen in te zetten in schooljaar 2022-2023. Om die reden is besloten om deze collectieve middelen in een bestemmingsreserve waarbij de scholen plannen maken om de middelen in te gaan zetten conform bestemming.

NPO-reserve

In 2022 zijn wederom middelen ontvangen in het kader van NPO. De mutatie in de reserve betreft het saldo van de ontvangen en de uitgegeven middelen. Deze middelen zullen in 2024 en schooljaar 2024/2025 ingezet worden. Het niet bestede deel zal daarna worden toegevoegd aan de algemene reserve.

Bedrijfsvoeringsreserve

De bedrijfsvoeringsreserve is de restante van het totale verenigingsvermogen minus het jaarlijks vast te stellen bestuurs-vermogen (zie algemene reserve) en het schoolfonds.

De bedrijfsvoeringsreserves zijn volledig toebedeeld aan de scholen. Zowel tekorten als ook overschotten in de exploitatieresultaten, inclusief rentegelden, worden jaarlijks gesaldeerd met de bedrijfsvoeringsreserve.

2.1.3.2 Bestemmingsreserve private middelen

De reserve "eigen middelen" bevat middelen die niet zijn voortgekomen uit publieke financiering. Het gaat hierbij voornamelijk om de in het verleden gerealiseerde opbrengsten uit de verkoop van onroerend goed. Middelen voortkomende uit publieke financiering worden uitdrukkelijk niet onder deze reserve verantwoord. De "eigen middelen" worden uitgezet in overeenstemming met het in 2018 vastgestelde treasury-statuut. In dit statuut is onder andere het kader aangegeven waarbinnen (tijdelijk) overtollige middelen kunnen worden uitgezet. Een samenvatting is opgenomen in het bestuurs-verslag.

2.1.3.3 Reserve schoolfonds

De reserve schoolfonds is opgebouwd uit niet bestede (vrijwillige) bijdragen van ouders en leerlingen en zal daarom ook bestemd blijven voor zogenaamde schoolfondsuitgaven. Uitgaven uit het fonds dienen ter bekostiging van een aantal activiteiten van en voor leerlingen in schoolverband. Voorbeelden die hierbij genoemd kunnen worden zijn introductie(-dagen), reizen en sportdagen. De besteding van deze middelen behoeft de instemming van de ouder- en leerling geleding van de Medezeggenschapsraad van de scholen.

2.2	Voorzieningen	Stand per 31-12-2022	Dotaties	Ontrek- kingen	Vrijval 2023	Rente	Stand per 31-12-2023
		€	€	€	€	€	€
2.2.1	Personeelsvoorzieningen	4.413.056	2.472.860	1.420.644	134.312	-91.998	5.238.962
2.2.3	Overige voorzieningen	3.676.432	329.000	39.906	-		3.965.526
	Totaal voorzieningen	8.089.488	2.709.862	1.460.550	134.312	-91.998	9.204.488
Specificatie							
2.2.1.1	Spaarverlof	51.826	5.385	10.362	-		46.849
2.2.1.2	Jubileumgratificatie	715.640	239.699	76.519	-	-91.998	786.822
2.2.1.4	Persoonlijk Budget	2.569.657	1.435.747	674.090	-		3.331.314
2.2.1.5	WW-verplichtingen	272.671	257.669	167.393	-		362.948
2.2.1.6	Voorziening langdurig zieken	803.261	534.360	492.280	134.312		711.029
	Totaal personeelsvoorzieningen	4.413.056	2.472.860	1.420.644	134.312	-91.998	5.238.962
2.2.3.1	Onderhoud	3.676.432	329.000	39.906	-		3.965.526
	Totaal overige voorzieningen	3.676.432	329.000	39.906	-	-	3.965.526

Schattingswijzigingen:

De berekeningswijze van de voorziening jubileumgratificatie is gewijzigd. Vanaf 2023 wordt in de berekening de opslag voor vakantiegeld van 8% meegenomen. De impact op het totaal bedraagt € 58.283,-. Dit sluit aan met de werkelijkheid.

- 2.2.1.1.** De voorziening spaarverlof bestaat uit het saldo van 1 laatste medewerker.
- 2.2.1.2** De jubileumvoorziening wordt jaarlijks berekend, waarbij rekening gehouden wordt met de inschatting van de kans dat een jubileum gehaald wordt, de gemiddelde loonsverhoging per jaar en de disconteringsvoet (1%). Als de disconteringsvoet buiten beschouwing wordt gelaten zou de stand per 31-12-2023 € 878.820,- bedragen.
- 2.2.1.4** Met ingang van 1 augustus 2014 heeft elke werknemer per jaar de beschikking over een individueel keuzebudget van 50 klokuren (bij 1,0 fte). Voor de niet opgenomen uren is een voorziening gevormd. Met ingang van 1 augustus 2023 is dit budget verhoogd tot 90 klokuren (bij 1,0 fte). In toevoeging op de Cao-Vo wordt bij het CvO aan alle medewerkers de keuze geboden deze uren te sparen
- 2.2.1.5** Van de WW-rechten van ex-CVO-nwf personeel komt 25% ten laste van de verenging voor CVO-nwf. Medewerkers met een bovenwettelijke WW-uitkering zijn tevens meegenomen in deze voorziening (Dit is een aanvullende uitkering die een medewerker ontvangt boven op de WW-uitkering van het UWV).
- 2.2.1.6** Op basis van de medewerkers die per 31-12-2023 ziek zijn, is een inschatting gemaakt of deze langdurig ziek zullen zijn en welke kosten daarmee samenhangen. Voor de medewerkers waarbij de inschatting is dat het langdurig is, zijn de loonkosten tot en met twee jaar ziek opgenomen. Tevens is ook de dan uit te betalen transitievergoeding meegenomen in de voorziening.
- 2.2.3.1** De onderhoudsvoorziening is gevormd ter egalisatie van uitgaven voor groot onderhoud. Per school is een Meerjaren Onderhouds Planning opgesteld (MOP). Jaarlijks wordt vanuit deze plannen een actieplan opgesteld. Tevens wordt beoordeeld of de stand van de voorziening juist is.

Onderverdeling	< 1 jaar	> 1 en < 5 jaar	> 5 jaar
	€	€	€
Spaarverlof	-	46.849	-
Jubileumgratificatie	47.210	188.837	550.775
Persoonlijk Budget	333.131	666.263	2.331.920
WW-verplichtingen	115.055	202.162	45.731
Langdurig zieken	447.948	263.081	-
Onderhoud	242.296	1.873.000	1.850.230
	1.185.640	3.240.192	4.778.656

De onderverdeling van de voorziening Persoonlijk Budget is gebaseerd op een inschatting.

2.4 Kortlopende schulden					
		31-12-2023		31-12-2022	
		€	€	€	€
2.4.1	Min OCW	17.500		17.500	
2.4.3	Crediteuren	1.592.296		956.073	
2.4.7	Belastingen en premies sociale verzekeringen	2.037.173		2.436.213	
2.4.8	Schulden terzake van pensioenen	543.945		586.269	
2.4.9	Overige kortlopende schulden	200.834		447.296	
2.4.10	Overlopende passiva	5.888.521		7.605.022	
	Totaal kortlopende schulden		10.280.269		12.048.373
Specificatie overlopende passiva					
2.4.10.1	Vooruit ontvangen subsidie OCW geormerkt	3.504.602		4.905.404	
2.4.10.2	Vooruit ontvangen subsidie OCW niet-geormerkt	177.997		218.928	
2.4.10.5	Vakantiegeld en -dagen	1.724.462		1.670.981	
2.4.10.8	Overige	481.460		809.709	
	Totaal overlopende passiva		5.888.521		7.605.022

2.4.1 Min OCW

Middels referentie LENZO17095/1185776 is een subsidie verstrekt voor de Lenteschool. In eerste instantie zouden 81 leerlingen deelnemen maar uiteindelijk zijn dat 46 leerlingen geworden. Omdat minder dan 85 procent van het begrote aantal leerlingen heeft deelgenomen, moet de te veel ontvangen subsidie terugbetaald worden.

2.4.7 Belastingen en premies sociale verzekeringen

Ultimo 2023 betreft dit de te betalen loonheffing over de maand december 2023 (2022: december 2022).

2.4.8 Schulden terzake van pensioenen

Ultimo 2023 betreft dit te betalen pensioenpremie over de maand december 2023 (2022: december 2022).

2.4.9 Overige kortlopende schulden

Hierin zijn onder andere de kosten opgenomen die betrekking hebben op 2023 op basis van facturen en de schuldpositie richting Stichting Campus Middelsee.

2.4.10.1 Vooruit ontvangen subsidie OCW geormerkt

Een specificatie van de vooruit ontvangen subsidies OCW is opgenomen in Model G.

Specificatie overlopende passiva		Onderverdeling		Totaal
		<1 jaar	>1 jaar	
		€	€	€
2.4.10.1	Vooruit ontvangen subsidie OCW geormerkt	-3.357.858	-146.744	-3.504.602
2.4.10.2	Vooruit ontvangen subsidie OCW niet-geormerkt	-177.997		-177.997
2.4.10.5	Vakantiegeld en -dagen	-1.627.191	-97.271	-1.724.462
2.4.10.8	Overige	-481.460		-481.460
		-5.644.506	-244.015	-5.888.521

Niet in de balans opgenomen rechten (of activa) en verplichtingen.

Afboeking vordering OCW:

Ultimo 2010 is een vordering op het Ministerie OCW ad. € 2.148.308 (€ 1.806.650 m.b.t. CVO-NF en € 341.658 m.b.t. de AMS) afgeboekt ten laste van de exploitatie, omdat er geen sprake is van een reële vordering. Deze vordering, ontstaan in 2006 als gevolg van wijziging bekostigingsstelsel van schooljaar naar kalenderjaar, kan pas geïnd worden bij opheffing van de onderwijsinstelling (anders dan bij fusie).

Contractuele verplichtingen

Voor meerdere bedrijfsvoerings-activiteiten zijn contractuele verplichtingen, waaronder de levering van schoolboeken en de uitvoering van de schoonmaak.

Met Malmberg, Osinga De Jong, Blinkx en Noordhoff is een overeenkomst afgesloten voor de levering van leermiddelen. Het contract heeft een ingangsdatum van 1 januari 2023 en betreft de levering van de leermiddelen voor de schooljaren 23-24, 24-25, 25-26 en 26-27. De levering voor schooljaar 22-23 is uitgesloten en het contract loopt af op 1-8-2027 waarbij geen levering voor schooljaar 27-28 en verder plaats mag vinden. Omdat de levering van de leermiddelen vanaf 23-24 via een externe partij plaats zal vinden, drie partijen leermiddelen gaan leveren in plaats van een en doordat de kortingspercentages gewijzigd zijn, is het op dit moment niet mogelijk om de totale contractwaarde te bepalen.

Om die reden is alleen deze toelichting opgenomen.

In 2023 zijn de uitgaven bij de verschillende leveranciers als volgt:

OsingadeJong BV	727.823
Noordhof	420.292
Malmberg uitgeverij	97.671

Effektief

Met Effektief is een overeenkomst gesloten vanuit een EU-aanbesteding voor de schoonmaak van de schoolgebouwen. De looptijd van het contract is twee jaar met een optie tot verlenging van zes keer een jaar. De ingangsdatum van het contract is 8 mei 2023.

<1 jaar	> 1 en <5 jaar	> 5 jaar
€ 605.000	€ 201.676	€ 0

Met Eenhoorn Leeuwarden B.V. is met ingang van 1 juli 2019 een huurovereenkomst aangegaan voor de huur van het pand gelegen aan de Schrans 5-7. De overeenkomst is aangegaan voor een periode van vijf jaar en één maand met de mogelijkheid om het contract telkens met twee jaar te verlengen.

De huurovereenkomst heeft een omvang van max € 157.000 per jaar.

De omvang van de verplichting is € 91.600. Hieronder is de verdeling over de jaren inzichtelijk gemaakt.

<1 jaar	> 1 en <5 jaar	> 5 jaar
€ 91.600	€ 0	€ 0

Het eigenrisicodragerschap voor de WGA is via een Europese aanbesteding vanaf 1 januari 2023 verzekerd bij Loyalis. De overeenkomst loopt tot 1 januari 2026 en heeft een omvang van € 232.000 per jaar. De totale omvang van de verplichting is € 464.000. Hieronder is de verdeling over de jaren inzichtelijk gemaakt.

<1 jaar	> 1 en <5 jaar	> 5 jaar
€ 232.000	€ 232.000	€ 0

Bij de bouw van de Ulbe van Houten in Sint Annaparochie zijn twee besturen gehuisvest in het pand.

Alle te maken kosten met betrekking tot het pand worden opgenomen binnen de Stichting Campus Middelsee. Zo lang CVO-nwf gebruik maakt van dit pand, zal hier een exploitatiebijdrage tegen over staan. De omvang van de exploitatiebijdrage is in 2023 € 412.000,-.

De totale omvang van de verplichting is afhankelijk van de periode dat gebruik zal worden gemaakt van het gebouw. Er vanuit gaande dat het gebouw de volledige periode van veertig jaar gebruikt zal worden. is de totale verplichting ongeveer € 12,4 miljoen. Hieronder is de verdeling over de jaren inzichtelijk gemaakt.

<1 jaar	> 1 en <5 jaar	> 5 jaar
€ 412.000	€ 1.648.000	€ 10.300.000

Met Ricoh Nederland BV is een huurovereenkomst afgesloten voor documentverwerking binnen de AMS. De huurovereenkomsten zijn afgesloten in 2017 en in 2018. Dit zijn de gegevens van de overeenkomsten:

Contractnummer 3684/P13509/002 d.d. 13-12-2017 met een looptijd van 60 maanden
Contractnummer 3685/P135090/001 d.d. 13-12-2017 met een looptijd van 72 maanden
Contractnummer 33837/P135090/003 d.d. 19-12-2018 met een looptijd van 72 maanden
Doordat de apparaten later in gebruik zijn genomen lopen de contracten door tot mei 2024 en mei 2025.
De jaarlijks omvang van de drie contracten is circa € 37.000. Per 1-1-2024 zijn de twee doorlopende contracten opgezegd en zijn de contracten stilzwijgend met twee jaar verlengd.

<1 jaar	> 1 en <5 jaar	> 5 jaar
€ 37.000	€ 37.000	€ 0

Met de heer R. Sijsma en de heer J. Sijsma is per 1 september 2020 een huurcontract afgesloten voor de huur van het gebouw aan de Archipelweg 202. Het contract heeft een looptijd van 5 jaar en loopt af per 31 augustus 2025 met de mogelijkheid tot verlenging van een jaar.
De jaarlijkse omvang van het contract is € 26.400.

<1 jaar	> 1 en <5 jaar	> 5 jaar
€ 26.400	€ 17.600	€ 0

VI. Toelichting op de staat van baten en lasten

		Realisatie 2023	Budget 2023	Realisatie 2022
		€	€	€
3 Baten				
3.1	Rijksbijdragen OCW			
3.1.1	(Normatieve) rijksbijdrage OCW	51.258.373	48.362.000	49.036.657
3.1.2	Overige subsidies OCW	5.035.263	3.362.000	3.987.635
3.1.4	Doorbetalings Rijksbijdrage SWV	1.158.599	497.000	1.136.651
	Totaal (Rijks)bijdragen OCW	57.452.235	52.221.000	54.160.943
	Uitsplitsing overige subsidies OCW			
3.1.2.1	Geoormerkte subsidies	2.572.588	507.000	1.146.434
3.1.2.2	Niet-geoormerkte subsidies	2.430.912	2.830.000	2.796.944
3.1.2.3	Toerekening investeringssubsidies	31.762	25.000	44.257
	Totaal overige subsidies OCW	5.035.263	3.362.000	3.987.635

Toelichting:

- 3.1.1** De Normatieve Rijksbijdrage OCW ligt hoger dan in 2022, dit wordt met name veroorzaakt doordat de basisbekostiging in 2023 met 5,76% is verhoogd. De daarbij behorende loonsverhoging voor het personeel van 10% wordt daarmee niet opgevangen maar de verwachting is dat er in 2024 nog een reparatie gaat plaatsvinden. Tot op heden (april 2024) is daar nog geen duidelijkheid over.
- 3.1.2** Van de gemeente Leeuwarden is ruim € 190.000,- ontvangen inzake NPO vergoedingen. Verder is er € 100.000,- ontvangen van de gemeente Waadhoeke inzake zorgkosten Einstein Class en is er een bedrag van € 52.000,- ontvangen aan loonkostensubsidies.
- 3.1.4** Van het samenwerkingsverband Fryslân Noard is in 2023 1,158 miljoen ontvangen voor lichte ondersteuning bij de verschillende scholen. Locatie Mariënborg heeft € 246.000,- ontvangen, locatie Zamenhof € 226.000,-, locatie Esdoorn € 69.000,-, locatie Forum € 57.000,-, locatie Ulbe van Houten € 183.000,-, locatie AMS € 196.000,-, locatie Einstein € 100.00,- en tot slot locatie Beyers Naudé € 80.000,-

		Realisatie 2023	Budget 2023	Realisatie 2022
		€	€	€
3.2	Overige overheidsbijdragen			
3.2.1	Provinciale bijdragen	24.234	-	35.215
3.2.2	Gemeentelijke bijdragen	378.484	307.000	118.222
	Totaal overige overheidsbijdragen	402.718	307.000	153.436
3.2.2	Uitsplitsing overige overheidsbijdragen			
	Provinciale bijdragen	24.234	16.000	30.120
	Gemeentelijke bijdrage sportaccommodaties	33.760	26.000	33.493
	Gemeentelijke bijdrage Vaste Kapitaalsvergoeding	-	6.000	4.674
	Gemeentelijke bijdrage eerste inrichting en inventaris	-	7.000	-
	Gemeentelijke bijdrage loonkostensubsidie	52.456	55.000	25.198
	Gemeentelijke bijdrage NPO	191.777	82.000	-
	Gemeentelijke bijdrage diversen	100.491	115.000	18.250
	RVO bijdrage	-	-	6.488
	Totaal overige overheidsbijdragen	402.718	307.000	118.222

Toelichting:

Zichtbaar is dat in 2023 met name de bijdrage NPO flink hoger is dan begroot en nieuw t.o.v. 2022. De gemeentelijke bijdrage betreft met name de 100k voor de Einstein Class in Franeker. In totaal zorgen deze twee posten voor de forse stijging van de baten ten opzichte van 2022.

		Realisatie 2023	Budget 2023	Realisatie 2022
		€	€	€
3.5	Overige baten			
3.5.1	Verhuur	0	0	330
3.5.2	Detachering personeel	306.914	113.000	146.410
3.5.5	Ouderbijdragen	1.023.043	789.000	849.302
3.5.6	Overige	790.942	215.000	509.158
	Totaal overige baten	2.120.900	1.117.000	1.505.200

Toelichting:

- 3.5.2** De detacheringsbaten zijn fors gestegen ten opzichte van 2022 meer dan een verdubbeling, met name voor een medewerker die wordt gedetacheerd bij NHL Stenden is een fors bedrag (€ 93.000,-) gedeclareerd.
- 3.5.5** Bij de ouderbijdragen zien we met name de stijging bij de schoolreizen van € 529.000,- in 2022 naar € 770.000,- in 2023. Dit komt met name door gestegen prijzen voor alle reizen en ook de terughoudendheid in 2022 toen de gevolgen van de coronacrisis nog merkbaar waren.

Ondanks het feit dat het totaal aantal leerlingen ten opzichte van 2022 met 145 is gedaald zien we toch een forse verhoging van de bijdrage. Dit betekent niet dat dit geld ook 100% wordt ontvangen, het percentage ouders wat de vrijwillige bijdrage niet betaald stijgt elk jaar verder.

		Realisatie 2023	Budget 2023	Realisatie 2022
		€	€	€
3.5.5	Uitsplitsing ouderbijdragen			
	De ouderbijdragen bestaan uit in rekening gebrachte bedragen voor de vrijwillige bijdrage aan het schoolfonds en de bijdrage aan talentstromen, schoolreizen en excursies. Een specificatie van de post kan als volgt worden weergegeven:			
3.5.5.1	Kluisjes	10.009	13.000	16.173
3.5.5.2	Materiaal	186.513	183.000	240.615
	Totaal materiaalbijdragen	196.521	196.000	256.788
3.5.5.3	Schoolfonds	56.757	74.000	63.796
3.5.5.4	Schoolreizen en excursies	769.765	519.000	528.718
		826.522	593.000	592.514
3.5.6	Uitsplitsing overige baten			
3.5.6.2	Koffiebijdragen personeel	0	0	30.091
3.5.6.3	Opbrengsten kantines	58.799	44.000	64.337
3.5.6.4	Diverse projecten	19.522	0	19.913
3.5.6.5	Diverse baten	577.228	150.000	380.644
3.5.6.6	Diverse baten personeel	135.393	21.000	14.173
	Totaal overige baten	790.942	215.000	509.157

3.5.6.5

Diverse baten

De overige baten zijn ook fors hoger dan 2022 en meer dan drie keer hoger dan begroot. De zorgbijdrage voor Einstein bedroeg in 2023 € 372.600,-. Bij de post overige is ook ruim € 47.000,- opgenomen als bijdrage Heterogene brugklassen. Daarnaast ook een teruggaaf omzetbelasting over 2022 van € 27.000,-.

3.5.6.6

Diverse baten personeel

De stijging komt met name door de aanpassing in de vordering transitievergoedingen op het UWV ultimo 2023.

		Realisatie 2023	Budget 2023	Realisatie 2022
		€	€	€
4.1	Personele lasten			
4.1.1	Lonen en salarissen	43.097.087	42.070.000	41.408.872
4.1.2	Overige personele lasten	4.708.605	2.842.000	3.580.421
4.1.3	af: Uitkeringen	-359.953	-347.000	-339.623
	Totaal personele lasten	47.445.739	44.565.000	44.649.670
	Uitsplitsing lonen en salarissen			
4.1.1.1	Bruto lonen en salarissen	34.083.657	32.393.900	31.884.831
4.1.1.2	Sociale lasten	4.398.327	4.207.000	4.140.887
4.1.1.3	Pensioenpremies	4.615.103	5.469.100	5.383.154
	Totaal lonen en salarissen	43.097.087	42.070.000	41.408.872

Personele gegevens:	2023	2022	2021
Gemiddeld aantal fte's per 31-12			
Directie	5,2	7,0	7,6
OP	366,8	379,8	375,9
OOP	152,0	152,0	124,5
Totaal	524,0	538,8	508,0

4.1.2.1	Dotatie personele voorzieningen	1.846.269	780.000	439.800
4.1.2.2	Personeel niet in loondienst	1.315.586	773.000	1.648.094
4.1.2.3	Overig	1.546.750	1.327.708	1.492.528
		4.708.605	2.880.708	3.580.421
4.1.2.3	Overig			
	Arbo en begeleiding	208.943	147.000	161.668
	Salarisadministratie	0	0	151.405
	Nascholing	411.506	486.000	474.385
	Innovatie en nieuw beleid	10.540	4.708	56.122
	VAVO-afdracht	198.287	100.000	92.881
	Overig	717.474	590.000	556.067
	Totaal overige	1.546.750	1.327.708	1.492.528

De stijging van de lonen en salarissen komen voort uit de wijzigingen in de CAO die in 2023 bekend zijn geworden. Daarnaast heeft er extra inzet van personeel plaatsgevonden binnen NPO en is er ook meer regulier personeel aanwezig. Binnen de overige personele lasten is het personeel niet in loondienst ten opzichte van de begroting gestegen. Dit komt met name voort uit de hogere inzet als gevolg van het hogere ziekteverzuim. Ook zijn de dotaties aan de personele voorzieningen veel hoger als gevolg van het feit dat de dotatie PB-uren ultimo 2023 met 1.4 miljoen erg fors is waardoor het saldo van de betreffende voorziening inmiddels tot 3,3 miljoen is gestegen.

4.2	Afschrijvingen			
		Realisatie 2023	Budget 2023	Realisatie 2022
		€	€	€
4.2.2	Afschrijvingen materiële vaste activa	1.962.028	2.054.000	1.841.646

Toelichting:

De afschrijvingen zijn wat gestegen ten opzichte van 2022 maar hebben het begrote bedrag nog niet gehaald. Echter door de forse investeringen in computers en hardware, in 2023 meer dan € 600.000,- is het een kwestie van tijd dat de begrote bedragen gehaald worden.

Echter vanaf 2024 wordt de activeringsgrens opgehoogd van € 500,- naar € 2.500,- en dit zal de komende jaren zeker van invloed zijn op de te activeren posten. Het spreekt dan ook voor zich dat de komende tijd er aandacht wordt gegeven aan het maken van aangepaste investeringsbegrotingen die aansluiten bij de nieuwe situatie.

Ook betekent dit dat de betreffende exploitatiekosten de eerstkomende jaren (fors) zullen stijgen, immers alle aankopen tussen € 500,- en € 2.500,- worden niet meer geactiveerd en komen rechtstreeks ten laste van de exploitatie.

4.3	Huisvestingslasten			
		Realisatie 2023	Budget 2023	Realisatie 2022
		€	€	€
4.3.1	Huur	849.762	771.000	889.774
4.3.3	Onderhoud	744.960	586.000	471.659
4.3.4	Energie en water	630.199	518.000	534.168
4.3.5	Schoonmaakkosten	839.823	761.000	717.187
4.3.6	Heffingen	99.072	90.000	99.124
4.3.7	Bouwkundige aanpassingen	87.152	145.000	72.501
4.3.8	Dotatie onderhoudsvoorziening	329.000	329.000	328.000
	Totaal huisvestingslasten	3.579.968	3.200.000	3.112.414

We zien met name bij onderhoud en energie forse stijgingen ten opzichte van de begroting en 2022, de huurlasten zijn nog wel hoger dan begroot maar al € 40.000,- lager dan 2022. Onderhoud echter gaat van 470k (586k begroot) naar een kostenpost van € 745k in 2023. Dit wordt veroorzaakt door het feit dat er in 2023 voor ruim 100k meer aan binnen- en buitenonderhoud is besteed. Ook het onderhoud aan installaties was in 2023 € 50k hoger dan in 2022. Maar met name de onderhoudscontracten stegen ten opzichte van 2022 met meer dan 100% van € 66.000,- in 2022 naar € 163.000,- in 2023.

Ook de kosten voor energie zijn fors hoger, met name elektra is gestegen van € 281.000,- in 2022 naar € 346.000,- in 2023. Ook de kosten voor schoonmaak zijn met € 120.000,- gestegen ten opzichte van vorig jaar, door een nieuw contract met een ander schoonmaakbedrijf liggen de kosten dit jaar flink hoger dan het jaar ervoor.

Uitsplitsing onderhoud				
		Realisatie 2023	Budget 2023	Realisatie 2022
		€	€	€
4.3.3	Onderhoud			
Jaarlijks wordt door de scholen een dotatie gedaan aan de onderhoudsvoorziening o.b.v. de te verwachten onderhoudskosten gebaseerd op het opgestelde Meerjaren Onderhouds Plan. De onderhoudsuitgaven zijn als volgt onderverdeeld:				
4.3.3.1	Klein Onderhoud	69.173	129.000	54.309
4.3.3.2	Onderhoudscontracten	163.849	70.000	66.196
4.3.3.2.1	Binnenonderhoud	114.975	99.000	84.322
4.3.3.2.2	Buitenonderhoud	105.269	44.000	44.761
4.3.3.2.3	Installaties	248.017	220.000	199.089
4.3.3.2.4	Alarmopvolgingen	18.862	24.000	18.228
4.3.3.2.5	RIE/ARBO onderhoud / Akoestiek Sporthal Zamenhof	24.816	39.000	4.754
	Totaal onderhoud	744.960	625.000	471.659

4.4	Overige lasten			
4.4.1	Administratie- en beheerslasten	3.399.765	3.160.000	3.538.495
4.4.2	Inventaris, apparatuur en leermiddelen	3.548.567	3.197.000	3.337.990
4.4.4	Overige	146.171	161.000	93.531
	Totaal overige lasten	7.094.503	6.518.000	6.970.015

Toelichting:

De post Administratie en beheers-lasten ligt in lijn met 2022 maar is wel ruim € 200.000,- hoger dan begroot. De uitgaven ICT/Software zijn € 40.000,- hoger dan begroot en zelfs € 240.000,- hoger dan het jaar ervoor. De materiele kosten NPO zijn in 2023 € 480.000,- lager dan in 2022 maar wel € 55.000,- hoger dan begroot.

De materiële kosten basisvaardigheden werden niet begroot wat een verschil van € 222.000,- betekent. In deze hele groep zien wel behoorlijke verschuivingen zowel ten gunste als ten laste van het resultaat. Duidelijk is dat er een behoorlijke overschrijding in deze groep zit ten opzichte van de begroting maar omdat een post als basisvaardigheden niet is meegenomen in de begroting is bijna de helft van dit bedrag al verklaard.

Ook het project STO is niet meegenomen in de begroting wat een verschil van € 206.000,- met 2023 veroorzaakt. Ook hier is een post verantwoordelijk voor een groot deel van het verschil met de begroting. De kosten voor de schoolreizen zijn in 2023 fors hoger dan het jaar ervoor maar daar staan ook hogere baten tegenover. Waar in 2022 nog € 496.000,- werd uitgegeven waren de kosten in 2023 € 785.000,-.

Tot slot de kosten voor schoolboeken waren in 2023 € 150.000,- hoger dan 2022.

	Administratie en beheerslasten			
		Realisatie 2023	Budget 2023	Realisatie 2022
		€	€	€
4.4.1	In deze post zijn inbegrepen de kosten van de accountant, volgens onderstaande specificatie			
4.4.1.1	Controle jaarrekening	55.477	76.000	66.293
4.4.1.1	Controle bekostiging	17.500	18.000	17.500
4.4.1.2	Andere controle-opdrachten	7.200	-	-
4.4.1.3	Fiscale adviezen	-	-	-
4.4.1.4	Andere niet controledienst	-	-	-
		80.177	94.000	83.794
<i>De vermelde bedragen zijn gebaseerd op ontvangen facturen in het verslagjaar.</i>				

	Uitsplitsing inventaris, apparatuur en leermiddelen			
4.4.2.1	Inventaris en apparatuur	166.679	250.000	315.779
4.4.2.2	Leermiddelen	1.034.234	862.000	1.104.753
4.4.2.3	Schoolfonds en studieboeken	2.347.654	2.085.000	1.917.458
		3.548.567	3.197.000	3.337.990

4.4.2.1 Inventaris en apparatuur

Met name betreft het hier de aanschaffingen voor zogenaamde geringe bedragen, waaronder ICT-aanschaffingen. We zien hier bijna een halvering van de kosten ten opzichte van 2022

		Realisatie 2023	Budget 2023	Realisatie 2022
		€	€	€
	Schoolfonds en studieboeken			
4.4.2.3	Een specificatie kan als volgt worden weergegeven:			
	Studieboeken			
	Eénjarige studieboeken/licenties	1.199.522	1.178.000	1.149.448
	Distributiekosten boeken	102.959	0	0
	Schoolfonds			
	Vieringen	21.058	11.000	27.903
	Leerling activiteiten	29.134	15.000	21.837
	Sportdagen	13.503	18.000	15.009
	Diploma-uitreiking	60.777	69.000	60.291
	Leerlingen-/ouderraad	822	1.000	565
	Excursies, schoolreisjes en introductie	910.902	788.000	633.767
	Overige voorzieningen	8.978	5.000	8.637
		1.045.174	907.000	768.010
	Totaal schoolfonds en studieboeken	2.347.654	2.085.000	1.917.458

5	Financiële baten en lasten	Realisatie 2023	Budget 2023	Realisatie 2022
		€	€	€
5.1	Rentebaten	183.203	0	1.413
5.5	Rentelasten	0	-72.000	-58.882
	Saldo financiële baten en lasten	183.203	-72.000	-57.470

De rentebaten liggen hoger doordat vanaf 2022 weer rente uitgekeerd wordt en geen negatieve rente meer in rekening wordt gebracht door de banken. Als gevolg daarvan liggen de rentebaten flink hoger en zijn de rentelasten veel lager dan begroot in boekjaar 2022.

In 2023 is de discontering van de voorziening jubilea van 1% meegenomen in de rentebaten. Voor 2023 betreft dat een verdiscontering van 1% wat een (fictieve) rentebate van € 91.998,- oplevert.

VII. gebeurtenissen na balansdatum

n.v.t.

VIII. Verbonden Partijen

Model E Verbonden partijen									
Statutaire naam	Juridische vorm 2023	Statutaire zetel	Code activiteiten	Eigen vermogen 31-12-23	Resultaat	Totale baten	Art.2: 403 BW	Deelname	Consolidatie
				€	€		Ja/Nee	%	Ja/Nee
St. Campus Middelsee	Stichting	Gem. Waadhoeke	3	0	0	742.000	Nee	n.v.t	Nee
St. Leer- en Werkplein	Stichting	Gem. Waadhoeke	4	0	0	0	Nee	n.v.t	Nee
Stichting SWV Fryslân Noard	Stichting	Leeuwarden	4	n.n.b	n.n.b	n.n.b	Nee	n.v.t	Nee
Coöperatieve Vereniging Onderwijsgroep Fricolore U.A.	Vereniging	Heerenveen	4	n.n.b	n.n.b	n.n.b	Nee	n.v.t	Nee

Code activiteiten: 1 contractonderwijs, 2 contractonderzoek, 3 onroerende zaken, 4 overig.
In alle gevallen is er geen sprake van overheersende zeggenschap en daarom is consolidatie niet van toepassing.

IX. Model G Verantwoording subsidie

G1 Subsidies waarbij het eventueel niet aangewende deel van de subsidie, mits de activiteiten volledig zijn uitgevoerd, kan worden besteed aan andere activiteiten waarvoor bekostiging wordt verstrekt.

	Omschrijving	Toewijzing		De activiteiten zijn ultimo verslagjaar conform de subsidiebeschikking geheel uitgevoerd en afgerond		
		Kenmerk	Datum	ja	onderhanden	nee
01BE	Studieverlof	2022/131691	19-6-2022	x		
01BE	Studieverlof	2022/131502	19-6-2022	x		
14NS	Studieverlof	2022/131768	20-7-2022	x		
14NS	Studieverlof	2022/136369	20-7-2022	x		
14NS	Studieverlof	2022/137713	20-7-2022	x		
02VC	Studieverlof	2022/131472	20-7-2022	x		
02VC	Studieverlof	2022/132186	20-7-2022	x		
02VC	Studieverlof	2022/132803	20-7-2022	x		
02VC	Studieverlof	2022/133256	20-7-2022	x		
02VC	Studieverlof	2022/133818	20-7-2022	x		
02VC	Studieverlof	2022/135518	20-7-2022	x		
02VC	Studieverlof	2022/137246	20-7-2022	x		
02VC	Subs. Capaciteitstesten 2021/2023	CAP22/-41347	24-3-2022	x		
02VC	Subs. Intensiv. Verbr. regionale samenwerking kansengelijkheid	GKO22-011	26-7-2022		x	
14NS	Doorstroom VMBO-MBO	DMBO22060	5-7-2022	x		
02VC	Subs.regeling Heterogene brugklassen	SHB210101	8-2-2022		x	
14NS	Subs.regeling Heterogene brugklassen	SHB210129	8-2-2022	x		
02VC	Subs.regeling Verbetering Basisvaardigheden	VBV22-VO-3572	11-11-2022		x	
02VC	Subs.regeling Verbetering Basisvaardigheden	VBV22-VO-1695	11-11-2022		x	
14NS	Subs.regeling Verbetering Basisvaardigheden	VBV22-VO-1322	11-11-2022		x	
14NS	Subs.regeling structureel voorkomen onnodig zittenblijven	VOZ21094	21-5-2021	x		
02VC	Subs.regeling structureel voorkomen onnodig zittenblijven	VOZ21112	21-5-2021	x		
01BE	Studieverlof	2023/139815	20-6-2023		x	
14NS	Studieverlof	2023/142947	20-6-2023		x	
14NS	Studieverlof	2023/142985	20-6-2023		x	
14NS	Studieverlof	2023/143989	20-6-2023		x	
02VC	Studieverlof	2023/138565	20-6-2023		x	
02VC	Studieverlof	2023/139153	20-6-2023		x	

02VC	Studieverlof	2023/139355	20-6-2023		x	
02VC	Studieverlof	2023/139842	20-6-2023		x	
02VC	Studieverlof	2023/140480	20-6-2023		x	
02VC	Studieverlof	2023/142530	20-6-2023		x	
02VC	Studieverlof	2023/142773	20-6-2023		x	
02VC	Studieverlof	2023/142880	20-6-2023		x	
02VC	Studieverlof	2023/143204	20-6-2023		x	
02VC	Subs. Regeling verbetering Basisvaardigheden	VBV23P-VO-0002	31-5-2023		x	
02VC	Praktijkgerichte HAVO	PHAVO23055	15-8-2023		x	
14NS	Praktijkgerichte HAVO	PHAVO23094	15-8-2023		x	
02VC	Structureel voorkomen onnodig zittenblijven vo 2021/2023	VOZ23054	31-5-2023		x	

G2-A Subsidies die uitsluitend mogen worden aangewend voor het doel waarvoor de subsidie is verstrekt, aflopend per ultimo verslagjaar										
Omschrijving	Toewijzing		Bedrag van de toewijzing	Ontvangen t/m vorig verslagjaar	Totale subs. kosten t/m vorig verslagjaar	Saldo per 1-jan verslagjaar	Ontvangen in verslagjaar	Te verrekenen per 31-dec verslagjaar		
	Kenmerk	Datum								
			0	0	0	0	0	0		

G2-B Subsidies die uitsluitend mogen worden aangewend voor het doel waarvoor de subsidie is verstrekt, doorlopend tot in een volgend verslagjaar										
Omschrijving	Toewijzing		Bedrag van de toewijzing	Ontvangen t/m vorig verslagjaar	Totale subs. kosten t/m vorig verslagjaar	Saldo per 1-jan verslagjaar	Ontvangen in verslagjaar	Subsidiabele kosten in verslagjaar	Te verrekenen per 31-dec verslagjaar	
	Kenmerk	Datum								
Sterk Techniek Onderwijs	STO19037HH	31-01-2024	6.705.699	4.141.619	2.291.001	1.850.618	1.222.943	1.871.997	1.201.564	
			6.705.699	4.141.619	2.291.001	1.850.618	1.222.943	1.871.997	1.201.564	

X. WNT-verantwoording 2023

De WNT is van toepassing op de Vereniging voor Christelijk Voortgezet Onderwijs in Noord- en West-Fryslân (hierna CVO-nwf). Het voor CVO-nwf toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2023 € 189.000 op basis van het bezoldigingsmaximum voor het onderwijs, klasse E met de volgende complexiteitspunten:

Gemiddelde totale baten	6
Gemiddeld aantal leerlingen	3
Gewogen aantal onderwijssoorten	4
Totaal aantal complexiteitspunten	13

1a Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking		
Gegevens 2023		
Bedragen x € 1	M.C.J. Visser	
Functiegegevens	Voorz. CvB	
Aanvang en einde functievervulling in 2022	01-01 - 31-12	
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	
Dienstbetrekking?	ja	
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	164.400	
Beloningen betaalbaar op termijn	22.861	
Subtotaal	187.261	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	189.000	
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.	
Totale bezoldiging	187.261	
Het bedrag van de overschrijding en reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	

Gegevens 2022		
Bedragen x € 1		M.C.J. Visser
Functiegegevens		Voorz. CvB
Aanvang en einde functievervulling in 2022		01-01 - 31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)		1
Dienstbetrekking?		ja
Functiegegevens		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen		158.380
Beloningen betaalbaar op termijn		22.782
Subtotaal		181.162
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		183.000
Totale bezoldiging		181.162

1c Toezichthoudende topfunctionarissen					
Gegevens 2023					
Bedragen x € 1	H. Wilbers	G. Jaarsma	J. Ijkema	N.E. Vonk	S. Schoonhoven
Functiegegevens	Voorzitter RvT	Voorzitter RvT	Lid RvT	Lid RvT	Lid RvT
Aanvang en einde functievervulling	01-01 - 01-02	07-02 - 31-12	01-01 - 27-06	01-01 - 31-12	01-01 - 30-11
Bezoldiging					
Bezoldiging	0	1.800	900	1.800	1.650
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	2.408	25.398	9.217	18.900	17.295
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t	n.v.t	n.v.t	n.v.t	n.v.t
Bezoldiging	0	1.800	900	1.800	1.650
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t	n.v.t	n.v.t	n.v.t	n.v.t
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t	n.v.t	n.v.t	n.v.t	n.v.t

Gegevens 2022					
Bedragen x € 1	H. Wilbers	G. Jaarsma	J. Ijkema	N.E. Vonk	S. Schoonhoven
Functiegegevens	Voorzitter RvT	Voorzitter RvT	Lid RvT	Lid RvT	Lid RvT
Aanvang en einde functievervulling	01-01 - 31-12	n.v.t	01-01 - 31-12	01-01 - 31-12	01-01 - 31-12
Bezoldiging					
Bezoldiging	1.800	n.v.t.	1.800	1.800	1.800
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	27.450	n.v.t.	18.300	18.300	18.300

1c Toezichthoudende topfunctionarissen (deel 2)				
Gegevens 2023				
Bedragen x € 1	ANJ de Haan	C. van Noort	T. Wagenaar	Th. Praamstra
Functiegegevens	Lid RvT	Lid RvT	Lid RvT	Lid RvT
Aanvang en einde functievervulling	01-01 - 31-12	01-12 - 31-12	01-12 - 31-12	01-12 - 31-12
Bezoldiging				
Bezoldiging	1.800	0	0	0
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	18.900	1.605	1.605	1.605
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t	n.v.t	n.v.t	n.v.t
Bezoldiging	1.800	0	0	0
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t	n.v.t	n.v.t	n.v.t
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t	n.v.t	n.v.t	n.v.t

Gegevens 2022				
Bedragen x € 1	ANJ de Haan	C. van Noort	T. Wagenaar	Th. Praamstra
Functiegegevens	Lid RvT	Lid RvT	Lid RvT	Lid RvT
Aanvang en einde functievervulling	01-01 - 31-12	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Bezoldiging				
Bezoldiging	1.800	n.v.t	n.v.t	n.v.t
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	18.300	n.v.t	n.v.t	n.v.t

Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2023 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

XI. Voorstel resultaatbestemming

De staat van baten en lasten 2023 sluit met een positief saldo van € 76.818.
De resultaatbestemming is als volgt vastgesteld en verwerkt in de balans.

Algemene reserve			€
		-	
Bestemmingsreserve:			
Bedrijfsvoeringsreserve		€ 699.802-	
Werkdrukreserve		€ 568.579	
NPO Reserve		€ 332.452	
Schoolfonds		€ 124.411-	
			€ 76.818
			€ 76.818

Vaststelling en goedkeuring jaarrekening

Het jaarverslag wordt vastgesteld door het bestuur en goedgekeurd door de R.v.T.

Het bestuur van de Vereniging voor CVO in Noord- en West-Fryslân d.d. 12 juni 2024

Dhr. M.C.J. Visser (voorzitter college van bestuur)

Raad van Toezicht van de Vereniging voor CVO in Noord- en West-Fryslân d.d. 12 juni 2024

Dhr. G. Jaarsma (voorzitter)

Mevr. N.E. Vonk (lid)

Dhr. A.N.J. de Haan (lid)

Mevr. C. van Noort (lid)

Dhr. T. Wagenaar (lid)

Dhr. T. Praamstra (lid)

Overige gegevens

Statutaire bestemming van het resultaat

Statutaire bestemming van het resultaat

Vanuit de statuten zijn geen nadere bepalingen opgenomen met betrekking tot de bestemming van het resultaat.